

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును. 310953

Vol. 11
రంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేదీ బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ చతుర్దశి ౧౮.

No. 103
సంచిక ౧౦౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపభావ చిటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బొటాకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును తద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్: 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆశ్చర్యము!

వెల స్వల్పము!!

ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా ఔషధములవల్ల గుణములేనివో సాము వాప సివ్వబడును.
మా ఔషధములు ఉపయోగించువారికి, యికను వైద్యులతో అవసర ముండదు.
కోగులకు, వికోగులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

తరుణామృతలేహ్యము:-

ఈ దివ్యౌషధము అంబర, శ్రేష్ఠమైన పనమాలికలు చేర్చి, మిక్కిలి శుద్ధ
ముగా తయారుచేయబడినది. ధాతువును వృద్ధిజేయును. శుక్లస్వము, బల
హీనము, మూత్రవ్యాధి, నల్లంపకత్వము మొదలగువాటికి తప్పక గుణమిచ్చును. మరియు ఉష్ణసంబంధమైన వ్యాధులు మూల
వ్యాధి, గవేరియా, మొదలగు శ్రీసంబంధమైన వ్యాధులు ఇన్ టెక్ట్ అవసరమలేకనే దీనిచే నివారణ యగును. శ్రీ పురుషులు
ఆబాల్యధులు సహా నిస్సంశయాగా నేవించవచ్చును. 20 కు|| డబ్బి 1-8 ధర రూ 8.0-0.

1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీస్ కోంపెని లిమిటెడ్ నెం 10 యన్ పై నేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యశాయాడు అండు
బజార్స్ నెం. 18 బందరువీధి మద్రాసు, 3. వెంకటేశ స్టోర్స్, 578, వై కావ్ ను కోడ్డు, తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.
4. సి. వెంకయ్యశెట్టి ఆ డు, బ్రదర్స్. ఇనుము వెట్టె వ్యాపారం. 58, బ్రాడ్వే, మరియు నె. 10. రెడ్డిరామన్నవీధి మద్రాసు.
ఆర్ పారసారథి శెట్టి, రాధాబాబు పాణ్యుజ్జీయడెట్టి, వైదాచేట, మద్రాసు. (1101)

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని, లిమిటెడ్

(1540)

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునై టెడ్ ఇండియా లై ఫ్ అసూరన్సు కంపెని” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని
అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెని నిజముగా జయముగాంచిన వాటిక్రింద ప్రస్తుతము చేర్చ
వచ్చును”-“ఇన్సూరన్సు అబ్జర్వర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిభవము
కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫై నాన్ పియల్ రికార్డు” లండను.

కడపటిసారి 1000 కి ర్పు 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమి
షను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. అంగ్రజ్జాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్రజ్జాలకు ఫీఫ్ ఏజంట్లు, శ్రీకృష్ణవిలాసము,
గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

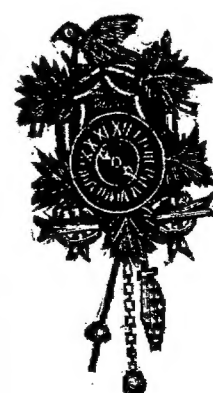
(953) వెల్లింగ్టన్ సినిమా

26.7-24 శనివారమునుండి 1-8-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలరు
డబుల్ సినియల్ అట్రాక్షన్ ది బరిగాన్
ట్రయల్ విదవవారము ఎడ్డిపోలో అకృత
సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు ఇంటిక్ నేషనల్ న్యూసు గూడ చూప
బడును. (6 భాగములు)

జిక్ - జోకల్ - గడియారము

జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు

ఇది నూతనముగా రప్పించబడినది. గడియారముల కల్ల

ప్రఖ్యాతిజెందిన ఈ జిక్-జోకల్-
గడియారము తెచ్చనిదేశము నుంచి
స్వంతమునకు తయారు చేయబడినది.
ఇది చూచుటకు అందముగాను, రేడి
యంలాటి డయలుతోను ఎల్లకాల
మునకు సెత్తామస్ గడియారము
నకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడి
యారమునే కొనండి. వానికి వారే
రేపేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడును.
కొద్దిరోజులుమాత్రమే. ఒకపర్య
యము రప్పించిన తెలుసును.

ధర ఒకటికి రు 2-8-0
ఏకకాలమున ఒకడజిక్ గడియారములను కొనువారికి
ఒక గడియారము ఇనాముగా ఇవ్వబడును.
అమెరికన్ రోల్స్ రాయిస్ రిప్టవాచ్ తి సంవత్సరములు
పూచీఇవ్వబడును. ధర 1-8 రు 6-8-0
కె. నాదముని అండ్ సన్స్,
164 వై నాబూరులోడ్డు మద్రాసు

జంషీరియల్ సినిమా తీరువల్ కేంద్రం

26-7-24 తేది శనివారమునుండి 1-8-24 తేది శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 8-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 తేది, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 2-15 కూడగలను

రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.

1 కామ్రేన్ కెడ్జుల్ డివిజన్ లో రుక్మిణి, 2 స్టార్ ఫిల్మ్ అందరిని ఇచ్చుమైన డివిజన్ లో కంపెనీ సుప్రసిద్ధమైన

ప్రమాదజయ బొంబయిలో ఆరువారముల వరకు వరుసగా ప్రదర్శింపబడినది. 1565

శ్రీ రామమోహన ఆయుర్వేద

కళాశాల-బెజవాడ

విద్యార్థులకు ప్రైవేటు యివ్వబడును

ఈ కళాశాలయందు అభిలక్షిత ఆయుర్వేద విద్యార్థి పరీక్షలకును, ఆంధ్రా మురేంద్ర విద్యార్థి పరీక్షలకును తగునట్లుగా విద్య గలపబడును. విద్య నభ్యసించవలసినకాలము 4 సం॥లు. ఈనెల 31 వ తేదిన ప్రవేశపరీక్ష జరుపబడును. ఎన్నుకొనబడినవారిలో సంస్కృత విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 10-0-0 నను, ఆంధ్ర విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 5-0-0 న చొప్పున యెన్ను విద్యార్థి కేతనములు (ప్రైవేటు) యివ్వబడును. నియమితకాలములో కమిటీవారి అనుజ్ఞ పొందకుండా కళాశాల నిడివివెళ్ళవారు, తాము పుచ్చుకున్న సాము తిరిగి ముద్రా, యివ్వవలయును. చేరదలచువారు యీలోపున దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయును.

రామమోహన ధర్మ క్షేత్రాల-బెజవాడ } శంకర వెంకటరామయ్య. 18-7-24 } సహాయకార్యదర్శి.

అతిమూత్ర వ్యాధిని త్వరలో

కుదుర్చు ఔషధరాజము

నే నొక వైశ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందపు నాయక వీధిలో కాపురమున్నాను. నేను గడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ సంఖ్య 1036 గానుండి, మూత్రము నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (అల్బమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యుల వద్ద ఔషధమును సేవించితిని. మిక్కిలి కఠినపథ్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు నలహించిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్నిసంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును, కాఫీని మానితిని. నావ్యాధికొంచెముకూడను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందును తీపి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ యేమూత్రము తగ్గలేదు.

నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణా పుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్బిని యన్ వీధి, నెం 72 రు గృహములో నుండు ండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద 8-7-24 తేది నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. నదరు తేదీనుండి వరియన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతి స్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినములలోనే నా వ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి కమముగానే యున్నదని తెలిపిరి. 1442

(చకటన) టి. వరదరాజులు చెట్టి, 209 గోవిందప్పశాయకవీధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారినలహకట్టుము రు. 15-0-0

గాంధీ మహాత్ముడు

అద్భుత కర్మయోగి

జే.టి. సంద్యోధుగారు 'మ్యాపిరియంట్' పత్రికయందు టిల్లు వ్రాయుచున్నారు:—

భారతదేశ యువకులు అచటి గాంధీగారిని కళ్ళపీరుడని పిలచెదరు. ఆయన మాహాత్మ్యమునందు వారికి విశ్వాసముగలదు. ఆయన నిగ్రహముతో నికను జేయుచున్న కర్మఫలమే యీ మాహాత్మ్యమని వారు దలంచెదరు. ఈయన గాంధీమహాత్ముని కర్మ కాండ అసంపూర్ణమైనను అనేక భావలలో వ్రాయబడినది. ఇయ్యది చాలముఖ్యమగుచేత దీనిని గూర్చి అనేక గ్రంథములు వ్రాయబడుచున్నవి. ఈకారణముచేతనే భారతదేశమున కావల యీమాహాపురుషుని గొప్పతనమును ఆయన సందేశాధిక్యమును పసిగాంచిన మహా నాయకులను పాశ్చాత్యులను ప్రాచ్యులను గూడ మనసునందుచుకొనవలయును. ఇట్టివారి మూలముగనే మూడుసంవత్సరములు గాకముందే నాగపూరులో అభిలభార త దేశీయమహాసభ జరిగినవిషయ, విప్లవకరులుగ నుపద్రవము గలుగజేయు సమయమున గాంధీ నాయకత్వమును వహించినపు డు ఆకర్మయోగిమేరువ ప్రతిష్ఠియు ప్రపంచమంతయును మారుమోగెను. ప్రపంచములో నన్ని భాగములందును గాన్పించు నీయగ్రసరులు, భారత దేశములో ప్రాతంభమైన మహాసంరంభమునందు గాంధీ నాయకముగ పూరించిన పురాతన లేజన్సు యొక్క శక్తిని గనుగొనిరి. ఈసంరంభమువలన ప్రాచ్యదేశమందం టను ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధము గల్గినదని చెప్పవచ్చును. ఈమహాత్మ్యేశక్తివలన భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము రాగలదని వారు కనుగొనిరి. ఈశక్తియందు ఒక్క త్రిపుత్రపుగల శక్తి గూడయున్నదని వారు గనుగొనిరి. అట్టి అగ్రసరులు జేసిన పనులను చారిత్రకముగ లిఖించి యుండవలెను.

మహాత్ముని ప్రతిష్ఠ యెట్లు ప్రాప్తమైనది

నాగపురములో, భారతదేశము శాంతిసక్రమపద్ధతులను స్వాతంత్ర్యమునకై పనిజేయవలెనని నిర్ణయించిన మూడు మాసములలోనే న్యాయార్థుల కమ్యూనిటీ చరికి సంబంధించిన సెవలెండు జూజు హేమ్స్లీ హోమ్సుగారు 'నేడు లోకోత్తర పురుషుడెవరు?' అను విషయమును గూర్చి ధర్మోపదేశము జేసిన విషయ భారత మహాత్ముని గూర్చియు ఆయన సదుత్తరముండిన దౌర్జన్యహిత అసహాయోద్యమము గూర్చియు సర్వత్ర వ్యాపించెను. ఇయ్యది ముఖ్యముగ వారాపత్రికలద్వారా జరిగెను. ఈ గాంధీ కర్మవీరుని చారిత్రమును యోగమును గూర్చియు, ఉపదేశములు కర్మలను గూర్చియు వ్రాయునపుడు అవి కాశ్యతముగ నుండునట్లు జూడవలెను. 1922 లో మిస్ బ్లాన్సివాట్సును ఒకచిన్న పుస్తకము వ్రాసెను. ఆమెకు అసహాయోద్యమ ప్రారంభమునందేయు ఆంధ్రవీరునిగలదు. భారతదేశమున కావల గాంధీమహాత్ముని సందేశముల అంతరా ర్థమును గనుగొని వానిని పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు వ్యాపింప సమకట్టిన శ్రీ నిరుపమానమైనది ఆ ఒక్క మిస్ బ్లాన్సివాట్సునే గాన్పించుచున్నది. దౌర్జన్యహిత సత్యాగ్రహ సందర్భము యొక్క ప్రభుసంవత్సర చారిత్రమును, భారతప్రబోధము నకు కారణమైన ముఖ్యవిషయములను ఆమెవ్రాసిన 'గాంధీమాతనపరివర్తన వాక్కు' అను గ్రంథమునందు చక్కగ వివరింపబడినవి. ఈపుస్తకము 1921 లో వ్రాయబడెను. కాని అమెరికాలో దానిని ప్రకటించు వారెవరును గానకపోవుటచేత కలకత్తాలో నొక ఇండియన్ కంపెనీ తుదకు ప్రకటించెను. ఇయ్యది ప్రకటితమగుటకు కొంచెము ముందు హోమ్సుగారి ద్రవ్యమధ్యోపదేశము 'భారతదేశపు క్రీస్తు' అను పేరుతో నొకటి పునర్ముద్రితమయ్యెను మరియుకటి 'గాంధీయుద్ధమపు ఆధ్యాత్మిక ప్రాముఖ్యము' అని మరియొకటియు చెన్నపురినుండి ప్రకటింపబడెను. దీని విషయ నొక సంవత్సరమునకు పారి దాసు మజుందారుగారు (చికాగో) 'గాంధీమాత' యను పుస్తకమును వ్రాసి అందు గాంధీకార్యక్రమ ప్రారంభమును, చారిత్రకవిశేషమును, తత్పద్ధతులను, శాంతిసద్భావ దూతయగు మహాత్ముని జీవితచారిత్రమును వర్ణించిరి.

మజుందారు గారు భారతచారిత్రమునంతను పుస్తకముగ నుపాధ్యాయమునందు జెప్పినవిషయ అధ్యాయములో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— 'దేశములన్నియును వికమత్వము బొంది స్వాతంత్ర్యమును బొందిన విధమునగాక భారతదేశము కేవలమార్గమున బోవుచున్నది. ఆంగ్లవిప్లవము రాజుల గొట్టుటతో

ముగిసి నిరంతరత్యముకన్న ప్రజలకు హక్కులున్నట్లుల స్థిరపరచెను. అమెరికా విప్లవమువలన సామ్రాజ్యకాంక్ష ప్రభుత్వములే గల్గెను. మజిలీ చెప్పినట్లుల 'ఫెంచివిప్లవము రాజకీయములందు ప్రాచ్యేయములకుతప్ప మరేమియును గాదు. ...1917 రషియావిప్లవము మానవప్రతిష్ఠను కాపాడెను. నేటి భారతవిప్లవముతో మతప్రపంచమునందు రాజకీయములు ప్రవేశించి మానవునకుగల దివ్యజ్ఞానమును ప్రకాశింప జేయుచున్నది.'

'మజుందారుగారు కొంతకాలమైనపిదప గాంధీవ్రాసిన 'భారత స్వపరిపాలనము' అను పుస్తకమును 'సముద్రముపై మతప్రపంచము' అను పేర ప్రకటించెను. దీనినే ఆయన క్రీస్తు మాంటు ఉపన్యాసమునంటి దనుచున్నాడు. ఈపుస్తకమును గాంధీ దక్షిణాఫ్రికానుండి ఇండియాకు ప్రయాణముజేయుచు వ్రాసెను. భారతీయులు దౌర్జన్యమును ప్రాత్యహించువారి కిది ప్రత్యుత్తరమని ఆయనచెప్పెను. ఇందు ఈసర్వోత్కృష్టనాయకుని ఆధ్యాత్మిక సందేశము ప్రకటింపబడినది. గాంధీగారు చెప్పినట్లుల దౌర్జన్యమునానే స్వార్థత్యాగ మిందు జేర్చబడినది. ఈమార్గము ఆత్మకష్టమైనదేమార్గము. దీనివల్లనే స్వత్వము లన్నియు జేకూరును. దీనికిని దండధరులై నిరోధించుటకును సంబంధములేదు. ఇది ఆత్మకక్షిప్తత్యాగహము అనుకల్పి అన్నివైపులను పడునగునందును. దాని నెలెనను ఉపయోగింపజచ్చును. దానివలన ఉపయోగించువాడును, ఎవరిపై ప్రయోగింపబడెనో వాడునుగూడ కీర్తిని బొందెదరు. ఒక్క నెత్తురు చుక్కయైనను రాకుండ నెంతయో ముఖ్య ఫలితముల జేకూర్చును. అది యెప్పటికిని తుప్పుపట్టును. దాని నెవ్వరును దొంగిలింపజాలరు. దానికి తొడుగేమియు వక్కరలేదు. సత్యాగ్రహము కొకరికొకరికి పోటీ యెడతెగకుండ నుండును.'

ఈపుస్తకము ప్రచురించినపుడే, యీ ఆధ్యాత్మికోద్యమముపై నికను ఎక్కువ విషయములను డెల్టాకో యన 'ఎంగుఇండియా'లో ప్రకటించినవ్యాసములో ముఖ్యమైనవి చేర్చి 1200 పుటల పుస్తకము ప్రకటింపబడెను. భారతదేశపుస్తకము ఇయ్యది అమెరికాలో ప్రచురింపబడెను. ఇయ్యది గాంధీనిగూర్చిన పుస్తకము గాదు. అది ఆయనదే. ఈపుస్తకము అన్ని భాండాగా రమలలోను తత్వక యుండవలసినది. ఇందు ఆయన ఆదర్శములను భావమును, ఆయన సదుత్తరమును ఉద్యమాభివృద్ధియు చక్కగ డెలుపబడినవి. ఈపుస్తకమునకు భారతదేశీయమహాసభాకార్యదర్శియగు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు వ్రాసిన పీఠికలన నియ్యది వాయకుని నిర్బంధకాలమువరకును అసహాయోద్యమచారిత్రమును డెల్టాను.

ఈపుస్తకము సత్యాగ్రహమతగ్రంథ మని చెప్పటకన్న నెక్కువ ప్రస్తుతిపజాలదు. ఈపుస్తకముయొక్క ప్రాముఖ్యము మున్ముందుగాని తెలియదు. అప్పటికి ఈసందేశము యొక్క ప్రాముఖ్యముగూడ మానవజాతికంతకును తెలియను. ఆధ్యాత్మికప్రబోధమును గాంచి స్వాతంత్ర్యమును బొందినభారతీయుడు యీపుస్తకమునందు శాంతిసద్భావముల సందేశమును కుందుచున్న ప్రపంచమున కొసంగెను. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినట్లుల 'అసహాయోద్యమము ప్రతివేదిక నుండియు బోధింపబడ నుద్దేశింపబడినది.' ఈ సందేశభావమును గుర్తించివా రెవరును గాని దీని నెందుకు బోధించుట యనజాలరు.

ప్రతికూలముగ నున్న శక్తులను నిరోధించునపుడు త్రోపుదులును అంగీకారములును ఎన్నియో గల్గి చుండునని మతములన్నియు బోధించునను సంగతి తెలిసినపుడు మంచితో సహకారము జేయుటవలెనే చెడుగుతో అసహకారముచేయుట గూడ అవసరమని చెప్పినపుడు గాంధీమాట సత్యమని తెలిసికొనవచ్చును. ఆయన యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

'అసహకారమనగా దేశము ప్రభుత్వమునకు నోటిసునిచ్చుట. అనోటిసు ఏమనగా ఈదేశ మికమిద మీరు చెప్పినట్లు వినియుండజాలరు. ప్రభుత్వమువారు మాయుష్టము వచ్చిన వరకులమిద మాతో సహకారము జేయవలయును. ఇట్లు చేయుట మంచి ప్రభుత్వముయొక్క గర్భమై యున్నదనియే. దేశము నిరపాయకరమును, ప్రకృతిసిద్ధమును, మతధర్మమునగు అపార సహాయసిద్ధాంతమును, ఆస్వాభావికమును, మతవిరుద్ధమునగు శార్జన్యసిద్ధాంతస్థానమున నునిచెను.

ఈపుస్తక మొక్కటియే గాంధీపూరుభాషా గాదు. ఇందు ఆయనతత్వమును ఆయనకార్యక్రమమును మాత్రముగలవు. దీనిమూలమున అన్యాయముగ ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి ప్రపంచములో నెడద భాగముయొక్క రాజకీయ భౌతికా

శివార్థికి అటంకముగనున్న ప్రభుత్వముయొక్క లోపములను ప్రపంచశాంతిని కలవరపరచిన వానిని గూర్చి చర్చ బయల్పడ లేనది. ఈపుస్తకమునందు గాంధీ విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరములు గూడ గలవు. ఈపుస్తకములో చివరభాగము చాల ఉపయోగకరమైనది. సర్ విలియం విస్సెంటుగారు అసహాయాద్యమును విధ్వంసకమైనది. నాకు తెలిసి నంతవరకు అందు నిర్భాగశక్తి లేదు. అనిశ్చిన్దానికి గాంధీయొట్టు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెనో చూడుడు:— “స్వస్థమైతిలో ఆరోగ్యబీజమున్నటులే యావిధ్వంసకాద్యమునందు నిర్భాగ బీజము గలదు. మద్యపాన నిషేధము విధ్వంసకమా? అన్ని చోట్లను బయలుదేరు జాతీయపాఠశాలలు విధ్వంసకములా? వేల కొలది రాజులు దేశపురోభివృద్ధిని ద్వంసముజేయునవా? వాని వలన లాంకమైదునుండిగాని జపానునుండిగాని వచ్చు విదేశాధికారము నాశనముగను.”

అందు సహాయాద్యము ధర్మబోధనమును నిర్భాగము మును కృష్ణముగ నిట్లు చెలుపబడినది. “దౌర్జన్యమును దౌర్జన్యముతో నెదుర్కొనుట భారతదేశ స్వేచ్ఛమునలేదు. అందుకు సిద్ధముగనులేదు. భారతదేశము క్షిప్రముగ లేదనుట నిస్సహాయమై యున్నదని గాకపోవుటచేతనే. రతదేశ మిప్పటి కెన్నియుగముల నుండియో దౌర్జన్యమునకు ప్రతికూలముగ నుండెను. ఒక్కమున్న చుక్కపడి శుద్ధమైన భాగమును మలినముజేసినట్లే కొద్దిపాటి దౌర్జన్యమైనను శాంతమును భంగపరచును. కాని రెండును బయటినుండి వచ్చినవేగాన త్వరలోనే తొలగింపబడును. భారతదేశమునకు దౌర్జన్యమును నేర్పి స్వరాజ్యమును దౌర్జన్యము ద్వారా సంపాదించుటకు యెన్నియో యుగములుజుట్టును.”

గాంధీగారి విడుదలకాటికి సరిగా మద్రాసులోని గజేశ్ కంపెనీవారు మరియొకపుస్తకమును ప్రకటించిరి.

ఈ పుస్తకము గాంధీ దౌర్జన్యరహిత నిరోధము అను పేర మిస్ వాట్సును గారిచే వ్రాయబడినది. ఆమె మొదటి పుస్తకమువలెనే దీనిని గూడ యిచ్చు నెవరును ప్రచురించుటలే దనిరి. ఆ పుస్తకమునందు క్రీస్తు తరువాత మరల అంతటిమహాత్ముని అభిప్రాయములు క్రోడీకరింపబడినది. మినువాట్సును భారతకాంతి విప్లవమును పూర్తిగ నెరింగి అచటి పుస్తకములను చదివి యుండుటచేత యావిషయమై శివధర్మనందె యున్నది. ఆమె ఉపాధ్యక్షములో నిట్లువ్రాసెను:—“ఈ పుస్తకములో నేను భారతదేశమందు జయప్రథముగ జరుగుచున్న అపూర్వమగు నుద్యమభావమునే గాక తద్రహస్యమునుగూడ పూర్తిగ చెలుప బ్రయత్నించితిని... ఈ పుస్తకమును సమకూర్చుటకు ముఖ్యవసరము. ఇట్టి ఉద్యమమునకు విపరీతార్థములు గలుగజేయుటకుండ జేయుటయేగాక యిందిమిడియున్న మహాసత్వధర్మము నేడు చాల అవసరమైనది. గాంధీ తనసందేశము మానవప్రపంచమున కంతకుని దెల్పెను. ఆయన భారతదేశము నకావల ప్రపంచమునంతను అనలోకించుచున్నాడు. అపకారికి అపకారముగాక ఉపకారము జేయుము అని ఆయన బోధించుచున్నాడు.”

ఇట్టి పుస్తకము లెన్నియో ప్రకటింపబడినను గ్రంథకర్తల అభిప్రాయములు వేర్వేరుగ నుండుటవలన యిదియు ప్రశస్తమైన దనవలయును. మాసపత్రికలు దినపత్రికలు అనేకములు అన్నియును సంపాదకీయ వ్యాసములలోగూడ తమయభిప్రాయముల ప్రకటించినవి. అవి ఇందుజేర్పబడెను. అందరును యథా శక్తి యీ పనినిజేసిరి. ఈ పుస్తకమునందు ఆమెరికా, ఇంగ్లీషు, ఇండియను అభిప్రాయములు గూడ ప్రకటింపబడినవి. తుదకు ఉచితరీతిని హోమ్సుగారి సుప్రసిద్ధోపన్యాసమును రెండు జేర్పబడినవి. వీనివలన యీ దేశమునందున యూరోపంతటను గాంధీపూరుషుని చాత్రితము విస్తరించి పోయినది. ఈ ఉపన్యాసముల పిదప, ఆమెరికాలో భారత సమస్యలకునుకూలవాదమును గలుగజేయ సహాయము జేసిన లజపత్రాయ్, సయ్యదు హుసేను, తారక నాథదాసుగారల వ్యాసములును భారతతేజులలో రాబ్రహ్మచర్యులవెలు, నార్మను ధామను, జే. టి. సండర్లండుగారలవ్యాసములును ప్రకటింపబడినవి. రోమియను రోనుండువలె మినువాట్సునుగూడ గాంధీ తత్వమును పూర్తిగ గ్రహించి పానుభూతితో వ్రాయుచుండును.

ఇకను చివరకు యీ భారత కర్మభీరునిగూర్చి గాంధీ మహాత్ముడు అనుపేర పుస్తకముగ సెంచెరిమాగజినులో రోలండుగారు వ్రాసిన వ్యాసములు మూడుగలవు. అవి మొదలు ప్యారిసులో ప్రచురింపబడి విస్తారముగ జరువబడి యూరోపులోను ఏషియాలోను చక్కగ విమర్శింపబడెను. గాంధీతత్వమును చక్కగ గ్రహించి రోలండుగారు ప్రద

ర్శించినవిధము నెవ్వరును వ్యాయముగ విమర్శింపజాలరు. ఈ గ్రంథకర్త భారతరాజకీయవిధానవివరములను 1920 లో ప్రారంభమునుండియే అధ్యక్షముగ గ్రహించెను. అంతేకాక ఉద్యమభావమును గుర్తించెను. ఆయనగూడ యెవరినిగూర్చి వ్రాయవలెనో అట్టి ఆదర్శభావములు గలవాడగుటచేతనే వ్రాయుట నులభమయ్యెను. భారతీయుడు వ్యాసశాసననిర్మాతగాక “నూతన మానవజాతినిర్మాత” యని అయన భావించును.

గ్రహణశక్తి బాగుగ లేనివారు గాంధీ యేదో సాధ్యముగాని దానిని కోరుచున్నాడని తలంచెదరు. కాని రోలండుగారు మాత్రము ఆయన మనస్సును బాగుగ కనుగొనెను.

గాంధీ యెవరినిగాని యయ్యగల దానికన్న యెక్కువ నీయుమనికోరడు అని ఆయన చెప్పెను. ఎంతయో జనసంఖ్య యున్న భారతదేశమున కిది యెక్కువయే. మొదటి నుండియు గాంధీయు భారతదేశమును ఒడంబడిక జేసికొనెను. ఏమియు మాటలు లేకుండనే ఒకరినొకరు తెలిసికొనిరి. భారతదేశము నుండి నేమి కోరవలెనో గాంధీకి తెలియును. గాంధీ యేమికోరినను యిచ్చుటకు భారతదేశము సిద్ధముగ నున్నది.

గాంధీని భారతదేశమునకును స్వరాజ్యవర్మము నుమానమైనది గలదు. “దేశముయొక్క ఆదర్శము స్వరాజ్యము గాని అహింసగాదని ఆయన జెప్పచున్నాడు.

సత్యాగ్రహధర్మము బోధించినపుడు గాంధీ తనప్రజలకు వారినిజన్మభావమును నిగూఢమైయున్న బలమును ప్రకటించినపుడు ఆయనవిజ్ఞానాశితయును తెలిసెనని రోలండుగారు జెప్పచున్నారు. గ్రంథకర్త లనేకులు జేసినటుల యీశ్రాంతి విలేఖకుడు గాంధీగారి సత్యాగ్రహమును శాంతనిరోధమును ఒకటియని కలవరపడెడు. ఆయన యావిషయమై గట్టిగ వ్రాసెను. “గాంధీయద్యమమును శాంతనిరోధమని పిలుచుటకున్న గొప్పతప్పుండబోదు. నిరోధ పురుషులతార మైనట్టియు, విసుపులేకుండ పోరాడునట్టియు యాయనకన్న శాంతమన్నభయ మింకొకరికుండదు. ఆయన ఉద్యమపుంతయును నిద్రామైనట్టిగాక చురుగనుండు నిరోధము. దీనివలన దౌర్జన్యముగాక ప్రేమవిశ్వాసత్యాగములే బయల్పడెదలును. ఈ మూడు శక్తులును సత్యాగ్రహ మనుమాట యందిమిడియున్నవి.”

రోలండుగారు గాంధీ స్త్రీప్రశంసను జూచి ఆనందించును. గాంధీ తన భార్యతో మొదలుబెట్టి స్త్రీలను గూర్చి చెప్పుచు వారు చాల తెలివిగ సహాయము జేయుదురనియు, వారిలోనే ఆయనకు కొందరు శిష్యురాలై దైనియు ఆయన చెప్పచున్నాడు. గాంధీ యిట్లు వ్రాసెను:

“అడవాండు పనిజేయుటకు పుట్టలేదు. వారు మానవ జాతిలో ఉత్తమపక్షమువారు. రెండు జాతులలోను ధీరతరమైనవారు. ఇప్పటికిని వారు మానవులతో సమరతో అణగియుండి కష్టములను అనుభవించి త్యాగముల జేయగల్గుదురు. పురుషుడు తనకేమియో యెక్కువ తెలుసునని గర్వపడుదానికన్న స్త్రీ అలోచించి చేయుపని యెక్కువైనది.”

రోలండుగారు గాంధీగారు రాజకీయములలో నిగుటకు కారణములను చెప్పుచు ఆయన జెప్పినమాటలనే యిట్లు పరిచెను.

“నేను రాజకీయములలో పాల్గొనుచున్నట్లుండెనయెడల కారణము నేడు రాజకీయములు పామువలెకాల్గకు చుట్టుకొని యుండును. ఎంత ప్రయత్నించినను వానినుండి తప్పించుకొనజాలరు. నేను ఆపాముతో పోట్లాడగోరెదను. రాజకీయములలో మరమును ప్రవేశజేర్చువలెనని నేను గోరుచున్నాను.”

ఈవిజ్ఞానియగు పరాసుదేశీయుడు టాగూరు కనుగొనలేకపోయిన నిర్భాగశక్తిని అసహాయాద్యమునందు కనుగొనె

ను. అసహాయమున గా పాపము శాశ్వతముగనుండునటుల జేయుటకు సహాయముజేయ తీరస్కరించుటయే. ఈతీరస్కారముజేయుటకు భారతీయులనును మారవలయును. వారికి స్వతంత్రముగ జీవించెదమను యిచ్చగలుగునటుల జేయవలయును. భారతదేశము కాదు అనిచెప్పక క్రిని కోల్పోయెను. దానిని గాంధీ మరల కలుగజేసెను.

రోలండుగారు రెండును యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. “ఈప్రజలు పూర్వాదర్శములకు బద్ధులైయుండెదరా? చుట్టుకొనియుండు ఆదర్శముల కనుకూలముగనున్నను లేకున్నను విజ్ఞానమునది ఆసలండు నెడల ఆవిజ్ఞానపురుషుడు తనజాతికి ఆకాలమునకు తగినటుల పుణిజేయుచుండును. మహాత్ముడిది యంతయుజేసెను. ఆయన అహింసధర్మము రెండువేలయేండ్లనుండి భారతదేశము నందు లిఖితమైయుండెను. మహావీర, బుద్ధ, నుహుమహులును వైష్ణవమతమును, ఈధర్మమును లక్షలకొలదిమంది ది కి బోధించిరి. గాంధీ యిందు వీరత్వమును జూపించెను. ఛాయామాత్రములుగనున్న పురాతనశక్తుల నాయన యుజ్జీవింపజేసెను. ఆయనయం దానక్తు లావిర్భవించెను. గాంధీమాటయే గాక ఆదర్శపురుషుడు ఆయనయందు ప్రజాభావము మూర్తీభవించినది. ఇప్పుడు భారతభావము దేవాలయములందును ఆడవులలోనుండి బయల్పడెదలమందునెడల అందు ప్రపంచమునకు కావలసిన సందేశమున్నదనవలయును. ఈసందేశము భారతదేశమును దాటి చాల దూరముపోయినది. దీనిని భారతదేశమొక్కటియే నిర్మింపగలెను. దీనివలన దేశముయొక్క గొప్పతనమునకును త్యాగమునకును గూడ భంగము గలుగవచ్చును. అది దానికి చిలువగావచ్చును. అవిశ్వాసమును నిర్ధరించువా రెవరు? అవిశ్వాసవాయమగు ప్రపంచమునం దది యెట్లుసాధ్యమగును?

రోలండుగారు యీప్రశ్నలకు స్వయముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నాడు. “విశ్వాసము కర్మవలన ధృవపడును.”

ఈమహాగ్రంథమును వ్రాయుటకు గ్రంథకర్త కుత్యాహము గల్గించినది కర్మవీరుడే. ఈకర్మయే గీతయందు జెప్పినటుల శిష్యాకు కర్మగావలయును. గాంధీజెప్పినటుల ఆత్మగౌరవమునకు స్వార్థత్యాగమే మార్గమని రోలండుగారు గూడ ననుచున్నారు. వీరిద్దరికిగలప్రేమయే ప్రపంచములలో నెల్లనెక్కడైనది. ఈశాంతిసందేశప్రియుడు తుదకు పౌరదయస్కూర్తిగా జెప్పిన యీక్రిందిమాటలే ఆయన మాహాత్మ్యమునకు నివర్తనములగుగాక.

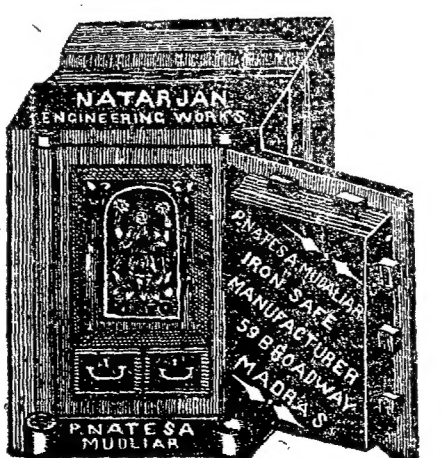
“ఒకటిమాత్రము నిశ్చయము. గాంధీ ఆత్మవిజయమందును; లేదా యెన్నియో శతాబ్దములక్రింద మెస్సయూ, బుద్ధ అనతారములు దాల్చి నూతన మానవజాతిని నూతన మార్గమున నడువగల జీవితధర్మముయొక్క అనతారములై నచ్చి పని జేసినటుల యాయన ఆత్మగూడ మరల ఆవిర్భవెల్లగలదు.”

క్రీష్ణగిరి డి. మునసబు కోర్టులో
O. P. 12/1924
వాది:—నంజమ్మ.
ప్రతివాది:—గోవిందప్ప.
పైవాదా వాది నంజమ్మ తనమొగుడి లావాదేవి ఎనూలు చేయుటకు వార్డు సర్టిఫికేట్లు గావలెనని దావాతెచ్చినది. అది 15.8.24 లో వాయిదా వీక్షణింపబడినది.
ఆక్షేపించువారు అదినం ఆక్షేపించవచ్చును.
కె. రామస్వామయ్యంగార్ బి. ఎ., బి. ఎల్.
వాదితరపున వక్కీలు, క్రీష్ణగిరి.

న ర న ము దృ థ మై న ది న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగవ తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న లే శ మొదలియారే,
ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్తేటరు,
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు పర్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైనుమిల్లులకు కావలసిన సిలెండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరఫరాగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపేట్లోని, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరమాలం వ్రాసిన బయట వ్రాయబడును.

లోకమాన్య తిలక పండిత నెహ్రూగారి ప్రశంస

పూనా మునిసిపాలిటీయందు లోకమాన్యని విగ్రహమును బహిరంగపరచునపుడు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి దీక్షపరిచితిని ఈ పద్యనిందిరి.

భారతీయుడు చేయవగు ఘన పవిత్రకార్యము తెల్లవాటిలో ముఖ్యమగును. యీ కార్యము జేయుచుంటే నాకవకాశమిచ్చినందులకు మిమ్మెల్లరను అభినందించుచున్నాను. వేలకొలది ప్రజలతో పూజింపబడుచున్న విగ్రహమును ఆరాధించుటయందు నాయకత్వమువహించుట ఉత్కృష్టగౌరవమగును. బాలగంగాధర తిలకగారు తన జీవితకాలమునందు కీర్తియుదేవాలయమునందు ఒక బంగారు గర్భగుడి నిర్మించుకొని యుండెను. ఆయన గొప్పతనము తెలియజేయుటకు ఇప్పుడెట్టి మార్పిడి పలకలపై శ్రావణ అవసరము. కీర్తి శేషమైన ఆ శాయకునియొడలమన ప్రేమ విశ్వాసములు ప్రకటించి వెనుక వచ్చు తరమువారి కంఠజేయుట మన విధియై యున్నది. ఈ విగ్రహమున కైన ఖర్చుజేయుటకై ప్రభుత్వమువారు మునిసిపలు కౌన్సిలరులపై దావాజేసినట్లు, కేసు తీర్పు అగలోపున ఖర్చులు నిలుపుజేయవలెనని ఇంజనీర్ల గూర్చియు కెల్లాగుగారు పేక్షియుండిరి. కేసు విచారణయందుండుటచే విమర్శించుట కేయము వీలులేదు. కేసులో ఏపార్టీవారి శ్రేహక్కు గలిగినను, నిశ్చయము సంప్రదింపబడినపార్టీయగు కేసు పేయరులందరూగూడ దేశాభిమానము జూపు ఈ కార్యమునకు అంగీకరించు ననియే నానమ్మకము. ప్రభుత్వమువారి మేజేసినను కోర్టువారికి తీర్పు జేప్పినను ప్రజలయొడలను వారు గౌరవించు ఆచరణయని యెడలను తనవిధిని నిర్వహించితిమను సంతోషము కెల్లాగుగారి కుండ వచ్చును.

“వీరాధిపీరుడు”

తమపాఠశాలలో అగ్రగణ్యుడగు తిలకగారి స్వరూపవిగ్రహమును దేశమునకు ప్రసాదించుటలో పూనానగరపు మునిసిపాలిటీవారు ఆయన జీవితమునుండి తా మెట్టిపాఠములను నేర్చి యుండగోరి డెలివర్డ్. వీరాధిపీరులలో తానొకడయినను ఆయన గొప్ప వీరాధిపీరుడని మన మెరుంగుదుము. శివాజీనిగూర్చి ఆయన యిట్లు డెలివర్డ్యెను.

“మానవస్వభావమునందు వీరాధిపన బాగుగ నాలుకొనినది. స్వదేశీ పీరుని ఆరాధించుటచే మనము స్ఫులించు జనించు ఉత్సాహజలమునకు తగిన రాజకీయాభిలాష యుండవలెను. ఇట్టితరీ హిందూదేశచరిత్రలో శివాజీయొక్కదే పీరుడు, దేశమంతయు దుష్పరిపాలననుండి తప్పించుకొన అసాధ్యపడుచున్న సమయమున ఆయనజన్మించెను. తన ఆత్మత్యాగము ధైర్యముచే భారతదేశము, పాపాత్ముల నిలయము గాదని ప్రపంచమునకు రుజువుజేసెను.”

పూర్వకాలపు పీరునిగూర్చి ఆయన అట్లు పలుకునపుడు ప్రస్తుత కాలమునందు అట్టిపీరుని యీదేశమునకు తన రూపమున ప్రసాదించుచున్నానని ఆయన యెరుగడు. ఆకొద్దిమాటలలో లెన్ను తాను వెల్లడిజేసికొనుచున్నట్లాయన తెలిసికొనలేదు. దుష్పరిపాలననుండి తప్పించుకొనుటకు దేశము ప్రయత్నించు సమయమున బాలగంగాధరతిలక జన్మించలేదా? తన స్వార్థత్యాగము, ధైర్యములవలన భారతదేశము పాపాత్ములకు నిలయముగాదని వెల్లడిజేయలేదా? ఈ సమానములను ప్రతికూలవిమర్శకు తావిచ్చుచున్నానని నేనెరుగుదును. కాని నేనామాట తప్పజాలను. 17 వ శతాబ్దమున ధన్వంతరీ ప్రాణసంరక్షకార్థమై సమరములు జరుగుచుండినప్పటికి అప్పటి ఆక్రమ పాలన, 19, 20 శతాబ్దములలో ములను స్వదేశమునందే పరివారస్థితియందుంచిన యీశాంతపాలనముకన్న తక్కువ హానికరమని నేను దృఢముగ చెప్పగలను. సత్యమేమన తిలకగారివారాధించుటచే మనలో జనింపగల రాజకీయాదర్శనము మనకు ఆవశ్యకమైయున్నది. అందుచే ప్రజలలో అట్టి ఆచరణముల గలుగజేయగల విగ్రహమును ప్రసాదించినందులకు కెల్లాగుగారిని, వారి సహచరులను అభినందించుచున్నాను. వీ భారతీయుడుగారి తిలకగారి విగ్రహమును కన్నెత్తిచూచినపుడు దేశసేవయందు తన విధినిగూర్చి స్ఫురించుకొనకయుండునని నేను నమ్మును. విగ్రహమును చెక్కిన శిల్పి వసుగారి సామర్థ్యము కొనిగొనుటగది. స్వదేశనాయకుని విగ్రహము స్వదేశ

శిల్పిచే తయారు చేయబడగా మనము ఆరాధించుట యను విషయము ఈ ఉత్సవమున కంతయు వన్నె దెచ్చుచున్నది. ఆయనజీవితమునందలి గుణపాఠము

మనవిగని చక్కలను అనేకమంది గొప్పకవులు వక్రలు వివిధరీతుల కొనియాడియుండిరి. నేను జెప్పునదేమాల. కాని ఆయనజీవితమునందు నేను నేర్చుకొనిన గుణపాఠముగూర్చి యందుక మితరులుపుటకు అనుజ్ఞ వేడెదను. ఘనమైన వక్రయనియు, పండితుడనియు, ధీశాలియనియు అతనికి కీర్తిగడించిన ఆతని బుద్ధితేజస్వలగుర్చి గాని, ప్రారంభచరిత్రను గాని జెప్పుచు కాలయాపనము జేయను. ఓరియను, ఆర్మిటికు హోము, గీతారహస్యమును గ్రంథరాజములు తిలక మహాశయుని అసామాన్య మేధాశక్తినుండి అప్రయత్నముగ వెలువడిన పంటల వంటివని ఆరవిందమోహగారు చక్కగ వర్ణించియుండిరి. ఏమన ఆయనశక్తిపట్టుయొగ్రంథములన్నియునిర్వంధములో వ్రాసినవి. ఆయన నియమించుకొనిన పనినుండి తప్పింపబడి, నిర్వంధముగా ఖైదునందుంచబడినపుడు తీరికగలిగి వ్రాసినవి. విశ్రాంతి లేకపాటుబడు యీదేశ సేవకునకు అప్పుడుగాక తీరికదొరకదు. ఈసందర్భమున మనము నేర్చుకొనవలసిన ముఖ్యవిషయ మెందుగలదు. భారతదేశచరిత్రలో ధనము, సౌఖ్యము, సంపదలను త్యజించిస్వార్థత్యాగముజేసిన కథనములను మనమెన్నియో యెరుగుదుము. కానివీదియు తిలకగారి స్వార్థత్యాగమును బోలిలేదు. దేశసేవకుగాను, జ్ఞానశక్తిని ధారవోసిన వారేమనలేదు. జలనిధిలో ఉటవలె ఉప్పొంగి వచ్చుచున్న జ్ఞానాధిక్యతను అయిదొని సామాన్యప్రజలమధ్యబడి పనిజేయు మొదలిడెను. ఆర్మిటికు హోము, గీతారహస్యము వ్రాసిన పండితునకు గ్రంథరచన వెనుకబెట్టి సామాన్య వార్తాపత్రిక ప్రచురణకు బూనుకొనుట మామూలువిషయముగాదు. ఈ ఉత్కృష్ట గ్రంథములు, ఖైదులో అనేక నిర్వంధములకధ్య వ్రాయబడినవే యీ రీతిగానున్నచో, ఆ మహాపండితుడు స్వేచ్ఛగా స్వగృహమునందు దీక్షగా వ్రాయబూని కూర్చొని వ్రాసినచో యింకెంతటి ఘనాభిప్రాయములను ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసి యుండునో మన మూహింపజాలము.

రెండు అర్హతలములమధ్య తాను స్వీకరింపజలసిన స్థానము తిలకగారు ఎంచుకొనవలసి యుండెను. ఒకటి యీ పుణ్యభూమియందు అభివసించియుండిన ఋషి పుంగవులతో సరిఘనముగ గౌరవస్థానము. రెండవది అతనిబోటి ప్రజాసేవకునికి తప్పని కారాగృహవాసము. ఆయన రెండవస్థానమును గోరెను. మతము వేదాంతము సాహిత్యకాస్త్ర ప్రపంచమున చేరగల తనజ్ఞానబలమును అణచియుంచి, వ్యవసాయదారుని ప్రకారతంత్ర లోకున యగునట్లు జేసివైచెను. కొంతకాలమును కేసరి పత్రికకు వినియోగించి దానిద్వారా మహారాష్ట్రదేశ మంతటను తనరాజకీయవేదాంతమును వెల్లడిజేసెను. కాని యీ కాలపై పరిత్యమును గవనింపుడు. సంస్థాపకుడగు తిలక మరణమునకు రెండేండ్లు పూర్వము శివాజీఉత్సవము రాజద్రోహపునశ్చగా ప్రభుత్వమువారిచే పరిగణింపబడినది. ఆయన మరణించిన రెండవయేట వేల్పుయవరాజుగారువచ్చి శివాజీ స్మారకచిహ్నమునకు శంఖుస్థాపన గావించిరి. అప్పుడు శివాజీని మహారాష్ట్ర బెన్నత్వకారకునిగా గుతించెను. ఆయన పీఠ పనిజేయుచున్న సమాజమును కొనియాడెను. ఈరీతిగా 1918 రాజద్రోహములని ప్రకటింపబడిన ఆదర్శములే 1922 సంవత్సరమున చక్రవర్తిమారునిచే అంగీకరింపబడినవి. ఆ రీతిగనే మన మికముందు తిలకగారి ప్రపంచమును “స్వరాజ్యము నా జన్మహక్కు” అను ఖేరిమోతతో వాంఛితముల నీడేర్చుకొండము.

తిలకగారి జీవితపరమార్థము

ఒక మహాపురుషుని జీవితకాల చర్యను వర్ణించుటకు అనేక గ్రంథములగును. కాని, “తిలకగారి జీవితపరమార్థ మేమని”నన్నడిగినచో “అది యెల్లరకగపడుచు నేయున్నదని” నేను చెప్పగలను. నేనున్న రాజకీయ చర్యలన్నియు ఆయనచే ప్రారంభింపబడినవో లేక, ఆయన బోధనలచే అభివృద్ధి గాంచినవో ఆయనయన్నవి. భారత దేశీయమహాసభను పించి, అనేక ప్రతికూలపరిస్థితుల మధ్యకూడ కొనసాగించిన దేశాభిమానులపట్ల అగౌరవముగ నేను మాట్లాడుటలేదు. కాని తిలకగారు శ్రద్ధవహింపక పూర్వము కాంగ్రెసులో ప్రాణమెక్కడగలదు? దేశములో కల్ల విద్యాధికులనదగ్గ కొలదిమంది సాలునకొకసారిగూడి స్వతంత్ర పాశ్చాత్యదేశముల ఆదర్శములను, బాని సత్వమునందున్న యీ భారతావనిని ప్రశంసెట్లు ఆలోచనలు జేయుచుండెడివారు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్య వాంఛ

ప్రజలలో కలుగజేయుటకు ప్రథమమున తిలకగారు పూనుకొనిరి. ప్రజల స్వరాజ్యమునగా విద్యాధికులను కొద్దిమందికి యెక్కువ స్వాతంత్ర్యముకాదనియు, ప్రజాసామాన్యము హక్కులు సౌకర్యములు యెక్కువగ పాటించబడుటయనియు తిలకగారు ముందుగా ప్రకటించిరి.

ఆరవింద ఘోషగారు డెలివర్డ్యెను “మందముగా శాంతముగా, ధీరముగా ఆలోచించు యోగ్యులవలె నిచారించు జాతీయ సభ మాంధ్యమును తిలకగారు తొలగించిరి. 1916 లో లక్నోలో సమన్వయము కుదురులోపుగా ఆయన పట్టుదలతో పోరినవిషయమును నేనిప్పుడు చెప్ప నుద్దేశించలేదు. కార్యక్రమమును బెట్టుటకు నాలుగుసంభములుగా స్వరాజ్యము జాతీయవిద్య స్వదేశీ బహిష్కరణము యీనాలుగు యుండవలెనని ఆయన యెంతయు పట్టుబట్టి వాదించెను. ఈవాదము ఆయన పట్టుదలను తెలియజేయుచున్నది. చివరకు 1917 లో ఆయనసమన్వయమున కంగీకరించుట, ఆతనిలో కార్యసాధనశక్తిని రాజనీతిజ్ఞతను వెల్లడిజేయుచున్నది. అసాధ్యమగు స్వల్పమార్పులకు అంగీకరించు స్వభావముగలవాడని స్పష్టపడినది. ఆయన నీ చిన శాలుగు విషయములకు యిప్పుడు గాంధీమహాత్మునినూ రణకు దెచ్చిన అసహాయాద్యములను వ్యత్యాసము లేదు. నిర్భాకార్యక్రమములయందు (చర్చతప్ప) జాతీయవిద్య స్వదేశీయను పదములం దిమిడియున్నది. అభివృద్ధిమార్గ సహాయనిర్వాహక మనునదియే బహిష్కరణము. ఆయన దీనిగూర్చి చెప్పిన కొన్ని వాక్యముల నుదహరించెదను. 1907 సం॥ జనవరిలో కలకత్తా కాంగ్రెసునందు దిట్లు చెప్పెను:—

“మీలో చాలమందికి ఆయుధములన్న యుష్టముండదు. కాని మీరు బలముతో తిరిగబడకున్నచు, ఆత్మనిగ్రహము చూపి విదేశీయులు మీపై పాలనముజేయకుండ వారిపట్ల మీసహాయము ను మూసగనజాలరా? ఇదియే బహిష్కరణము. దీనినే రాజకీయ ఆయుధమంటిమి. పన్నులు వసూలుజేసి కాంక్షిస్తావన జేయుటయందు మనము చారికి సహాయము జేయవద్దు. మన ధనము సైన్యములను విదేశీయులందు యుద్ధమునకు వినియోగించుట యందు సహాయము జేయవద్దు. న్యాయము పరిపాలించుట యందు సహాయముజేయవద్దు. మనము స్వతస్వాయములను స్థాపించుకొందుము. సమయము వచ్చినపుడు పన్నులిచ్చుట మానుచము. ఈపని మీరు వికమత్యముతో జేయగలరా? చెయ్యగలిగినచో రేపటినుండి మీరు స్వతంత్రులే?”

ఆరునెలలు దాటినపిదప శివాజీఉత్సవమునందు దిట్లు ఉపన్యసించెను:—

“ఇండియాలో పరిపాలన ఏఅధికారమువలన జరుగుచున్నదో దానియందు మీరొకభాగమని యెంచుడు. ఈపెద్దయంత్రము తిరుగుటకు అసాధ్యమగు యిరుగులవంటి వారు. అడుగునబడి నిర్లక్ష్యముగా జూడబడినను తలచుకొన్నచో పరిపాలన జరుగనియకుండ జేయగల సామర్థ్యము గలిగియుండవలెను. రైలుకోడ్లను టెలిగ్రాఫులను మీరే నడపుచున్నార. చిన్న ఉద్యోగులుగానున్నను యీపన్నులన్నియు జరిపించునది మీరే. ఈవిధముగ యీడ్చుకొని పాటుబడుటకన్న మీహస్తములను వేరొకరీతిని దేశమునకుయోగించుకొనజాలరా? మీస్థలములందు, దినమునకు రి అకౌల వేతనములపై విరోపియనులను నియమించుకొనిన నియమించుకొననిందు.”

మతము, రాజకీయములు

గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికా వదిలి స్వదేశమునందు రాజకీయవిషయములలో ప్రధానపాత్ర ధరింపకమునుపేరతని కనుకూలపరిస్థితులేర్పడినవి వైశ్వావస్యసమయలన తెలియుచున్నది. 1920 సంవత్సరమున ఈ ఉపన్యాసములందు డెలివర్డ్ భావములను ప్రజలగుర్తించగల శక్తి కలుగ జేయుటకును, 1921, 22, సంవత్సరములలో ఆచరణయందుంచి నిరరకుత ప్రభుత్వమును హడలుగొట్టుచుండునట్లు పనిచేయుటకును ప్రజలలో తగిన రాజకీయపరిజ్ఞానము కలుగ జేయుట గాంధీమహాత్ముడై బడినది. 1922 దాటినపిదప ఏమి జరిగినదను విషయము వివాదాంశముగలచే నిప్పుడు చర్చింపవలసినవి లేదు.

తిలక సంపూర్ణస్వరాజ్యమును సాధ్యమైనంతవరకు సంపాదించుటకై పాటుపడెను. ఎప్పుడెంత లభించిన దానిని గ్రహించి మిగిలినదానికై పోరాడవలెనని ఆయనయభిప్రాయము. రాజకీయవిషయములని ఆయనకు ప్రాణము. రాజకీయధర్మములను కేవలము రాజకీయపద్ధతుల ననుసరించి పడయుటకే ఆతను తన మనోబలమునెల్ల వినియోగించెను. ఆయన సహజముగా గొప్పమతాభిమాని. అయినప్పటికి రాజకీయవిషయములందు మతనిర్వంధములను సమీక్షింప జేయలేదు. యుద్ధప్రియులగు జాతిలోబుట్టినవాడగుటచే దేనికొరకైన చివర

వరకు ధర్మముగా పోరాడవలెననియు అతనినిశ్చయము. ఆయన నిట్లు బోధించెను: "ఆధికారము, గౌరవము, పలుకుబడిగల ప్రతిస్థానమును ఆక్రమించి యింక నెక్కువ ఆధికారము గౌరవము పలుకుబడికై పోరవలెను." మతమునకు, ఆచారమునకు జీవితమునం దర్హాసానములుగలవుగాని వాటిని రాజకీయవిషయములలో సమర్థితము చేయరాదని ఆయనతలంపు. రాజకీయ సమరములందు భేషజము లగు మతాచారములను పాటించుటచే మహా రాష్ట్రసామ్రాజ్యము కూలిపోవుట ఆయనెరుంగును. ఆయన యిట్టి మతాచారము లెక్కుడుగా పాటించవలసిన పండిత బ్రాహ్మణవంశజుడైనను, దేశముకొరకు దీక్షగా పోరాడువారికి దేవుడిచ్చి అంగసౌభ్యమును దృఢత్వముండిన జాలునని ఆయన గుర్తించెను. అట్లుని దైవికమతసంపర్కములవలన రాజకీయము ముల మేలుగలదను సం గ తి ఆ య న కు ద లి య ద ని మనము చెప్పజాలము. అందరివలెనే అతని కీ విషయమున నెక్కుడు ప్రశక్తియు గలదు. కనుకనే గణపతిఉత్సవము స్థాపించెను. తాను ప్రతిజీవనముగడచి యెల్లర కార్యక్రమములుగా నుండెను. మతములో నమ్మక మండుటకును రాజకీయప్రయత్నములయందు మతమునే ఆదరువుగా గొనుటకును చాలవ్యత్యాసముగలదు. రాజకీయదేవత తిలకుగారికి కిష్టదేవత. అయిష్టదేవత సభ్యుని చేరుకార్యమునకు విడువలేదు. తిలకు తనకుగల సర్వత్రులను ఆయిష్టదేవతకు దారవోసెను. తిలకుగారి స్వార్థత్యాగమును, రాజకీయమునకు మతమునకు సంబంధము లేదని ఆయనకుగల నమ్మకమునుగూర్చి తెలుపు ఒక అంశమును జయకరుగారునాకు తెలిపియుండిరి. దానిని నేను మీ కెరింగితును. స్వరాజ్యమువచ్చినపిదప మీరేమి చేయుదురని ఒక స్నేహితుడు తిలకుగారిని ప్రశ్నించెను. "నేను శేషించిన నాజీవితకాలముంతయు గణితము బోధించుచుందును. దేశము బానిసస్థితియందుండునంతకాలము విద్యాధిక్యమును, మతాచారపరాయణత్వమును నేను భోగములుగా పాటించెదను." అతని పాండిత్యము మతాభిమానము గూడ దేశాభిమాన మను మంటలో గలిసిపోవుట మన మీనాక్యమునందు గాంచగలను. కేవల భౌతికములకు రాజకీయ వాంఛలనుద్యమ గూడ ప్రతివారును గొప్ప మతభక్తులవలె నుండవచ్చునని ఆయన నమ్ముచున్నాడు. కాని అతని రాజకీయవిషయములకు ఏవిధమగు మతసంపర్కము మంచని య్యకొనలేదు. ఈ నమ్మకమే అతని పట్టుదలకు దృఢత్వము, ఉత్సాహము క్షేగౌరవము నొసంగినది. నేనుమాటలు నడుపుచుండగా నూరతు కాంగ్రెసునందు చేదికపై నిలిచియుండిన అతని మూర్తి నా కండ్ల క గ ప డు చు న్న ది.

ఆరాజకముగా చిందరవందయై తనమాట విని నొక్కయున్న సభ్యులందు తన వాక్యాంతర్యమును నిర్బంధముగా నుపయోగించుటకు దృఢసంకల్పముతో రెండుచేతులను గుండెలపై బిగియబట్టి శిలావిగ్రహమువలె నిలిచియుండిన. రాజకీయమునుండి మతమును పూర్తిగా వేరుజేసి, ఆచర్యము మంచిదైనచో ఆచరణ యొట్టిదైనను క్రమమగునను సిద్ధాంతమును బోధింపనున్నాడని అతని ననిరి. కాని గొప్పవారు వానిస్వంతపద్ధతుల ననుసరించి ప్రవర్తించుచుందురు. కొద్దిప్రజ వారిని నిందింపవచ్చునుగాని వారి గొప్పతనమునకు కొరంతరాదు.

రాజకీయములు: సంఘసంస్కరణము
రాజకీయ విషయములందు ఆపారమగుక్రమే. యుండుటచేతనే దానితో సంఘసంస్కరణముగూడ జేర్చరాదని తిలకుగారు నుడివిరి. ఇండియాలో పూర్వమువాసినులందరికి పెండిండ్లు చేసినను, జాతిభేదములు పూర్తిగా పోగొట్టినను స్వరాజ్యమునకు చేరువయగుదుమా? వివాహమాడుట కనుజ్జబడసిన విధముల తగినంతమందిగలరు. వివాహమాడినవారు గలరు. జాతిచెడుపుకొన్నవారు గలరు. విదేశప్రభుత్వముక్రింద యామార్పులు చెందినవారు అవివాహితులగు విధవలకన్నను, జాతికారై ధనముచెచ్చించు భాదనులకన్నను ఎక్కువసౌఖ్యమును బొందుచున్నారా? రాజకీయ సంస్కరణ మొంత ఆవశ్యకమో సంఘసంస్కారముగూడ అంత ఆవశ్యకమైనదని తిలకుగారు రంగీకరించిరి. కాని ఒకదానివలన వేరొకటిగాని, రెండును మిత్రములు జేసినందువలనగాని సాధింపజాలమని ఆయనయుద్దేశము. రాజకీయమునే యెక్కువ పాటించుటచే ఆయన తన జీవితముంతయు దానికి ధారవోసి వేరొకటి చేపట్టలేదు. కాని సాంఘికసభల జరుపు సంస్కారాలకన్న నెక్కువ సంఘసంస్కారి యని చెప్పగలము. ఆతనికి పూర్వాచారపరాయణత్వములేదు. ఎప్పుడు నూతనపద్ధతుల ననుసరింపవలెనో తెలియును. అప్పటి సంఘసంస్కారవాదులందరిని విడిచి ఒక్కమారుగా మార్పు చెందజాలని పేదప్రజల నిర్బంధించుటకన్న కొన్నిసంఘనియమముల నేర్పరుచుకొని తామే వాటికి లోబడి యుండమని తిలకుగారు నూచించిరి. ఆనూచనను న్యాయరసదేగారు అంగీకరించలేదు. ఆప్రశ్న యిప్పటికి అట్లునే యున్నది. తిలకుగారు రాజకీయములందుపుట్టి రాజకీయములు దురేగి, రాజకీయములందు మరణించెను.

ఎక్వైజుకాఖ వేరుజేయుట
ప్రభుత్వపుటు తరువు
సంస్కరణ శాసనములు రాకపూర్వము సాబ్బు ఎక్వైజు రెంటి పరిపాలన జరుపుటకు ఒక్కఉద్యోగకాఖయేయుండెడిది. దానికగు ఖర్చులను ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, స్థానికప్రభుత్వము వారును 1: 2 వంతున భరించుచుండిరి. సంస్కరణల ప్రకారము ఎక్వైజు కాఖ రాష్ట్రీయ ప్రజాయత్రపాలనముక్రింద వచ్చునదియు, సాబ్బు కేంద్రప్రభుత్వమునకు చెందినదిగానుండి రెండు ప్రభుత్వముల లెక్కలు పూర్తిగావేరు జేయబడినప్పటికి, ఇప్పటివరకు సాబ్బు ఎక్వైజుకాఖ ఒక్కటిగానే యుండిన. ఎక్వైజు పరిపాలనకై ఏప్రిలు 1 లేదీ నుండి ఎక్వైజుకాఖను వేరుగా ప్రత్యేకించియుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై నిశ్చయించిరి. ఈ కాఖ స్థానికప్రభుత్వమువారి యధికార క్రింద నుండును.

శాఖోద్యోగులు
ఈ కాఖాధికారిగా ఒకకమిషనరును, అతను రెజిస్ట్రార్ను సభ్యుడుగానుండును. ఎక్వైజుకాక, స్టాంపులు, సీకప్టును విషయములనుగూడ యాయన జూచుచుండును. ఈ ఉద్యోగమునకు మదరాసు ప్రావిన్సియలు సివిలు సర్వీసువారిని గూడ నియమింపవచ్చును. కమిషనరుకాక, ఈ కాఖయందు యీ దిగువ ఉద్యోగులుండురు. 10 నుండి అసిస్టెంటు కమిషనరులు, (రెంగులూరు నూపర్వెంటుగా నియమింపబడువానితో సహా) 68 రు ఎక్వైజు ఇనస్పెక్టరులు, 29 రు ఎక్వైజు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరులు, 652 రు ఎక్వైజు సబు ఇనస్పెక్టరులు (రెంగులూరు లో 8 రు సహా) గుమాస్థాలు, నాఖరులు.

అసిస్టెంటు కమిషనరులకు జీతము చెచ్చింపబడును. ఇద్దరికి రూ 1,000—100—1200 8 నుండి రూ 600-50-900. ఇప్పడున్నవారికి నూతన స్కేలు ఏప్రిలు 1 వ లేదీనుండి అనులబ్ధపడును. ఎక్వైజు కమిషనరు కచేరీలో ఎక్వైజు విషయముల జూచు ఉద్యోగులు యి త ర ల ను ం డి చే రు జే యు బ డి ఒక అసిస్టెంటు కమిషనరుగారి త జీ క్రి ం ద ను ం దు రు. ఆతనికి ఎక్వైజు కమిషనరువద్ద కార్యదర్శి యని హోదాయుండును. స్టాంపులు కప్టును వ్యవహార ఉద్యోగలపై నూచయాలికి తనిఖీ యధికారముండును.

ఎమిగ్రేషనుకాఖ తేబరు కమిషనరుగారికి ఇనాములు రెవిన్యూబోర్డువారికి ఛార్జులను. రాష్ట్రమంతయు రిడివిజనులగు భాగించబడును. ప్రతిఒకడివిజనుకు ఒకఅసిస్టెంటు కమిషనరు అధికారిగా నుండును. ప్రతిఒకసర్కిలు ఒకఇనస్పెక్టరు చేర్చికింద నుండును. ముఖ్యమైన సర్కిల్లయందు ఒకరిద్దరు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరులను నియమింతురు.

డిస్ట్రిక్టు 'ట్రీవరీలు' కార్కాలన్నియు డిస్ట్రిక్టుల అసిస్టెంటు కమిషనరుగారి అధికారమునం దుండును. డిస్ట్రిక్టు ఉద్యోగుల లీరీగానుండురు: — 11 అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరులు, 35 సబు ఇనస్పెక్టరులు. 1 గుమాస్తా. 80 బుక్రొతులు. డిస్ట్రిక్టు ఇనస్పెక్టరులను తీసివేయుదురు. వాని జేయుచున్న తనిఖీపని సర్కిలుఇనస్పెక్టరులు జేయుచుండురు.

రైల్వేఎక్వైజు ఇనస్పెక్టరుగారి హోదా, ఎక్వైజు ఇంటలిజెన్స్సూరీ అను హోదానుమార్చును. ఆరనిక్రింద 1 అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు. 5 రు సబుఇనస్పెక్టరులు. 2 గుమాస్థాలు. 18 బుక్రొతులు యుండును.

ఎక్వైజుకాఖలో సభ్యులు యిండ్లఅడ్డలఅరెచెన్ను పుచ్చుకొనుట కన్నులైనవారిగూర్చి వేరొకఉత్తరు నొసంగబడును. మదరాసు నగరములోను, అద్దెలెక్కుచగానుండు స్థలములలోను నియమింపబడు ఉద్యోగుల జి. ఓ. ల ప్రకారము అరెచెన్నులకర్దులగువారి పేర్లను కమిషనరుగారు జాబితా వ్రాసి ప్రభుత్వమువారికి బంపవలెను.

1924 ఏప్రిలు 1 వ లేదీనుండి తండ్రియూరుపేటలో పెంట్రలు స్టోరవశాసు ఎత్తివేయవచ్చును. ఆపని కమిషనరు కచేరీవారు జూచుకొందురు.

జిల్లి 1-కి ముచ్చుకు లెంము
ఈజైలము పొడులు, బొల్లి, శివనాథు, బూర్గు, కుచ్చులకు రా ముంగు ఉపయోగించును. అమ్మకొంజనం దిపో, మదిరాసు - భూమియు.

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్

ఆమ్యారన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

అన్ని విషయములలోను నిస్సందేహమైన

ఆదర్శ ప్రాయమగు భీమా కంపెనీ

ది ఎంపైరులో

త్వ ప్రికెంజిన 38,000 పాలిసిహోల్డరులు గలరు. రూ 6,50,000,00 లకు వైగానే భీమా చేయబడియున్నది. గడచిన సంవత్సరమునందు మాత్రము 4276 మందికి వైగానే భీమా రూ 80,000,00 లకు చేసి యున్నారు. ఏల యంత గొప్ప అభివృద్ధిగలగినది. దరఖాస్తువారులు వారిజీవితమును ప్రజల అభిమానము పొందిన ఈ హిందూదేశీయ భీమా కంపెనీలోనే భీమాచేయించుకొనుటకు గలిగిన ప్రోత్సాహ మేమి ? ఈ తిగువ కొన్ని కారణములు తెలుపబడియున్నది.

- (1) ఇది మిక్కిలి నిర్ణయమైనది. రూ 2,15,00,000 లకు వైగానే గల భీమా మొత్తము ఇండియన్ బ్రుక్రును ఆఫ్ నిబంధనలకు లోబడిన గవర్న మెంటు ప్లీములపైనను ఇతరప్లీములపైనను వాచబడియున్నది.
- (2) అసాధారణముగా మిక్కిలితక్కువ ప్రీమియముగలది, క్రొత్తగా ప్రవేశించువారికి అదే ప్రీమియమునకు యితర భీమా కంపెనీ లన్నిటికంటెను ఎక్కువమొత్తము పాలిసిసి బడయటకు వీలుగలదు.
- (3) తక్కువ ఖర్చుగలటవలన కంపెనీ మిక్కిలి మితవ్యయములతో నిర్వహించు బడుట నూచించుచున్నది.
- (4) గడువుమీరిన పాలిసిసి మిక్కిలి సులభముగా పునరుద్ధరణ చేయబడును.
- (5) కడసారి 1923-వ సంవత్సరమునందు లాభములు పంచిపెట్టబడినది. ఇకముందు వచ్చు లాభములు భద్రపరచబడి యున్నది, గనుక మునుపు యెక్కువలాభమును పొందు నూచనలు గలవు.
- (6) పాలిసిసి రద్దు గాకుండుటకై రక్షణగలదు.

జీవితమును ముఖ్యముగా భీమా చేయవలెను. మీరు ఎంతకాలమువేచిన అంత సెలవు అధికమగును.

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలో నేడే భీమా చేయించుకొనుడు
మా కంపెనీచే గలుగు లాభమును పొందుడు.

BANGALORE BRANCH
152 Commercial Street
MADRAS BRANCH
9 & 10 Second Line Beach.

వ ట ద లు

ఎచ్చట జూచినను శవములును కళ్ళెబరములును కనబడుచున్నవి

నిలువనీడయు తినుటకు తిండియు లేదు.

భాగ్యవంతులు సయితము నిరుపేదలైరి

వరదల నష్టమునకు తోడు భూకంపములు

కేరళము

పాల్ఘాట్, జూలై 29:—కూరూరు నీలకంఠ వంశాధిపాదుగారు యిట్లు తంతి చేయుచున్నారు:—

కేరళములో వరదలవలన కలిగిన విపత్తు చెప్పనలవికాదు. నష్ట మెంతవచ్చినదియు నిష్పాదు అంచనావేయుటకు సాధ్యము కాదు. పాన్సాని, ఎర్నాడు, వల్లనాడు, కాలికట్టుల స్థితి అతి ఘోరము. కొచ్చిన్ సంస్థానములోని అవస్థయూహింప దగిన తేకాని వర్ణింపసాధ్యముకాదు. వేసవేలు ప్రజలకు యిండ్లులేవు. ఈ ప్రదేశములో తినుటకు ఆహారపదార్థములు సయితము దొరుకుటలేదు. తలదాచుకొనుట కైనను తావులేదు. పశువులన్నియు కొట్టుకొనిపోయినవి. వందలకొలది కేరళములు తేలియాడుచున్నవి. మహాభాగ్యవంతులు సయితము నిరుపేదలుగా మారిపోయిరి. భయంకరమైన యీవరదవలన నష్టపడనివా రెవ్వరును లేరు. తిరువాన్కూరులో గలిగిన నష్ట మెంతయో నిర్ధారణగా తెలియదు. సహాయనిమిత్తము విశేషధనము కావలసియున్నది. అవసరమైన సహాయమును వెంటనే చేయవలసినదని దయగలవారిందరిని నేను వేడుకొనుచున్నాను. చందాలు కూరూరు నీలకంఠ వంశాధిపాదుగారు పంపవలెను. కాంగ్రెసుసహాయ సంఘము, తిరువూరు, కొచ్చిన్ సంస్థానము. (అ. ప్రె.)

* * *

భూకంపములు

సహాయసంఘము లన్నిచోట్లను స్థాపింపబడినవి

జామోరిన్ రు 1000 నిచ్చెను

కాలికట్టు, జూలై 29:—ఎర్నాడు తాలూకాలో అనేక చోట్ల భూకంపములు కలిగినవి. కుయిమున్నా అంబోములో కలిగిన భూకంపమునకు 8,4 యిండ్లు కూలిపోయినవి. ఒక నాయకు గృహములో 7 గురు చనిపోయిరి. మంజేరికి 8 మైళ్లు పశ్చిమున నున్న పురాకొండమీద మరియొక భూకంపము కలిగి ఒక విశాలమైన సాగుబడిపొలము నాశనమయ్యెను.

అనేక శవములు సముద్రతీరమునకు కొట్టుకొనివచ్చినవని యిప్పుడు పాన్సానీనుండివచ్చిన వార్త తెలుపుచున్నది. కొనల్ల కాలవమీదనున్న వంతెనమీదికిని పట్టణములోనున్న పాపు వసారాబద్గర్లకును కొన్ని శవములు కొట్టుకొనివచ్చినవి. మునుప్పు లీశవములను ప్రవాహములోని కీడ్వగా ప్రవాహము వానినన్నిటిని లాగుకొనిపోయెను. పట్టణములో వరదయందుటవలన ప్రజలు కొట్టుకొని తక్కిన భవనములయందును తలదాచుకొనిరి. నిన్నటినుండి అంతర్భాగములనుండి వచ్చుచున్న వార్తలు ప్రజల బాధలను తెలియజేయుచున్నవి. బియ్యముగాని తక్కిన ఆహార పదార్థములు గాని దొరకుట లేదు. మల బారు వరద సహాయసంఘానికి కాలికట్టు జామోరిన్ రు 1000 నిచ్చి యున్నాడు. ఎర్నాడు, వల్లనాడు తాలూకాలలోని సవస్థ ఇంతంత కాదు. ఈ స్థితిని గుర్తించి సబుకల్తరు వి. యం. ప్రేజరు వి. సి. యస్. కల్తరుగారు వరద సహాయానికి సహాయము జేయవలసినదని భాగ్యవంతులైన ప్రజలను వేడియున్నాడు. వరదవచ్చిన ప్రదేశములలో ధాదాపు అన్ని ప్రదేశములలోను సహాయసంఘములు స్థాపింపబడినవి. (అ. ప్రె.)

ఒలవక్కాట్టు - పోరనూరు

పోరనూరు, జూలై 29:—పోరనూరు డిస్ట్రిక్టులోని కొనూపర్నెంటు యిట్లు తంతి చేయుచున్నాడు:— ఒలవక్కాడు-పోరనూరు పెద్ద నుమిద రేపు 30 తేది బుధవారమునుండి యు బండ్లు సరాసరిగా నడుచుటకు ప్రారంభించును. ఆ ప్రక్కనుండి ఒక బండియు వీరక్కనుండియు ఒక బండియు విశేష వేగము తమండా నడచును. (అ. ప్రె.)

కాలికట్టు 17 తేదీవార్త

కడచిన కొన్ని దినములనుండి కుంభవర్షము లేడతేగకుండు కురియుటచే జిల్లాలో చాలభాగమునకు గొప్పవరదలు వచ్చినవి. పోయినసంవత్సరము వరదలకంటె యీవరదలు చాల గొప్పవని తక్కిన చోట్లనుండి వచ్చిన వార్తలు తెలుపుచున్నవి. కాలికట్టునకు ఉత్తరదక్షిణములలోను, ఈశాన్య ఆగ్నేయదిశలందును- ముఖ్యముగా కాలువలయొక్కయు నదులయొక్కయు తీరములందును ఒక్కటే జలమయమైపోయినది. రోడ్లపై కొన్నియడుగుల జలము ప్రవహింపుచుండెను. రాకపోకల మాట తలపెట్టనేరారు.

ప్రయాణికులను తీసికొని మంగళవారమునాడు వైతరి వరకు పోయిన మోటారు బస్సు తిరిగివచ్చుటకే పీలులేకపోయెను. నిన్న చైనాడు వరకు పోయిన మరియొకబస్సు 7 మైలు దాటి వెళ్లేక వెనుకకు తిరుగవలసివచ్చెను.

ఇనుపదారి కనబడుటలేదు

ఇనుపదారి నీటిలో మునిగియుండుటచే నడుచుచున్నటువంటి రైలుబండ్లు జాగ్రత్తగా నడచుచున్నవి. వర్షములింకను యిల్లేకురి యుచున్నయెడల ఇనుపదారి క్రుంగిపోవచ్చునని భయముగా నున్నది. వరదనీటిని వేరుమార్గములకు తిప్పటకు పనివాండ్రు గాంతులు పనిచేయుచున్నవి. కాలికట్టు ప్రాంతములలో ముఖ్యముగా కల్లాయినదివద్దను కానోలి కాలవవద్దను ఉన్న ప్రజల వారివారియిండ్లను వదిలి సురక్షితమైన ప్రదేశములకు పారిపోవలసివచ్చెను. చెట్టుగోడలేగాక అనేకమైన యిండ్లును గుడిపెలును గాలివానలకు కూలిపోయినవి.

గాలివానయొక్క ప్రభావము

ఒకవంక వర్షము కుండలతో గ్రుమ్మరించుచుండ మరియొకవంక తీవ్రముగా పీచుగాడ్పులు ప్రజలకు భయమును గలిగించుచున్నవి. నిన్నటియందయమున పెద్ద ఆస్పత్రి ఆవరణలో 18 మంది రోగులుగల ఒకపాక గాలికి కూలెను; ఆరెబ్బకు తుయరొగియొకడు చనిపోయెను. మరికొంతమందికి గాయములు తగిలెను. రిజర్వుపోలీసువారు వెంటనేవచ్చి పాప మారోగులను రక్షించిరి.

వరదలవలన మరికొన్ని గండ్లు ఏర్పడి ప్రయాణికులను తపాలను ఒకచోటినుండి మరియొకచోటికి జేరవేయవలసివచ్చుచున్నదని ఒట్టపాలయమునుండి వచ్చినవార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఒక్కవర్షవనాయముతప్ప తక్కినపనిపాట లేమియులేని మామూలువర్షకాలమునే గడుపజాలని భీదలస్థితి అతిదుస్సహముగా నున్నదనిచెప్పట యవసరము. వర్షములు తగ్గుచిహ్నము లేవియు కనబడుటలేదు. నేడు దినమంతయు కురియుచునే యున్నది. రేపు యెల్లండిలో మార్పులేనిచో పరిస్థితులు దుర్భరము కావచ్చును.

బలమైన గాడ్పులచేతను సముద్రము అల్లకల్లోలముగా నుండుటచేతను కొన్ని దినములనుండి ఓడలు రేవునకు వచ్చుట గాని సరకులను ఓడలకెటుటగాని జరుగుచుండుటలేదు. స్త్రీమరులు అప్పడప్పనువచ్చి సిగ్గులైన మాత్రమే చూచి వెడలిపోవుచున్నవి. పల్లెవాండ్రు తమ వ్యాపారములను కట్టిపెట్టియున్నారు. చేపలకు కరవువచ్చినట్లేయున్నది. (అ. ప్రె.)

కుంభకోణం 1 తేదీ వార్త

అరసలూరునది 15 అడుగులవరకు కోసివేసి పెద్దగండి యేర్పరచినది. ఇచ్చటినుండి మరియొకనది ప్రవహింపుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. అంతయు నీటిమయమై ఆకాశముతో కలిసియున్నది. గ్రామములకు పోవురోడ్లపై సంచారములేదు. పలువురు అపాయకరమైన స్థితులలో అచ్చటచ్చట చిక్కుపడిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. ఒకచోటినుండి మరియొకచోటికి రాకపోకలు నిలిచిపోయియుండుటచే నిజవార్తలు తెలియుటలేదు, అండకుడివద్ద యేర్పడిన కావేరిగండి జిల్లాలోకల్ల గొప్పది. గండియేర్పడినచోటినుండి ప్రవాహము 15 మైళ్లకుపైగా పోయియున్నది. కుంభకోణముపట్టణమునకు

పశ్చిమమున ఎగువనదిపై గండ్లుపడియుండుటచే కుంభకోణమునకు అపాయము లేప్పినది. కుంభకోణము వద్ద కావేరిలో నీరు నేడు 6 1/2 అడుగులు మాత్రమే యున్నది. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు సత్యమంగలమునకు పోవుట

ఉదకమండలము, జూలై 28:—గవర్నరును లేడిగో

స్వస్థు పరివారములో సహా, వరదలు కలుగజేసిన ఫలమును చూచుటకు కోయంబత్తూరు జిల్లాలోని సత్యమంగళమునకు రేపు ఉదయము మోటారులో పోవుదురు. ఇది ప్రయోజనముగాన యీ సరిబంధమున ఎట్టియోర్పాట్లను చేయబడుటలేదు.

కూనూరు

శుక్రవారము శనివారము తపాలు చెన్నపురినుండి

యిప్పుడిప్పుడేనచ్చుచున్నది

ఒక వారముదినములనుండి పశ్చిమతీరమునుండి

తపాలువచ్చుచుండుటలేదు

కూనూరు ప్రవాహము డామును కొట్టివేసినది

కూనూరు, జూలై 28:—శుక్రవారమునాటి దినపత్రికలును ఉత్తరములును నిన్న సాయంకాలము ఒక రైలుబండిలో వచ్చినవి. ఈ రోజున చెంగుళూరు చెన్నపురి బండ్లు రెండును యీరోడ్డువద్ద కలిసికొని న వి. చె న న్న పు రి శనివారపు తపాలను నేటి సాయంకాలము రి గంటలకు ఒక బండి తెచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. ఆబండి యీరోడ్డునుండి నేటి ఉదయం 8.30 నిమిషములకు బయలుదేరెను.

ఉదయం 11 గంటలకువచ్చిన బండిలో కోయంబత్తూరు ప్రక్కనుండివచ్చిన యెవరోలిదిమందితప్ప ప్రయాణికులేలేరు. ఆకాశము మేఘావృతమైయున్నది. కొద్దిపాటి జల్లులతో ఉచ్చెనగాడ్పులు పీచుచున్నవి. వర్షములవలన బందమియా రిజర్వాయరు అంచులవరకు నిండియున్నది. కావున యీ సంవత్సరము మాంటుష్టెలెంటు బాలిలాలావాఅను మెట్టప్రదేశముల వారు యిదివరకువలె నీటికొరత యేవాగువర్గకో పరుగిత్త నవసరములేదు.

ఒక వారముదినములనుండి పశ్చిమతీరమునుండి తపాలు వచ్చుచుండుటలేదు. హైద్రాబాద్ ఎలెక్ట్రిక్ సర్వేయింగు వంతెన దగ్గర కట్టబడిన డాము కూనూరు ప్రవాహములోవచ్చిన వరదలచే కొట్టుకొనిపోయినది. పీఠులలో దీపములుపెట్టు నిమిత్తము విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుకొరకు యీ జలపాతముయొక్క శక్తిని నిర్ధారణచేయుటకే యీ డాముకట్టబడినది. (అ. ప్రె.)

కొచ్చిన్

12 దినములైనతరువాత తెలిగ్రాపు

వార్తాహరణము తిరిగి ప్రారంభింపబడినది

కొచ్చిన్ జూలై 28:—12 దినములైనతరువాత క్విలానుగుండా తెలిగ్రాపు వార్తాహరణము తిరిగి ప్రారంభింపబడెను. వరదలు కలుగజేసిననష్టము:—మొట్టమొదట యిటువంటివార్త లీప్రాంతముయొప్పుడును వచ్చియుండలేదని తెలిసికొనవలసి యున్నది. ఈవరదలతో పోల్చిచూచినయెడల 1882 సంవత్సరపు వరదలు యెంతమాత్రమును పనికిరావు, అప్పుడింత నష్టము కలుగలేదు. నీరును యంతయెక్కుగా రాలేదు. వర్షమేషము లొకవిధముగాలేక పెద్ద పెద్దగాడ్పులతోను ఎడతెగని వర్షములతోను కూడుకొని యున్నది. ఇదంతయు చాలనట్లు 18 తేదీన స్థల్ల సునీటిని వదలుటకు పెరయూరుడాము తెరువబడెను. చెన్నపురి నుండివచ్చు మెయిలుబండి 15 తేదీన వరదయిబబ్బందివలన ఆంగమలీస్తేషనువద్ద ఆగిపోయి, నీరు రింం గుళములు వచ్చియుండుటచేకరుకుట్టివరకు వెనుకకు తిరిగిపోవలసి వచ్చెనని మొట్టమొదటయచ్చటికి వార్తవచ్చినది. ప్రయాణికులందరును చిక్కుపడిపోయిరి. రిదినములవారములేకండాయున్న పిదప వారిలో కొంతమంది రక్షింపబడిరి. అప్పటినుండి పార్వారు ఆల్ఫ్రెడావేరా మొదలగు ప్రదేశములనుండియు కొచ్చిన్ సంస్థానములోని యితర ప్రదేశములనుండియు పెంట్రిల్ తిరువాన్కూరునుండియు వరదలకలుగ జేయుచున్న నష్టమును గురించి వార్తలు వచ్చుచున్నవి. భరతానదిపైనున్న చేవెరావం తెనకొట్టుకొనిపోయి ఆల్ఫ్రెవం తెనపైకి నీరువచ్చినది. ఇంకను అనేక చోట్ల వంతెనలు పోయినవి. గండ్లు ఏర్పడినవి. ఆల్ఫ్రెనీటిని తెచ్చుచున్న పెద్ద గొట్టము యీలోగా యీ డేపల్లివద్ద పగిలిపోయినది.

ఎర్నాకులములో త్రాగుటకు నీరులేదు

కోళాయిలు వచ్చిన తరువాత బావులను పూడ్చుకొన్న ఎర్నాకులములో యిప్పుడు త్రాగుటకు పరిశుద్ధమైన నీరేలేదు. కొచ్చిన్ డివాను తిరువూరులో చిక్కుపడిపోయెను. మొన్న బుధవారమునాడే మోటారు లాంచిలో ఎర్నాకులమునకు తీసికొనిరాబడెను.

పూర్వకము రేటు

వాలక్కులు బ్రహ్మకు చెందియున్న ప్రాగ్ను, డిలోను
గార్లు వరదమీద బయలుదేరి ఆచ్ఛటచ్ఛట బియ్యమును పంచి
పెట్టెను చెరుతిరితివరకు పోయిరిగాని ఆచ్ఛట నదని రాటలేక
పోయిరి.

పాదూరు ఆశ్రయేణింబడగ్గర తప్ప తక్కినచోట్ల ము
నిగిపోయినవి. సముద్రతీరమందున్న గ్రామములనంగతి హృద
యవిదారుణముగా నున్నది. వరపలవలన ప్రాణములకును ఆస్తికి
ని కలిగిననష్ట మింతంతయని చెప్పనలవికాదు.

మామూలుస్థితి వచ్చునప్పటికి రెండునెలలుపట్టును.
రైల్వే, టెలిగ్రాఫులను సరిచేయుటకు ప్రత్యేకముగా
లైనునుష్కలును యింజనీర్లును, పనిచేయుచున్నారు. కాని
మామూలుస్థితి వచ్చునప్పటికి 2 నెలలు గడవవలెనని చెప్పుచు
న్నారు.

మంగళవారము నుండియు తపాలు క్విలాను, నాగర్
కోయిలు కిన్నెవైగుండా చెన్న పురికి గొంపోబడుచున్నవి.

స హా య ము

కొచ్చిన్, తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వములవా రివురును
నరదలచే అసహాయములుగా చేయబడినవారికి సహాయము జేయు
చున్నారు. కొచ్చిన్, ఎర్నాకులములలో వేనవేల ప్రజలకు పుర
పాలక సంఘములచే అన్నదానము చేయబడుచున్నది. అనసర
మైనవారికి బియ్యము మొదలగువానిని పంచి యివ్వవలసిన దని
ప్రభుత్వమువారు కొంతమందిని అక్కడక్కడకు పంపియు
న్నారు.

మూడుదినములనుండి సూర్యరశ్మి కనబడి వాతావరణము
నిర్భలముగా నున్నది. వరదలు తగ్గుచున్నవి.

పరిటల్ సషము

సంస్థానమునందంతటను పంటల కపారమును వజ్రము కలిగినది. పెరిగినపైరులే కాక బిత్తనములను ధూములేగాక పశువులను ప్రస్తుతము వ్యవసాయమునకు పనికిరాని స్థితిలో నున్నవి. కొంతమంది వర్తకులు సమయముదొరకినదని ధరలను పెంచినది నని చూచుచున్నారని గాని అధికారులు నిర్బంధములను పెట్టిరి. ఇన్ని దినములనుండి తెలిగ్రావు రయిల్వే రాకపోకలు లేక పోవుటచేలన ఎరకము నిలిచియున్నది. (ఆ. పే.)

కావేరి తగుచున్నది

సేలం జూలై 29:—కావేటిలో నీరు 37 అడుగులనుండి
9 అడుగులు తగిసివడి. అ|| ప్రె||

పాణనమ్మము

జూలై 29:—వేరువేరు జిల్లాలలో పరదల విషయమై సేలం, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, కోయంబత్తూరు జిల్లాలలో ప్రాణనష్ట మేమియు కలగలేదని ఆయా జిల్లానుండి ప్రత్యేక వార్తలు ప్రభుత్వమువాడికి తెలిసినవి. రాకపోకలు లేకుండ టచ్ మలబారుసంగతి ప్రభుత్వమువాడికి తెలియదు. ప్రభుత్వ మువారు వెంటనే. నివేదికమును పంపుమని అడిగియున్నారు. (అ. ప్రె.)

తిరుచునాపల్లి

నీరు తగ్గుచున్నది కాని కలరా వ్యాపించుచున్నది
ఈబాధల నివారణార్థము ప్రార్థనలు

సలుపబడుచున్న వి

తిరుచనాపల్లి జూలై 28:— వరదలు కొల్లెగోలువద్ద
41 అడుగులును, ఈరోడ్డువద్ద 87 అడుగులను వచ్చినట్లు
తెలిసినది. మైసూరులో కన్నంకాడమీదుగా 17 అడు
గుల నీరు పోవుచున్నదట. నిన్నపాయంకాలము కావేరిలో
కొలత 17-4 అడుగులు తెలుపుచున్నది. నీ 80కన్న
హెచ్చుచుండుటచే వంతెనదగ్గరకు ఉద్యోగిగ్గు తెవ్వరును
పోవుటలేదు. పట్టామనకు వాయవ్యముననున్న తిరుకంటానీ
గట్టుతెగి పట్టాములో మరికొన్ని ప్రదేశములను ముంచివేసినది.
ఫోర్టు రైల్వేస్టేషను నిన్నఉదయం 4 గంటలకు నదలిపెట్ట
వలసి వచ్చినది. ఆదిరావిడులు నివసించు గృహములన్నియు
వదలవలసి వచ్చినది. మధుర రోడ్డు వద్దనున్న మహా
మృదీయులు నివసించు గృహములను వదిలివేయవలసి వచ్చినది.
సేవనర్ కాలేజియట్టు నడుములోకు నీరున్నది. సెంటు
జో సెపు కాలేజియట్టు నీరు నిలిచియున్నది. బట్టరువద్ద
రోడ్డు నదివలె నున్నది. కొన్నిదినములక్రిందట పప్పిను చింత
మణికి వచ్చిన మనుష్యులను బోటులలో రక్షింపవలసి వచ్చినది.
ఇంకను కొంతమంది మనుష్యులన్నటనే యున్నాడు. కట్ట
లైన్ల గండియేర్పడి ఒక గ్రామము కొట్టుకొనిపోయినదని
తెలిసినది.

పురుషులయొక్కయు, స్త్రీలయొక్కయు పిల్లల
యొక్కయు శివములును యింటిసామానులును గుడిపెలును
యిచ్చట నదిలో కొట్టుకొనిపోవుమండగా చూచితి మని
చూచినవా రొకరు చెప్పుచున్నారు. (కొత్తయిండ్లుకూడ కూలి
పోవుచున్నవి. 400 మంది మనుష్యులు వైదీశ్వరన్ కోయిల్
లో చిక్కుపడియున్నట్లు తెలియుచున్నది. వారిని రక్షించు
టకు బోటులు కావలెనని ఆడిగియున్నారు. కలరాభయము
నిక్కువగుచున్నది. తిరుచనైకోయిల్ నీటిలోనున్నట్లు తెలియు
చున్నది. తిరుచనాపల్లిమండి ఆవురు ఆనకట్టుకుగాని శ్రీరంగ
మునకుగాని గ్రాండు ఆనకట్టుకుగాని తెలిఫోనువార్తలు లేవు.
శ్రీరంగమునకు పశ్చిముఖమునన్న మేలూరుకుగూడ వరద
వచ్చినది. (ఆ. (పై)

తిరుచనాపల్లి, జూలయిది:—కావేరిలో నీరు 2 అడుగులు తగ్గినది. వంతెన దగ్గర కొలతలో నిన్న 15.2 అడుగులు కనబడినవి. కొల్లెగోలు దగ్గర కొలతలో 40 అడుగులు కనబడుచున్నదని వారలు తెలుపుచున్నవి.

ॐ नमः

కలరావ్యాధి అంతకంతకు హెచ్చుచున్నది. క్రిందటివారములో 501 మందిచనిపోయిరి. మనీడులలోను చచ్చిలగాను దేవాలయములలోను ప్రార్థనలు సలపబడుచున్నవి. యం. యల్. ఏ. మాల్వీసయ్యుద్ మూర్తజా సాహెబుగారును, తిరుచినాపల్లి బివప్పగారును, హిందూదేవాలయముల ధర్మకర్తలును వరదల బాధయు కలరా బాధయు నుపశమించుటకు ప్రార్థనలను జేయించుచున్నారు. (అ. ప్రే)

వంతెనమీద నీరు తగలేదు

మామూరు, 29 జూలై:—ఈరోడ్డువద్దనున్న కావేరి పరిశ్రమపై నీరు తగ్గివరకు ఆవంతైనచూడ రైల్వే పగలుమాత్రమే నడవమిందును. అందుచే యీరోడ్డు కావలకు పోవలసియున్న ఎగువదిగవ రైలుబండ్లకు ఆలస్యమగును. మదరాసునుండి యిచ్చటికి ఉదయం 11 గంటలకు రావలసిన ఎగువబండి సాయంత్రం 2 గంటలకు వచ్చినది. మూడుదినము లయినతరువాత యీరోడ్డుగుండా రైల్వేపోవుటకు ప్రారంభించినవి గావున నిన్న సాయంకాలమున చెన్నైపురికిపోవు ప్రయాణికులు గుంపులు గుంపులు గా వచ్చిరి. పశ్చిమమున పోరనూరు వరకు టికెట్లీసుబడెను. ఈ యదయమున సబుకలెక్టరు జి. ఏ. బ్రేకు వి. సి. యన్. కలెక్టరు గారును, పురపాలక సంఘమున కుపాధ్యక్షుడైన ఖాన్ సాహెబు యన్. మామూసెయిటు గారు హండికపోయి అంగల్లలో ధరలెట్లున్నవో కనుకొనిరి. అవి సాధారణముగానే యుండెను. నేను సూర్యరెడ్డి కనబడినది. (ఆ. ప్రె)

ఈరోడ్డు వంతెనమీదుగా మెయిలుబాడ్లు

నెమ్మదిగా పోవుచున్నవి

ఈరోడ్డుకావేరీలో 10 అడుగుల నీరుతగ్గివది
 కాయలత్తూరు, జూలై 29:—యస్. వి. రైల్వే డి
 ప్టమెంటు ఫిఫ్త యింజనీరు కారులో పోరనూరు నుండి ఒలవ
 క్కాడుకు పరుగెత్తి అచ్చటనుండి స్పెషలులో ఆవివారము
 మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చేరినది. అచ్చట రెండుగంటలసేపు వం
 తెనను పరీక్షించి ఒక రైలును పరీక్ష కై వం
 తెన మీదుగావంపెను. విన్న యదయమునుండి మెయిలు బం
 డు వంతెన మీద బహుజాగ్రతగా పోవుచున్నది. రేపటినుండి
 ఒలవక్కాడు పోరనూరుల మధ్యగూడా రైళ్లు పోవునని తెలి
 యుచున్నది. పులియూరువరకు రైళ్లుబండ్లుపడిమచున్నవి. ఈరో
 డువద కావేరీలో సుమారు 10 అడుగుల నీరుతగ్గివది. ఆ. ప్రెస్

ವಾಯಿನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

వారు చచ్చిపోవు చున్నారు

బొంబాయి, జూలై 29:—దక్షిణ యండియాలో
 పరదలవలన బాధపడచున్నవారికి సహాయము చేయవలసినదని
 వాయిసు ఆఫ్ యండియా ప్రతీక 'వారు చచ్చిపోవుచున్నార'
 ఆను శీర్షిక క్రింద సంపాదకీయ వ్యాసములలో యట్లు వ్రాయు
 చున్నది.

“ఇప్పుడు దక్షిణ హిందూదేశమును నాశనము చేయుచున్న వరచల యిదివరకు బొంబాయినగరము కుల్పావరచలకును పూర్వీకరవునకును సహాయముజేసి పేరు నిలువజేట్లు కొన్ని వానికంటె గొప్పవి. బొంబాయి ప్రజలందరును వ్యక్తి నేమవలనను, సహాయ ప్రదర్శనములవలనను చందాలవలనను సహాయము చేయవలసియున్నది. అలాంటి చనియముగా చెప్పింపబడున ప్రతిరూపాయకును నవ్వడో మనసోదరుడు దూరమున చనిపోవుచున్నాడు. చనిపోవుచున్న వారి నందరిని రక్షింపవలసినదని యేము జేడుచున్నాము.” అ. (పె.)

నవరసు 15 రూపాయ లుండవలెనను బియ్యము

సిద్ధా, జులై 28:—మారకములేమీ పెనుకటివలె సవ
రనుకు 15 రూపాయ లుండునుటల జేయునుదేశముతో సర్ పు
రుషోత్తమదాసు టాహారు దాసుగారు రెండుబిల్లులను కాననము
జేయుటకై భారతకాననసభ పెద్దెంబరులో సమాజేశమైనపుడు
ప్రవేశపెట్టెవరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సి. దువ్వియు. శేషబుగారు

సి. వల్లియం. జేకబుగారు సి. వి. ఇ. (పంజాబు) ఖాళీ
ప్రభుత్వము హాండిపార్ట్ మెంటు అడివనలు డెప్యూటీ సెక్రె
టరీగ నియమింపబడిరి. (అ. పే.)

విజయనగరము

(ఒక విలేజ్)

భారతీభూషణ చిరుదము

జా.లై 27:— మాయూర కళింగజ్యోతిషులయ
ప్రసిద్ధపురుషులును, ఇండియాలో జ్యోతిశ్యాస్త్రమున పేరొం
దినవారిలో నొకరు నను పండిత తాతా సూర్యప్రకాశరావు
గారికి బద్ధువాణ్ణి నున్న సంస్కృత భారతీపరిషత్తువారు,
జ్యోతిషమున ప్రకాశరావుగారికి గల ప్రావీణ్యమును గమ
నించి భారతీభూషణయను బిరుదు నిచ్చినందులకు చాల సంత
సముగా నున్నది. సంస్కృతపరిజ్ఞానమునకు దాని వ్యాపనకు
ఆధారభూతమైన సంఘములలోనికెల్ల నీ పరిషత్తు ముఖ్య
మైనది. బద్ధువాన్ రాజా కాలేజీ ప్రెసిసిపలుగా నున్న శ్రీయుత
ఉమాచరణబంధోపాధ్యాయ శాస్త్రి, ఎం. ఏ. గారు ఈ పరి
షత్తునకు అధ్యక్షులు. ప్రొఫెసరు రమేశచంద్రవిద్యాభూషణ,
వేదాంతశ్రీ విజయవాచస్పతిగా రుపాధ్యక్షులు. కాక ఈ
పరిషత్తు హిందూమతగురువులు, ఆచార్య శ్రేష్ఠులు, మతాధి
పతులు, స్వాములు, రాజులు, జమిందారులు, కీ|| శే|| అష్టాఘ
ముఖిగారినుండి దేశీయనాయకులచే సన్మానింపబడుచున్నది.
ఇట్టి మహానీయుల యాజమాన్యముక్రింద నుండిన సంస్కృత
భారతీ పరిషత్తువారు పండిత ప్రకాశరావుగారికి భారత
భూషణబిరుదము నిచ్చుటలో ఆయనకేగాక మా వికాఖుపట్నపు
జిల్లాను గౌరవము కలిగినట్లు నమ్ముచున్నాము. ఇంతియగాక
ప్రకాశరావుగారు జనసామాన్యమునకు బోధపడునట్లు అనేక
జ్యోతిషగ్రంథములను రచించిరి. ఇంకను అత్యుజ్జనవిష
యైకాంశములలో పరిశోధనచేయుచున్నట్టివారు.

కా (1) మా న ము

వర్షములు విశేషముగా లేకపోయినప్పటికిని ఆకా
శము మేఘములచే నిండి ఉద్భవమును తెలియచున్నది.

వాణీవిలాససభ

చాలకాలమునుండి విశ్రాంతి జెందుమండిన వాణీవిలాస
సభ తిరిగి మేల్కొంచినది. ఈ సభవారు తిరిగి నాటకప్రదర్శ
నములచే విజయనగరవాస్తవ్యుల రంజింప నుత్సహించిరి. నిన్న
శనివారం రాత్రినే కృష్ణమహాద్యులవారిచే రచింపబడిన
‘చిత్రసభీయ’మును ప్రభుమమున ప్రదర్శించిరి. నాటకకాల చూప
ఁబలచే నిండియుండెనలపాత్రను ధరియించిన శ్రీయుతకొల్లూరు
చంద్రకేశవరముగారు ఆనస్థానక్రమముగ విశేషముభజ్జులపత్ర
సంతతియొనైపుణ్యముతో ప్రదర్శించిరి. దమయంతిజేషముబూనిన
శ్రీయుత సుబ్బారావుగారు నతినియముగ నుచితముగ నటించిరి.
మొత్తముమీద రాత్రి రిక్త గం||వరకు నాటకము సాగి
నప్పటికి జనులు సంతోషముతో నుండిరి. ఈసభ క్రమక్రమ
ముగా వృద్ధిజేంది ఆంగ్రనాటక సమాజములలో కెల్ల కీర్తి
వహించునని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రభారతీ పీఠము

15-7-24 తే॥న వీరి యాజమాన్యముక్రింద యువజన సంఘము (లీగ్ ఆఫ్ యూత్) స్థాపించబడినది. యువజనల యొక్క స్థితి అన్నివిషయములలోను అభివృద్ధిజేయుట, సమానత్వము సోదరభావము పెంపొందించుట వీరియాదర్శములు. స్కూలు ఛైనులుగాని అంతకన్న హెచ్చుతరగతిగాని చదువు మన్న ప్రతివిద్యార్థియు, విద్యార్థులతో కలసిమెలసి పని చేయుట కుత్సాహించు ఉపాధ్యాయులు దీనిలో సభ్యులుగా నుండ తగుదురు. ఇదియుగాక భారతీయీర్థమువారి పుస్తక భాండాగారము వాడుకచేసికొనుటకుగాను 0-40 ఛార్జింగు వలెను. మాండుముందు అంతర్జాతీయ యువజన సంఘమున కవి అనుబంధింపబడుట నూచనలు గనబడుచున్నవి.

మహానా మహమ్మదాల్లిగారు

ఎడమకాలిమీద రాచకురుపు పుట్టినది

మహానా మహమ్మదాల్లిగారికి ఎడమకాలిమీద రాచకురుపు పుట్టినది. ఆయన మంచము పట్టెను. ఢిల్లీలోనున్నారు. పత్రికా విశేషానికి అతడు చూచెను. ఇతర పనులవలన నేనింతవరకును ఢిల్లీకి రాజాలకపోయిరి. ఇక నిచట ఫిరముగ నుండవలసియే వచ్చితిని. కామ్రేడు, నాండ్రు పత్రికలను మరల త్వరలోనే వెలువరించెను. నేను కొంచెముగా రావలసిన దిగాని అటులవచ్చినచో మరల వెళ్లవలసియేయిండును. కాని నాకది యిష్టములేదు. ఢిల్లీలోను పంజాబులోను హిందూ మహమ్మదీయమైత్రిని నెలకొల్పటకునేనిచట ఫిరముగా నివసించుటకే నిశ్చయించితిని. ఫలము నిచ్చువాడు భగవంతుడేయైనను శక్తి నం న న లే కుం డ నే నీ వి య ము న వ ని చే యుచులచితిని. ఈ దౌర్భాగ్యము తరింపవలెను. నేనిదటికి వచ్చినవిక్రమ చాలమంది వచ్చి నన్ను చూచిరి. వారి నందరినిగూడ నేనికలహములను గూర్చియే ప్రశ్నించితిని. ఇట్లును ఢిల్లీకాల్ గెనుసంఘమువారిలో నాలోచించుచున్నాను. నిన్న 28 వ తేదీని చాలచర్చ జరిగినది. హిందూమహమ్మదీయసముఖులు పెక్కుమంది వచ్చిరి. నేడు 29 వ తేదీ సాక్షుంకాలము మరల చర్చజరుగును. స్వరలో సమాధానము కుదుగవలెననియే నేను కోరుచున్నాను. నేను సరిగా నిర్ధారణ చేయదగినస్థితిలో నిపుడులేమగాని మహమ్మదీయులలో కొందఱు స్త్రీలను బాలురనుగూడ బాధించిరి, దేవాలయమును మైలపరచిరిని మాత్రము రూఢిగా చెప్పగలుగుచున్నాను. హిందువులు తగినంతకోపకారణమును కలిగించుటచేతనే మహమ్మదీయులీటుల చేసిరిని కొందరు వాదించిరిగాని ఎంతటి కోపకారణముండినను గూడ యిట్టి దురాగతమున కవకాశము లేదనియే నేను చెప్పెదను. ఇది వాదభేదముని మనమందరమును ఘంటాపథముగా ఘోషింపకతప్పదు. కఠినకీరాతుల పాపాణ్యాయములగూడ మారువరకును మనమిటులే ఘోషింపకతప్పదు. మహమ్మదీయ స్త్రీలనిగూడ హిందువులలో కొందరు తుంటురులు బాధించిరిని వింటిని. అదియును దురాగతమే. వారిచర్చలను హిందువులు పూర్తిగా నిరసింపవలెను.

“సాగరభోతులు కొందరు పేరేగినమాట నిజమే.

వారిపుడు నాయకుల అదృష్టలేరు. కాని ఢిల్లీపూరు లంద రిను నాయకుల అజ్ఞులను తృణీకరింపుటలేదు. హెచ్చుమంది విధేయులుగానే యున్నారు గాని అది చాలదు. అధిమాధము లెట్టిక్రుతులు పన్నినను ఎట్టిమర్యాదలను చేసినను జనసామాన్యమునకు మహాత్మునిపట్లను అహింసాధర్మముపట్లను నమ్మక మెన్నటికిని జనింపకుండునట్లుగా మనము పనిచేయవలెను. అట్టి పలుకుబడిని మనము గడింపవలెను. ఢిల్లీపూరులో ఒక్కడైన సరే యిట్టిదురాగతముల నెంతకాల మొనరించుచుండునో అంత కాలమును మనము పరాధూతమనుటయే నిశ్చయము. దేశమున తుంటురు, బండకుండపోరిని నే నెరుగుదును. తుంటురు లసలే తేకుండతేయుట అసంభవముగాని వారుగూడ దేశాభ్యుదయము కొరకు పనిచేయువారిపట్ల విధేయతను చూపునట్టి పలుకుబడిని మనము గడింపవలెను. ముందు వివరముగా ప్రకటించెదను” అని మహమ్మదాల్లిగారు నడిచిరి. మహమ్మదాల్లిగారి పుడు ఢిల్లీ దర్వాజాకు చేరువనున్న కూచాభలానులో నివసించుచున్నారు దక్షిణమిలావార్లు

చిల్లరకొట్టాట లింకను (29 వ తేదీ) జరుగుచునే యున్నదిగాని హెచ్చుగా జరుగుటలేదు. ఉద్యోగులు తుంటురులను శీషింతుటకు గట్టిప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. ఒక హిందువుని యింటిపైని కొందరు రాళ్లువేసిరి. ఆయింటి నడివాటినున్న యొక స్త్రీ కొకరాయి తగిలినదని పోలీసువారికి తెలిపెను. పదరు బజారు అల్లరలలో మహమ్మదీయులు కొందరు కొంతమంది స్త్రీల రొమ్ములను కొంతమంది పురుషుల ముక్కులను కొనివేసిరిని పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. ఇందు నిజమేమియు లేదని తేలినది. ఒకహిందూస్త్రీ తనభర్తను కాపాడబోవుటగా ఆమె రొమ్ముమీదను మరియొక స్త్రీ ముక్కుమీదను కత్తిపోట్లు తగిలెను. ఆ వారలనే అతిశయోక్తులతో పత్రికలకు వ్రాసిరిని తెలిసినది. స్త్రీలను పురుషులను పట్టిన మాటమాత్రము నిజమే. (ఆ. పే.)

నాగపూరు మహారాష్ట్ర పత్రిక

మానవత్వపు కేసు

“రెండవక్లాసు బండిలో ఫలము తనందున తనభార్యను ఫస్టుక్లాసు బండిలో కూర్చుండబెట్టెదనని ఫిర్యాదీ తెలిపెను. మూడవక్లాసు ప్రయాణికులు రెండవక్లాసులో నిండి కూర్చుండి రనుమాట విజయుకాదు. తన భార్యను ఫస్టుక్లాసు బండిలో కూర్చుండబెట్టెదనందులకు తనకు మాట రాకుండుటకు ఫిర్యాదీయే మూడవక్లాసు ప్రయాణికులను పిలిచి రెండవక్లాసుబండిలో కూర్చుండబెట్టెను. భారతవాదాలో ఫిర్యాదీకిని గార్డుకును జరిగిన జగడమును గూర్చి ఫిర్యాదీయును అతని సాక్షులును మొదటనేమియును చెప్పరైరిగాని క్రాసు పరీక్షలో ఫిర్యాదీయే దాని నొప్పుకొనెను. ఫిర్యాదీ తాను మేజిస్ట్రేటు సవి మొదట గార్డును బెడంబ జూచెనుగాని అట్లు సాగినది గాదు. అంతట బతిమాలునెను. అదిగూడ పనికిరా లేదు. చివరకు గమ్యస్థానమున అరనము సామ్యిచ్చెదననెనుగాని అచటకు వెళ్లినవిక్రమ నటుల సామ్యియ్యలేదు. తన సామానులను దడిపై నుండి ఆవలకు విసరివేసెను. గార్డుపైన ట్రాఫిక్ మేనేజరుకు దొంగ అగ్ని పెట్టెను. ఫిర్యాదీ ముఖ్యమే హితుని పోషకునిపై లేబడిన కేసు ఫిర్యాదీ కోర్టులో విచారణలో నుండగా ఫిర్యాదీ తనకడపటి పాక్షిచే వాజ్యాలము నిప్పించెను. ఈపాక్షి సంతకముచేసి గార్డుచేతికి ఉత్తరము నిచ్చి యుండియు తనకేమి యును తెలియదని చెప్పెను. ప్రేమను ముప్పురును గార్డును కోర్టు సాక్షులు. వారబడ మాడవలసిన అవసరములేదు. పత్రికలో ప్రకటించబడిన విషయము లన్నియును నిజమేనని వారు తెలిపిరి. ఆసంగతి జరిగిన మరునాడే ప్రేమనుమార్డురు ఆవిషయముల నన్నిటిని ట్రాఫిక్ మేనేజరుకు వ్రాసెను” అని అభయం కరుగారు వాదించిరి.

కలకత్తా కార్పొరేషను

ఉద్యోగులకు ఖద్దరుదుస్తులు

30 వేల రూపాయల ఖద్దరుకావలెను

కలకత్తా కార్పొరేషను ఉద్యోగులందరూ ఖద్దరు దుస్తులనే ధరింపవలెనని తీర్మానింప బడినదనియు అందుకు కార్పొరేషనువారు త్వరలో ముప్పదివేల రూపాయల చెలగల ఖద్దరుబట్టలను కొందరియొక్క తెలిసినది. ఇంత హెచ్చు మొత్తమును కొనుట కేమియేర్పాటులు చేసిరో తెలియదు. ఇది నిర్మాణవిధానమును బలపరచుటకేయైనచో వారు శుద్ధఖర్చు రునే కొనవలెను. వంగరాష్ట్రమున వడకబడిన నూలుతోనే అచటి చేతివస్త్రములమీద నేయబడిన బట్టలనే కొనుట మరింత మంచిని. ఎటులైనను ధరలు చాల వ్యత్యాసముగా నుండచివో స్థానికములకే ప్రోత్సహమియ్యదగును. ఒక్కసారిగా నేడే కావలెనని యంతఖద్దరు వంగరాష్ట్రమున దొరుకక పోవచ్చు ను గాని రెండుమాడు నెలలు గడువిచ్చినచో లభించుట సులభమేయగును. అందులన వంగరాష్ట్రమున ఖద్దరు నిర్మాణమునకు చాల ప్రోత్సహముగూడ కలుగగలను. ఆచార్య రాయగారు తయారుచేయుచున్న ఖద్దరుబట్టలను వంగరాష్ట్రమున కొనువారు లేకపోవుచున్నారని మహాత్ము డిదివరకే సంతాపమును వెల్లడిచెను గాన కార్పొరేషనువారు ఆచార్య రాయగారిని కోరినచో వారు కావలసిన బట్టల నన్నిటిని సప్లయచేయగలుగుదురుగాన కార్పొరేషను సభ్యు లీవిషయమున శ్రద్ధవహింపగోరెద మని కలకత్తా సర్పెంటు పత్రిక ప్రధానవ్యాసమున వ్రాసెను.

వంగరాష్ట్రమున నాటక కళాభివృద్ధి

గ్రామ్య వీటులు జీతగాంధ్రుగా చేరుట

వంగరాష్ట్రమున నాటకకళాభివృద్ధి ప్రారంభమై 50 ఏండ్లుమాత్రమే యైనను అత్యుత్పన్నును నభివృద్ధి కలిగినది. నాటకరంగస్థలమున పాత్రధారియై యభినయించుట గౌరవహాని యను దురభిప్రాయము మొదట చాలకాలముండినగాని యిపుడు పూర్తిగా నంతరించినది. విశ్వవిద్యాలయమున బి. ఏ. ఎం. ఏ. పరీక్షల నివ్వినవారు నాటకప్రదర్శనమే వృత్తిగా గైకొని జీతములను పుచ్చుకొని పనిచేయుచున్నారు. అట్లు జీతము పుచ్చుకొని వేషములవేయుట నీచమును దురభిమాన మిరావ్రమున పూర్తిగా నంతరించినది. మొట్టమొదట నీషర్థ లికి మార్గదర్శకులైనవారు బాబూ రామలాలు దెనకీ బి. ఏ. గారు “ఆర్ట్స్ డిటరు లిమిటెడు” అను నాటకసమాజమును వారు చేరిరి. ఆసమాజమున విశ్వవిద్యాలయ పట్టములనుబడ సినవారిపుడు 50 మంది జీతములను పుచ్చుకొని పనిచేయు చున్నారు. వారు వారమునకు నాలుగురోజులు నాటకములను ప్రదర్శించుచుందురు. ఆసమాజమునకు అనేకచంద్ర ముఖ్య గారు వ్యవస్థాపకుడు. సురేంద్రనాథ ఘోషగారు నూత్రధారుడు. (కండక్టరు) అని కలకత్తా సర్పెంటుపత్రిక వారిని ప్రశంసించుచు ఆ సమాజ సభ్యులలో సుప్రసిద్ధులగు నటీనటుల చిత్రపటములను 28 వ తేదీగల సంచిక కనుబంధముగా ప్రకటించెను. కుసుమకుమారి, కృష్ణవామిని, నిహార్బాల, నివా నీని అనుయువతులు పద్మావతి, నియాతి, ద్రౌపది, వృణాలిని మున్నగు ప్రధానపాత్రలను ధరించినటుల వ్రాయబడిన వారందరును కన్యలనిపేర్కొనబడుటచే వారు కులాంగనలు కారనియు వారాంగనలనియును గూడ తోచుచున్నది. దీనినిబట్టి చూడ వంగరాష్ట్రమున విద్యాభివృద్ధి చెన్న పురి రాష్ట్రము వారెకంటే వేయిమడుంగు లభ్యముగ ముందుగ కేగినటుల స్పష్టము గుచున్నది. చెన్న పురిలో జీతములు పుచ్చుకొని వేషములు వేయుట చాల నీచమును దురభిమాన మత్యధికముగ పెక్కుమందిని శీడించుచున్నది. అట్టివారిలో కలిపిపనిచేయుట గూడ గౌరవహానియను పెనుభూతము పెక్కుండను మిక్కిలిగా నావేసింది యున్నది. ఇది అనుచిత మనియు మరేదేశముననుగూడ నిట్టి దురభిమానము లేదనియు యిటీవలనే క్రియంత సత్యమూర్తిగారు సుగుణవిలాస సభలో ఆనుతాపముతో నడివి యున్నారు. ఈవిషయమున సుగుణవిలాససభ వారు మార్గదర్శకులు కావలెనని గూడ కోరియున్నారు. చెన్న పురి రాష్ట్రమునందే గాక భారతదేశమునందంతటను గూడ తమసభ కీడుగు సభయే లేదని తలంచు సీసభవారు సత్యమూర్తిగారినివాచన నెంతవరకు సాగించెదరో చూడవలసి యున్నదిగాని వంగరాష్ట్రమువా రీవిషయము న నిదివరకే వీరిని మించిపోయిరిని యిపుడు స్పష్టమైనది. తన జీవితకాలమున స్త్రీలు రంగస్థలము నధిరోహింపగా చూడగోరెదనని రావుసాహెబు సంబంధం మొదల్యారుగా రెన్నిసారు లో సుగుణవిలాససభలో ఘోషించిరి. అది నెరవేరునోలేదో తెలుపవకాశము లేదు. వీలయినగా కులాంగనలను పురుషులుగ కలిసి స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను పురుషులు పురుషపాత్రలను ధరించుట యిప్పటి మాటకాదు. ఇక గత్యంతరము వారాంగనలను స్త్రీపాత్ర ధారిణులుగా నియమించుటయే గదా? జీతములు పుచ్చుకొని వేషములు వేయుటయే గౌరవహాని యని నుడిగిట్టుకొని మూల కూర్చుండుచున్న చెన్న పురివా రేద వారాంగనలతో కలిసి నాటకములను ప్రదర్శించుటే? ఉట్టి తెగుర లేనప్పు స్వగ్రమున కేటులెగురగలను. కాని యీవిషయము నగూడవంగరాష్ట్రమున విద్యాభివృద్ధి యువకులు నిర్భయముగ ముందడుగువేసిరి. అంతయేగాక వయోవృద్ధులును పూర్వాచార పరులునగు బాబూకామసుందరచక్రవర్తిగారివంటివిమహానాయకుని సంపాదకత్వము క్రింద వెలువడుచున్న సర్పెంటు పత్రిక యీ సంస్కరణమును నిరసింపక పోవుటయేగాక అత్యధికముగ ప్రశంసించి వారికి ప్రోత్సహ మొసంగుట గొప్ప శుభ సూచకము. ఈరీతిగా ముందడుగువేసిన వంగరాష్ట్ర విద్యాభివృద్ధి యువజన సోపనము చూచియొన చెన్న పురి రాష్ట్రము వారు వ్యయంకర్షితకృతక సంకుచిత నియను బంధములను తెంపుకొని ముందడుగు వేయుదురుగాక యని కోరెదను.

వేడుదుమూడి కేవగిరిరావు,

ఇది పీరియల్ సినిమా 17 ఫ్రైరోడ్డు, తిరువల్లికేణి. 1-8-24 తేదీనాడు 6 30 9-30 జరుగు రెండుప్రదర్శనములు వలన వనూలగుడబ్బు వరదల మహాయాధిమె యిచ్చివేయబడును. గాన ప్రజలందరును తగు ప్రోత్సహ మొసంగవచ్చుతులు. పిడిపోలో, విజయా (అనుద్రామా) రెండును ప్రదర్శింపబడును. ప్రొప్రైటరు.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణ విలంబిత సమావేశము

కార్పొరేషను సాధారణ విలంబిత సమావేశము నిన్న సాయంకాలము రెండున్నర గంటలకు జరిగెను. బి.బి.వి. తిరుమల పిళ్ళైగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సమావేశమయినది సభ్యులు హాజరైరి. కమిషనరు జి. టి. బోగుగారును హాజరయిరి.

సభా కార్యక్రమము ప్రారంభింపక పూర్వము, దక్షిణ జిల్లాలలో వలసలను ప్రజలకు కలిగిన ఇబ్బందిలో సహాయము చేయుటకు రూ. 3,000 లను సహాయము చేయవలెనని కే. సి. దేశికాచారిగారు రుపపాదించిరి.

తర్వాత మొదటి సభ జరుగుననియు, ఆ సభయందు కార్పొరేషన్ కు సంఘము నియోజింపబడుననియు, ఆ సంఘము రూ. 2,000 లుగాక రూ. 10,000 లనియవలెననియు జి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు రోక సవరణ నుపపాదించిరి.

ఈ సవరణ ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

మిగిలిన విషయములు సామాన్యమైన యంశములు.

మార్చి-టు

రాసప్పకెట్టి వీధిలో ఏ. పి. మాణిక్యకెట్టిగారు స్వంతముగ నొకమార్ల మార్చి-టును కట్టించుకొనుటకు తరువుకోరగా, అందులకు 12 సంవత్సరములైనప్పటికిని నీయవలెనని ఆరోగ్యసంఘము శిఫార్సుచేసెను.

నగరవాస్తవ్యులైన మార్చి-టును కట్టించుకొనవలెనన్న, స్థలమునకై ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు పొందవలసియున్నదియు, ఏమియు తెలియక 12 సంవత్సరముల కాలములైనప్పటికిని నిచ్చుట యనుచితమనియు, వి. రంగనాథం కెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఈస్థలమును కార్పొరేషన్ కేసిన మార్చి-టు కట్టించిన నగరవాస్తవ్యులకు లాభకరముగ నుండుననియు, దండుగగ 800 అడుగులభూమి నీయవలసిన బాధ్యత కార్పొరేషనుకు లేదనియు డాక్టరు మల్లయ్యగారు చెప్పిరి.

ఈవిషయమై 2 సంవత్సరముల క్రిందట, గొప్పచర్చ జరిగినదియు, ఇంత సులభముగ పరిష్కరించుటకు మీమనస్సు యు, అందుచేత ఈవిషయమును ఆమెయించవలెనని గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు కోరిరి.

ఎం. విజయరావుగారు స్థానిక సంఘము శిఫార్సును ఆక్షేపించిరి. మాణిక్యకెట్టి ద్రవ్యమును సంపాదించు నుద్దేశ్యముతో స్థలమును కొరవడుతున్న మోసపోయి కార్పొరేషను అంగీకరింపరాదని ఆయన చెప్పెను. ఇట్లు ఇచ్చుట ఆత్మహత్యాకరమనియు, ప్రాప్త్యుత్పత్తి నూచించుటయనియు ఆయన చెప్పెను.

మార్చి-టులన వచ్చు ఆదాయము ప్రసవశస్త్రాన్ని స్థాపనమున కుపయోగించునట్లు మాణిక్యకెట్టిగారు తమకు చెప్పినట్లు అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

ఈచర్చను ఆపునల చేయవలెనను ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను.

రైల్వే ప్రయాణికులు

మదరాసునకు సోమేశ్వరం రైల్వేనుండి వచ్చువారి వివరములను కనుగొనుటకు కొంతకాలము పట్టుననియు, ఆవివరములు సంప్రదించి దొరకువరకు మాసమునకు రూ. 30 ల వంతున కార్పొరేషను ఇచ్చినయెడల పంపుదుమనియు ఆకంపెనీ ఏ జెంటు వ్రాసిన యుత్తరముపై మాసమునకు రూ. 30 వంతున రెండుమాసములకాలము గుమాస్తా కొనగవలెనని అభివృద్ధి యుపసంఘము శిఫార్సుచేసెను.

ఇంకలకై ఒక్క దమ్మిడియైనను ఖర్చుపెట్టరాదనియు అంతయు మానుకొనవలెనని సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు యపాదించగా, ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

అంతట తీర్మానములు చర్చకు వచ్చెను.

అంటువ్యాధుల ఆస్పత్రికి సమీపమున నుండు బారక్కు మైదానములో తగినభాగమును కొంతతొలగించి ప్రజాకోగ్యమునిమిత్తము పార్కును స్థాపించుట ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెనని ఎస్. వేణుగోపాల కెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

తీర్మానముంగీకరింపబడెను.

సాలుకు రూ. 30 ల ఆదాయములేని కట్టడములను ప్రదేశమును ఆక్రమిస్తు నుండి తప్పింపవలెనని వి. రంగనాథం కెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

ఎస్. వేణుగోపాల కెట్టిగారు ఆమోదించిరి.

ఈతీర్మానమును అంగీకరించినయెడల కార్పొరేషనుకు సాలుకు రూ. 40,000 ల వస్తుమగుననియు బీదవారు మాసమునకు అర్ధరూపాయకన్న వెక్కువ నిచ్చుటలేదనియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

భాగ్యవంతులకు కొన్ని చిన్నిచిన్ని ఇండ్లు గలవనియు, ఈతీర్మానము నంగీకరించినయెడల బీదవారికన్న భాగ్యవంతులకే లాభము గలుగుననియు, ఆలోచించి ఏర్పాటులగావించవలెననియు గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి.

అసలు తీర్మానములో "(బి) క్లాజు 1. 2 క్లెన్సు" అని చేర్చవలెనని సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

కొంతచర్చ జరిగిన పిమ్మట ఈయంశము టాక్సేషను వైవాన్యకమిటీకి బంపవలసినట్లు తీర్మానింపబడెను.

పాతకాలలో బాలుర విక్రయానికి పందిళ్లు కట్టబడినపుడు వానికి రై నెన్నుల చార్జీ శ్రేయరాదని రంగనాథం కెట్టిగారు మరియొక తీర్మానము నుపపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

నగరములోని ప్రభుత్వోద్యోగుల కట్టడములు విలువన మదింపుచేయుటకు హెచ్. డి. కార్పిపు, అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరలుగార్లును, కార్పొరేషను కమిషనరు జి. టి. బోగుగారు నియోజింపబడినదియు, బోగుగారిని అందులకు బంపుదురాయని ప్రభుత్వమువారు అడుగుడు వ్రాసిన యుత్తరమునుగూర్చి తరువాత చర్చకు వచ్చెను.

ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకే పన్నులను సరిగా చెల్లించుటలేదనియు, బీదవారు చెల్లించనపుడు కార్పొరేషను ఉద్యోగులు చర్యపుచ్చుకొనుచు ప్రభుత్వమువారిని ఏమాత్రమును అడుగకుండ నుండుట యనుచితమనియు, ప్రభుత్వోద్యోగులు ఇద్దరిలోగూడ ఒక్క కమిషనరును బంపుటలన కార్పొరేషనుకు లాభము గలుగదనియు సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు చెప్పిరి.

కమిషనరు, చట్టముప్రకారము ప్రవర్తించవలెనేగాని ప్రభుత్వమువారియెడ మోమోలుమి నుంచుకొనరాదని కే. సి. దేశికాచారిగారు నూచించిరి.

ప్రభుత్వమువారు ఏదేకట్టడములను గూర్చి పన్నులను చెల్లింపక సందేహించుచుండిరి కమిషనరు టాక్సేషను వైవాన్యకమిటీకి చెలువవలెనని గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వకట్టడముల యొక్క పట్టికను వానిపన్నుల వివరములను కాన్సిలరుల కంసరకును ఈయవలెననియు అట్లు ఇచ్చినయెడల ఆపన్నులు ఎంతవరకు తక్కువగ నున్నవో తెలియగలవనియు డాక్టరు ఉస్మాను సాహెబుగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనునకు ఏదలక్షల రూపాయలబాకీ యుండునది వాస్తవమేనా యని డాక్టరు మల్లయ్యగారు అడుగగా అవునని అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

అంతట వోటుకుపెట్టగా సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారి యుపపాదన అంగీకరింపబడెను.

కార్పొరేషను అధ్యక్షునిపై దావాలో ఫీజు

కార్పొరేషను అధ్యక్షుని పై రాలిబి తణికాచలం కెట్టిగారు హైకోర్టులో తెచ్చిన కేసులో అధ్యక్షుడు అడ్వోకేటు జనరల్ కిచ్చిన రూ. 3,00 ల ఫీజును కార్పొరేషను చెల్లింపవలెనని రాలి బి. సి. నరేశ్వరమొదల్యారుగా రుపపాదించిరి.

ఎస్. వేణుగోపాల కెట్టిగారు ఆమోదించిరి.

డాక్టరు మల్లయ్య:— కార్పొరేషను భరించుటకన్న కార్పొరేషను సభ్యులే ఏల చెల్లించుకొనరాదు? ఈవిషయముపై చర్చలేక వోటుపుచ్చుకొనవలెనని టి. సుందరరావునాయుడు గారొక యుపపాదన గావించిరి.

తీర్మానమునకు రాలి బి. తణికాచలం కెట్టిగారు, ప్రతి మాసముగ మాటలాడదలచినందున, అధ్యక్షుడు సుందరరావు నాయుడుగారి యుపపాదనను నిరాకరించెను.

తణికాచలం కెట్టిగారు మాటలాడుచు, అధ్యక్షుడును ఒక కాన్సిలరేయనియు, అతనినిర్ణయము లక్రమమైనపుడు, కోర్టువందు వ్యవహారము జరుపగా, ఖర్చులను అధ్యక్షుడే భరింపవలెనుగాని కార్పొరేషను భరింపరాదనియు, చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు తమచేతనే ఎన్నుకొనబడినవాడగుటచే, ఒక వేళ పారబాలు గావించినను, వ్యవహారమునందలి చిక్కులను అందఱును బాధ్యులేయనియు, తామిదివరలో నొకమారు ఈలాగుననే విశ్వవిద్యాలయముపై దావాతీసికొనిరాగా, విశ్వవిద్యాలయమునకున్న ఖర్చులను నిండికేటా భరించెననియు, గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి.

కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు వట్టిసర్దుడేగాక, ఎన్నుకొనబడినట్టి నూతన డబుల్, ఆతనికి వ్యవహారమునందైన ఖర్చులను కార్పొరేషను భరించితీరవలె ననియు వి. శివప్రకాశమొదల్యారుగారు చెప్పిరి.

కార్పొరేషను చట్టమునకును, నియమములకును, కోర్టు నందు సరియైనభావము పెల్లడియగునట్లు, కోర్టునందు వ్యవహారము నిడివినందులకు, రాలి బి. తణికాచలం కెట్టిగారియెడ కార్పొరేషను కృతజ్ఞత గలిగియుండవలెనని డాక్టరు ఉస్మాను సాహెబుగారు చెప్పిరి.

అంతట డాక్టరు నరేశ్వరమొదల్యారుగారి తీర్మానము వోటుకుపెట్టబడెను. 12 మంది అనుకూలముగను, 4 గురు తటస్థముగను, తణికాచలం కెట్టిగారి రొక్కనుమాత్రము ప్రతికూలముగ నుండిరి.

తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. నాటికార్యక్రమ మంతయు ముగిసినందున, సభనూడ ముగిసిపోయెను.

పంకాబు శాసనసభ

విచారించబడున్న అధికారతరుల తీర్మానములు

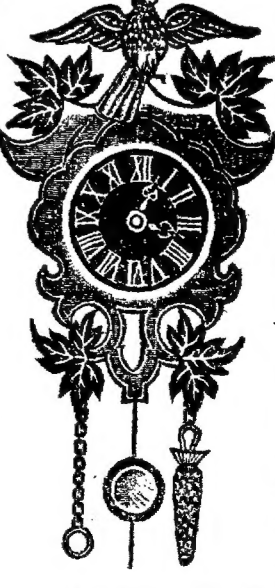
లాహోరు, జూలై 28:—వచ్చే శాసనసభలో చర్చింపబడుటకై అనేకమైన అధికారతరుల తీర్మానములు తయారుచేసి యుంచబడినవి. వచ్చిన వరుసప్రకారము మొదట ఉపపాదించబడు తీర్మానము రానాఫీరోజుద్దిన గారిది. లాహోరులో "జమిందార్" అను దేశీయభాషాపత్రికకు అధిపతులును సంపాదకులును ప్రస్తుతము మాంటుగొమరీ జెయిలులో శిక్ష ననుభవించుచున్నవారును అగు మార్టీ బాఫర్ ఆలీఖాను గారిని ఎట్టి మరతులను కోరక విడుదలచేయ వలసినదని విరు ఉపపాదించుట.. పంజాబులో కాలముపై విధించుపన్నుల రెవెన్యూను పెంచుటను అములులోనికి తేకుండ నుంచవలసినదని సయ్యద్ మహమ్మద్ హుస్సేనుగారు ఉపపాదించుట. సరిహద్దు దురంతనిబంధనలను దేరాదాజీఖాను జిల్లాను తగ్గియుండునట్లుగా జేయువసరణలను నూచించుటకు అధికారులును అధికారతరులును గల ఒకకమిటీ నేర్పాటుజేయ వలసినదని ప్రభుత్వమువారికి జేతుపైజు మహమ్మదుగారు శిఫార్సుచేయుదురు. ప్రభుత్వోద్యోగులలో దినదినప్రవర్ధమాన మగుచున్న లంచానికిరక్షణమును తగ్గించుటకై ప్రయత్నములు చేయవలెనని సర్దారు రణధీర్సింగుగారు రుపపాదించుట.

1928 సంవత్సరము మార్చి 31 లేదా ముగిసినసంవత్సరములో చెచ్చింపబడిన అధికఖర్చు నిమిత్తము ఎత్తైన గ్రాంటులు కొఱకు 8 డిమాండులను తక్కువలేకుండా చేయుటను. స్ట్రీ మెంటరీ, అడిమనల్ డిమాండులు 20 వరకు తేలుదును. ప్రభుత్వపునర్వ్యయలో నొకరు మకాబండ్ల (పంజాబుసవరణ) చట్టమును ప్రవేశ పెట్టి దానిని సెలెక్షన్ మిటీవారికి నిశ్చయపరచినదని కోరెరు మామూలుప్రకారము పెక్కు ప్రశ్న లడుగబడి జవాబులు చెప్పబడును. (అ.శ్రీ.పె.)

జిక్ - జోకల్ - గడియారము

జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు.

ఇది నూతనముగా రప్పించబడినది. గడియారములకల్ల.

ప్రఖ్యాతి జెందిన ఈ జిక్-జోకల్-గడియారము జెర్మనీ దేశము నుంచి స్వంతమునకు తయారుచేయబడినది. ఇది చూచుటకు అందముగాను, రేడియోలాటి డేయిలతోను ఎల్లకాలమునకు సెల్ తామస్ గడియారమునకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడియారమునే కొనండి. వారికి వారే రిఫేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడుడు. కొద్దిరోజులు మాత్రమే. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలుసును. ధరి ఒకటికి రు. 2.8.0 ఏకకాలమున ఒకడెడకగడియారములను కొనుగోరి 1 గడియారము ఇవ్వబడును.

అమెజాన్ గోల్డెన్ గ్లోబ్స్ రిస్కూచీ ఫంక్షనరీములు పూచీ ఇవ్వబడును. ధరి 1-కి రు. 6.8.0 విలాసము:— వి. కృష్ణ అండ్ సన్స్, 2. ఇరుళప్పకా వీధి మద్రాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్
1924-వ సంవత్సరం జూలై నెల 30-వ తేదీ
బుధవారము

కలవరము

చిత్రరంజన దాసుగారు సతీనవేతులై ఆగస్టు 16 వ తేదీన ఇంగ్లండుకు వయన మయ్యెదరని తెలియచున్నది. వీరు ఇంగ్లండుకు వచ్చేదరని తెలియగనే, కొందరు చిందులు ద్రొక్కుచున్నారు. పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నల నడుగుచున్నారు. వీరి ఉలికిపాటు విచిత్రముగనున్నది. దాసుగారిని లేబరు ప్రభుత్వమువారి హాజరుచేయించిరేమో నని కొందరు భయపడుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షనాయకుడు ఇంగ్లండుకు విచ్చేయుట కిది యనుకూలనమయ మని, వెడ్జిప్రెస్టుగారు తెలియబరచిరా యి, ప్రశ్న నడిగిరి. ఈవిషయమై తా మేమియు వ్రాయలేదని వెడ్జిప్రెస్టుగారు ప్రకటించిరి. దాసుగారు ఇంగ్లండుకు బోయినంతమాత్రమున ఏమి మునుగును? బ్రిటీషు ప్రజలు మోహపరవశు లగుదురా? లేబరుప్రభుత్వమువారు లొంగిపోయెదరా? స్వరాజ్యమును చేతికిచ్చి పంపివై చెదరా? కన్సర్వేటివు ప్రముఖుల కేల యీభయము? లేబరుప్రభుత్వమువారు అనుభవము లేనివారు, దూరదృష్టిలేనివారు, మొగమోటుమి గలవారని బాల్టువినుగారు భయపడుచున్నారు. ఎప్పటి కేమి కీడు మూడునో యని, వీరికి భీతి గద్దు. కాని, వీరెవరును భయపడనక్కర లేదు. లేబరు పక్షమువారు స్వతంత్రులు గారు. వీరి యత్నాహమును నిరోధించుటకు లిబరలుపక్షమువారు పూనుకొందురు. సంస్కరణములు మారకుండుటకు, వీరు అన్నివిధములను పాటుబడెద రనుటకు సందియము లేదు.

లేబరుపక్షమువారి రయినను, ఏ రనుకొనంత సాహసులు గారు. లేబరు ప్రముఖులలోను ఇంపీయల్ భావములు వ్యాపించియున్నవి. వారిసిద్ధాంతములును హిందూదేశస్వాతంత్ర్యము విషయమున కడు సంకుచితముగ మారుచున్నవి. "సక్రమాభివృద్ధి", "క్రమశీక్షణ", మున్నగు పదములు పైకి వచ్చుచున్నవి. భారతీయులకు ఓరిమి బోధించబడుచున్నది. స్వయంనిర్ణయపదము, వారి పరిభాష నుండి ఏమూలకో జారిపోయినది. ఆలివియరు ప్రభువుగారి ప్రసంగమునకును, కన్సర్వేటివు నాయకుల ప్రసంగమునకును విశేష తారతమ్యము గనుపించుట లేదు. ఉభయులవై ఖరి ఒక్కరీతిగ నున్నది. లేబరు ప్రభుత్వమువారింతవరకును, ఇంపీయల్స్టుల కనుకూలముగ ప్రవర్తించిరి. సర్విసు యుద్ధోగ్గుల సౌకర్యములను పెంపొందించుటకు వీరు ముందడుగు వైచుచున్నారు. రాజప్రతినిధి, సైన్యాధిపతి, గవర్నరులు సెలవుదీసికొని ఇంగ్లండుకు బోవట కవకాశమిచ్చెడి క్రొత్త చట్టమును, వీరు నిర్మించిరి. ఎవరికిని అక్కరలేని సంస్కరణవిచారణ సంఘము నెలకొల్పబడెను. అంతయుగాని, ప్రజలకోర్కెలను

సఫలపరుచు ప్రయత్న మేమూలను గనుపింపదు. వీరిపై గంపెదాశ బెట్టుకొని వెడలిన హైందవ రాయబారులు ఆశాభంగులై తిరిగి వచ్చుచున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి మితిలేని నిరాశ గలిగెను. బినెంటుగారి వక్రత్వము నిరర్థక మయ్యెను.

లేబరుపక్షసభ్యులు కొందరు ఆలివియరు ప్రభువు గారియొద్దకు బోయి, హైందవకార్మికుల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడవలయు నని సూచించిరిట. ఇంతకంటెను ఎక్కుడు వివరములు చెలియలేదు. ఇందు వలన విశేషలాభ ముండు నని తోచదు. కన్సర్వేటివులలోను లిబరలుపక్షముతోను, హిందూ దేశముకొరకు లేబరుపక్షమువారు విరోధము బెట్టుకొన రనియు, ఆ సమన్యకొరకై ఎన్నికలలో పోరాడ రనియు, తమ కాసంగతి స్వయముగ చెలుపబడె ననియు, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారే ప్రచురించి యుండగ వేరుసాక్ష్యముతో జని యేమి? శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సామాన్యముగ ఆశ ను విడనాడువారు గారు. అందుచే దాసుగారు ఇంగ్లండుకు వెడలినందువలన, వ్యవహారము మార్చిపోవునని భారతీయులు తలపజాలరు. కన్సర్వేటివుల కలవరము, నిరాధార మగుచున్నది. మద్రాసు మొయిలుప్రతిక చెలిపిన సమాచారము ప్రకారము దాసుగారు రాజకీయవ్యవహారముల నిమిత్తము ఇంగ్లండుకు బోవుటలేదనియు, ప్రీవీకౌన్సిలు ఎదుట డుమ్రాన్ రాజు కేసు అప్పీలులో వాదించబోవుచున్నారనియు, తెలియచున్నది. ఈవార్త నిజమగుచో, దాసుగారి వయనము కలవరకారణము గాజాలదు. భారతీయనాయకులు ఇంగ్లండుకు బోవుటచే గాక, మాతృదేశమునందు నిలిచి పనిజేయుట చేతనే సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడగలరు. హిందూ దేశ మంతయు ఏకమై, దృఢనిశ్చయము జూపునపుడు, స్వరాజ్యసిద్ధి నెవరును ఆటంకపరుపజాలరు.

ఏట్టు గా రీ ప్రశ్నలు

ఏట్టుగారి ప్రశ్నలకు, కామన్నసభలో సరియగు జవాబు చెప్పబడెను. రాష్ట్రీయ శాసనసభలను, హైందవశాసనసభను నిలిపివేసి సంస్కరణములను తాత్కాలికముగ రద్దుజేయవలయు నని, ఏట్టు గారు కోరిరి. కాని, అందుకు వీలులేదని రిచర్డ్సుగారు బదులు టిప్పిరి. ఏట్టుగారు తొందరపడనక్కరలేదు. ప్రస్తుత శాసనసభ లుండియు లేనటులే యున్నవి. ప్రస్తుతస్థితి మరికొంతకాలము వరకు నిలిచి యుండుచో, ఏట్టుగారికోర్కె తప్పక సఫలము గాగలదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణవిషయము, మాంధ్యుభర్తు రిపోర్టునందే గలదని రిచర్డ్సుగారు బదులుచెప్పిరి. కాని ఇంతవర కెట్టిచలనము గలుగలేదని, రిచర్డ్సుగారు గ్రహింపవలెను. దేశాభిప్రాయము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణమున కనుకూలముగ నున్నదనుటకు, కాంగ్రెసు ఏర్పాటుల గాంచిన తేటపడును. దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మట, భాషాప్రయుక్త విభాగము తప్పక జరుగు ననుటకు సందియము లేదు. ఏట్టుగా రడిగిన ప్రశ్నలలో డయరుసేనానికి సంబంధించిన ప్రశ్న ముఖ్యమయినది. మాకర్డి న్యాయాధిపతిత్వముబట్టి, డయరుసేనానిపై నిదీవరకు మోపబడిన నిందను తొలగింప

వలయు నని, ఏట్టుగారికోర్కె. ఈ విషయమును చర్చించుటకు, తాము అవకాశ మీయజాలమని, రిచర్డ్సుగారు మందలించిరి. మా కర్డి గారి తీర్పు ఇంగ్లండు ప్రతిష్ఠకు తీరనికళింకము గలిగించినది. ఆ సంగతిని, విశాలహృదయు లందరును ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఓడ్వయరుగారు దెచ్చిన కేసులో, డయరుసేనాని నిర్దోషి యని నిర్ణయించుట, అసందర్భము. ఈ కేసులో డయరుసేనాని కక్షిదారుడు గాడు. అతనిసాక్ష్యమును విచారింపలేదు. మాకర్డి గారు డయరుసేనాని గూర్చి ముచ్చటించుటలో, తన యవజ్ఞతను బయటపెట్టిరే గాని వేరుగాదు. దీని నాధారము జేసికొని, పార్లమెంటు సభవారు సయితము డయరుగారు నిర్దోషు లని చాటుట, మిగుల నప్రశస్తముగ నుండును. అట్టి యవాంతరము గలుగకుండ, రిచర్డ్సుగారు నివారించిరి.

కెనియాభారతీయులు

కెనియాభారతీయులు తలపన్నును చెల్లించక బోవుటచే, ప్రముఖులు పలువురు కారాగృహమునకు బంపబడిరి. నిన్న జేదన తంతివార్తప్రకారము, కెనియా కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడును, వర్తకప్రముఖుడు నగు హుస్సే భాయి సులేమాన్ గారిని మరి అయిదుగురిని జయిలుకు బంపిరి. భారతీయులకు సమానపు హక్కులను నిరాకరించినందులకు ఫలముగ, భారతీయులు పన్నులనిరాకరణము నవలంబించిరి. వీరి కింకొక మార్గము గనుపింపలేదు. సక్రమాందోళనము వ్యర్థ మయ్యెను. కెనియా ప్రభుత్వమువారు క్రూరముగ ప్రవర్తించినను, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారియనను వారిని మందలించి న్యాయము సలుపకబోయిరి. వలసరాజ్యములను ప్రేరేపించుట కష్టమని యెంచినను, తమచేతిలో నున్న పనినయినను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు నిర్వహింపజాలకబోయిరి. కెనియా, క్రొనుకాలీయయినను అధినివేశరాజ్యములకన్నను ఎక్కుడు ధిక్కారము జూపుచున్నది. సామ్రాజ్యక్షేమమును పాటించకున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము కెనియాభారతీయుల కెట్టి సహాయము జేయజాలకబోయెను. హైందవ రాయబారమొకటి ఇంగ్లండుకు వెడలియున్నను, ఉత్సాహకర మగు వార్తలను దెంచుటలేదు. రాయబారులు నిరాశ జెందినటుల గనుపించుచున్నది. తూర్పుఆఫ్రికావిచారణసంఘమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి రేర్పరచిరిగాని, భారతీయు నొకరి నయినను సభ్యునిగ నియమింపకబోయిరి. ఓ మూలనుడియు కెనియాభారతీయునికి సహాయము లభించుటలేదు శుష్కసానుభూతివలన నెట్టి ప్రయోజన ముండనేరదు. అందుచే కెనియా భారతీయులు తమ మోక్షమును తామే సాధించుకొనుచున్నారు. పన్నులను నిరాకరించి, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచున్నారు. కెనియా కిటీవల వెడలిన శ్రీమతి సరోజినీదేవి, భారతీయులు పన్ను చెల్లించకుండుట న్యాయమేనని సూచించియుండిరి. కెనియా భారతీయుల సంకల్ప మీదేరక మానదు.

మద్రాసు కార్పొరేషను

మద్రాసు కార్పొరేషనువారు, వరదలచే బాధనొందినవారిసహాయార్థమై పదివేలరూపాయి లొసగి, మిగిలినవారికి మార్గదర్శక లగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకు కడలిక జూపలేదు. కాంగ్రెసుసంఘములు వెంటనే సహాయ మొనర్చి తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుట ముఖ్యము. నిన్నటి కార్పొరేషనుసభలో జరిగినసంగతి యొకటి విచిత్ర ముగ దోచును. కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగు దిల్లీ తిరుమలపిళ్ల గారు ఇదివరకు జరిగిన సభలో నొక యుతరు విచ్చుటయు, ఆ ఉత్తరువు చెల్లగూడదని, రాల్ బి తణికాచలం శెట్టిగారు దావా తెచ్చుటయు, ఎల్లరకు చెలిసినసంగతియే. తిరుమలపిళ్ల గారి శత్రుమున వాదించుటకు, అడ్వకేటు జనరలు గారిని న్యాయవాదిగ నేర్పరుచుటకు 300 ల ఖర్చున కంగీకరింపవలయు నని, రా. బ. డాక్టరు నటేశ్ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదించిరి. కొందరు సభ్యులు, ఇందుకు సమ్మతించుచు ముచ్చటించిరి. ఇట్టివిషయమున, తణికాచలం శెట్టిగారు మాటాడక యుండినను బాగుండెడిది. కార్పొరేషనుకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో, అధ్యక్షుడు చేయుపనుల కతనిని కోర్టుకు లాగిన, డిఫెండు చేసి కొనుట కగు ఖర్చును కార్పొరేషనువారు భరింపక తప్పదు. ఈవిషయమై వాదించ నవసరము లేదు. తణికాచలం శెట్టిగారు మాత్రము ప్రతికూలముగ ప్రసంగించిరి. తుదకు తీర్మానమును వోటుకు పెట్టి, సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను. తణికాచలం శెట్టిగారింతటితో సంతృప్తిపడక, పోలును కోరిరి. శెట్టి గారొక్కరు తప్ప మిగిలిన వారందరును అనుకూల ముగ వోటుజేసినటుల చేలెను. ఇట్టి స్వల్పవిషయ ములో శెట్టిగారు జోక్యము కలుగ జేసికొనకుండిన, బాగుండెడిది.

మునులోసిగారి నిరంకుశత్వము

ఇటలీ ప్రధానమంత్రి యగు మునులోసిగారి నిరంకుశత్వము, ప్రసిద్ధి బడయుచున్నది. మంత్రిపద విని వీ కేమార్గముల సంపాదించిరో, ఆమార్గముల నవలంబించి నిలుపుకొనజూచుచున్నారు. వీరి పక్షము ఛాసిస్టు పక్షము. ఈ పక్షమువారు న్యాయమును న్యాయస్థానములను మూలద్రోసిరి. మోటుబలమే వీరి కాధారభూతము. ఎటుటిపక్షమువారిని బలవంత ముగ నణగదొక్కుటకు వీరు ప్రయత్నించు చుండురు. వీరి దుండగములకు వెరచి, ఇతర పక్షములు తలయెత్తుటలేదు. ఇటీవల, ఛాసిస్టుపక్ష ప్రముఖులు సాంఘికవాదనాయకుని పరిమార్చినటుల వార్తలు చేలెను. ఇటలీమాత్రమే గాక, నాగరికప్రపంచ మంతయు తల్లడిల్లెను. మునులోసిగారు తమపక్ష మువాదిని మందలించిరి గాని, తగినచర్య దీసికొనక పోయిరి. వీరి కరిపాలనక్రింద, ఇతరపక్షములు నుర షీతముగ నుండజాలననుభావము వ్యాపించెను. పత్రికలు తీవ్రవిమర్శనలు చేయదొడంగినవి. మునులోసి ప్రభుత్వమువారి కిది కష్టముగ దోచియుండును. వార్తాపత్రికల నణగదొక్కుటకు, మేజస్ట్రేటులకు వీరు సర్వాధికార మిచ్చిరి. దేశమందంతటను పత్రికలు నిర్మూలంపబడుచున్నవి. ఇట్టి చర్యలవలన, ప్రజాభిప్రాయమును వీరు తలయెత్తుకుండ జేయగలుగుట దుర్లభము. ప్రపంచచారిత్రమునందు స్వాతంత్ర్యనిరోధము, విజయము గాంచియుండు లేదు. తాత్కాలికవిజయములు త్వరలో నిష్ఫల మగును. మునులోసిగారు అనాగరికపద్ధతులను మరల పునరుద్ధరింప నెంచుచున్నారు. కాని, ఇటలీయునులు వీరి దుశ్చేష్టులను చిరకాలము సహించ రని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

త్ర్యనిరోధము, విజయము గాంచియుండు లేదు. తాత్కాలికవిజయములు త్వరలో నిష్ఫల మగును. మునులోసిగారు అనాగరికపద్ధతులను మరల పునరుద్ధరింప నెంచుచున్నారు. కాని, ఇటలీయునులు వీరి దుశ్చేష్టులను చిరకాలము సహించ రని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

బొంబాయి శాసనసభ

సంస్కరణ విచారణసంఘమును గూర్చి రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సమాచారము దెలియజేయుచున్నారు. కాని ఇది యంతవరకును బయల్పడలేదు. బొంబాయి శాసనసభలో నీవిషయమై ప్రశ్నింపగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి లేఖ రహస్యమయిన దని, బదులు చెప్పబడెను. ఇంతటిరహస్యమున కేమి యవసరము గలదో తెలియదు. సంస్కరణముల విచారణవలన ప్రయోజనము లేదని, ప్రజలలో నమ్మకము ప్రబలి యున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రహస్య వర్తనమువలన, ఈ నమ్మకము మరింత బలపడుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. నల్లి మెంటరీ గ్రాంటు లనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన నూతననియమము, పాలకుల కెట్టి నిరంకుశాధికారము నొనగూనో, శాసనసభల యుపయోగము నెటుల తగ్గించునో జెప్ప నక్కరలేదు. ఈ నియమ ములగూర్చి చర్చ జరిగించుటకు, నా రి మ ను గా రవకాశము గోరగ, సభ్యులు వీరి తీర్మానమును నిరాకరించిరి. నూతననిబంధనల గా విం చె డి యధికారము, పాలకుల పాస్టతమై యుండునంత వరకు శాసనసభ లెట్టియార్హముల జేసినను ప్రయోజన ముండదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిొక్క గీటుతో, శాసన సభాభిప్రాయమును, న్యాయస్థాన నిర్ణయమును ప్రయోజనవిరహితము గావించిరి. ఇంకను శాసనసభలతో తంటాలుపడుట వలన ప్రయోజన ముండునా? ఇందుకు ప్రత్యుత్తరము వెలువడవలసి యున్నది.

మెనపాటేమియా విమానవ్యవహారములు

మెనపాటేమియాలో నెల్లరుల నణగదొక్కుటకు, విమానముల నుపయోగించిన విధము, ఆంగ్ల దేశమున తీవ్రఖండనకు పాత్రమయ్యెను. కాన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము వారి వలెనే, లేబరు ప్రభుత్వమువారును, పై ని క చ ర్య ల ను నమర్థింప దొడంగిరి. కాని లాన్సుబరీగా రిటీవల కామన్సుసభలో నడిగిన ప్రశ్నలకు, సరియగు జవాబు వెలువడలేదు. అల్లరు లొకచోట జరిగి యుండగ, అనేకవందల మైళ్లదూరమున నున్నప్రదేశములపై బాంబులు విసరబడినమాట నిజమేనా యని, లాన్సుబరీగా రడిగిరి. ఇందుకు జవాబుచెప్పక వాయువిమానముల మూలమున శాంతి చేకూరెనని మాత్రము లీచీగారు జవాబుచెప్పిరి. లాన్సుబరీగారు వెనుదీయక, మరల ప్రశ్ననడుగగ, యూనియనిస్టు సభ్యులు గోలచేసి వారి కాటంకము గలిగించిరి. ఇట్టి చర్యలవలన, ఘోరవృత్తాంతములు మరుగు పడజాలవు. లాన్సుబరీగా రివీషయమును బయట పెట్టి, తమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. ఇంగ్లండుకీర్తిని కాపాడనెంచెడివా రెల్లరును, లాన్సుబరీగారి వలె సత్యమును గ్రహించి, చేసిన తప్పులను దిద్దుకొన బ్రయత్నించుట శ్రేయస్కరము.

అహమదాబాదు జాతీయ పాఠశాలలు

మహాత్మునకు పాదకట్నము

మహాత్మునియపదేశము

స్వధర్మమును పడలకుడు-రాట్నమును త్రిప్పుడు ఈనెల 27 వ తేదీన అహమదాబాదులో సత్యాగ్రహ శ్రమమున అహమదాబాదు జాతీయమ్యునిసిపలు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు 500 మంది మహాత్ముని సందర్శించి 818 రూపాయలను సమర్పించిరి.

శ్రీ యత వల్ల భాయి పట్టులుగారు

“పట్టులుగారు మొదట నుపన్యసింపిరి. మ్యునిసిపలు పాఠశాల లన్నియును జాతీయపాఠశాలలుగా మార్చబడెను. దొరతనమువారి చ్చువిరాళములను తిరస్కరించిరిమి. గుజరాతు విద్యాలయమువారి రేర్పరచిన విద్యావిధానమునే అనుసరించుచున్నాము. దొరతనము వారి యునైట్టెడ్డు పరీక్షచేయుటకు మే మంగీకరింపలేదు. ఇంతవరకు మ్యునిసిపాలిటీవారి కెగ్గిరి. ఇకముందుగూడ నటులే నెగ్గవలెననిన ప్రజలును ఉపాధ్యాయులునుగూడ తోడ్పడుటవసరము. అహమదాబాదు ప్రజలు లించి కష్టనష్టముల ననుభవించుటకు ఉపాధ్యాయు లందరును గూడ సంసిద్ధులైయున్నారని నేను చెప్పజాలనుగాన మహాత్ముడు చేయలేగిన యపదేశమును చేయగోరెదను” అని పట్టులు గారు నుడివిరి.

మహాత్ముడు

“ఉపాధ్యాయులధర్మము అ సహాయవిధానమేగాన వారు దానిని సరిగా నెరవేర్చుట విధి. అందుల కవసరము కష్టనష్టములకు వారు వెనుదీయగూడదు. కాని నేను మిమ్ములను నిర్బంధించుటలేదు. మీరు బాగుగా వాలోచించుకొనియే నిర్ణయించుకొనవలెను గాని తొందరపడి నేడే తెలుపుటవసరము. మీకు మనోధార్మ్యములేక మీరు తొంగిపోయినచో అది మీలోపమేగాని ధర్మమునం దెట్టిలోపమునలేదు. ఘూర్జరరాష్ట్రమువారు దొరతనమువారి సహాయమును తోరవలసిన అవసర మేమియును లేదు. దొరతనమువారి ఉద్యోగముల నపేక్షింప నక్కరలేదు. ఘూర్జరరాష్ట్రమునం దధికసంఖ్యాకులు వాణిజ్యపరతంత్రులు గాన ప్రజలు తమపిల్లలను ప్రభుత్వపాఠశాలలకు పంపుటకు కారణ మగుపడదు. ఘూర్జరరాష్ట్రమున గూడ ప్రజలందరును తమపిల్లలను జాతీయపాఠశాలలకు పంపక వాల్చుట చాల అవమానకరము.

ఘూర్జరమున జాతీయపాఠశాలలలో నిపుడు 30,000 మంది పిల్లలు చదువుచున్నారు. వారందరును దినమునకు అర గంటసేపు నూలువడికినచో దేశమునం దెంతయో గొప్పమార్పు కలుగును.

స్వరాజ్యమునకు రాట్నమే మూలాధారము. హిందూమహాత్ముడీయ మైత్రిని సీరపరచినను, అ స్పృశ్యతను పూర్తిగా తొలగించిననుగూడ లాభములేదు. దేశీయు లందరును నూలువడికిననే గాని స్వరాజ్యమురాదు.

ఈవిషయమున దేశబంధు దాసు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్ల కుగూడ నమ్మకములేదు. ఫలనన దేశీయులందరు నూలువడుకుట ఎప్పటికిగూడ జరుగదనియే వారిలభిప్రాయము. కాని నాకట్టిసంకయము లేదు. త్వరలోనే దేశీయు లందరును నూలు వడకెదరు. అప్పుడు దేశమున గొప్పమార్పు కలుగును. స్వరాజ్యము తప్పక లభించును” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (హిందూ)

దేశబంధు దాసుగారు

దుష్టమానుకేసు నిమిత్తమే వెళ్ళుచున్నారు

ప్రీవీకౌన్సిలులో దుష్టమానుకేసు అపిలులో వాదించుట కే దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు ఆంగ్ల దేశమున కేగుచు న్నారగాని రాజకీయములు ప్రధానోద్దేశ్యము కాదని కలకత్తా నుండి మదరాసుమెయిలుపత్రిక విలేఖరి తంతివార్త నువెను వంగరాష్ట్ర) కాసనసభ జరిగినపిమ్మట కాసుగారు బయట దేశము.

విదేశ వార్తలు

లండనుచర్యలు

జర్మనులు పాల్గొనువిషయము

పరిశీలించు మార్పులేదు

లండన్, జూలై 28:—మిత్రమండలి రాయబారులు సమావేశమైన పిదప అంతర్జాతీయమండలికి వచ్చిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రతినిధులు మధ్యాహ్నము సమావేశమైరి. శుక్రవారము నుండి ఇంతవరకు ఏమియు పరిశీలించు మార్పులుగ లేదు. ఆక్రమణ ప్రదేశములందున్న ఇనుపదారుల పరిపాలనముగూర్చి అధికారులు పూరించుటకు ఏమియు బానుకొన్నట్లులేదు.

జర్మనుల నాహ్వానించునమస్య

మధ్యాహ్నము 1½ గంటలు నిందుసభగూడెను. జర్మనుల నాహ్వానించువిషయమును మిత్రమండలి రాయబారులలో నాయకులు ఐదుగురు విశ్చయించెదరు.

జర్మనులు తమధర్మములను నెరవేర్చుకున్న వారిపై విధింపవలసిన అపరాధములనుగూర్చి మొదటిసంఘమువారు తయారుజేసిన నివేదికమునుగూర్చి కొంతవరకు అంగీకరించిరి. బుధవారం మధ్యాహ్నము మరల సభజేయుటకు నిశ్చయించిరి. అంతర్జాతీయమండలి ఒడంబడిక కుదిరవలెటనే జర్మనులను ఆహ్వానించెదరని రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

లండనులో జరుగు చర్యలయందు పాల్గొనుటకు నవ్వు పరిహారసంఘమువారిని ఆహ్వానించెదరు.

తీర్మానములు

31 తేదీనాని ఆగస్టు మొదటి తేదీనాని మిత్రమండలి రాయబారప్రముఖులు జర్మనుప్రతినిధుల నాహ్వానించెద రనుచున్నారు. సభవారు జర్మనులను నిర్బంధింపరనుచున్నారు. ఇనుట తయారుచేయబడిన పత్రములు, కాగితము, ఒడంబడిక లన్నియు ముందు ఆచరించుటకు ఆధారముగ నైకొనబడును. సర్ జోసెఫ్ కుక్కుగారు బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రతినిధిగ నుండెను. జర్మనీలో ఏకీభవించుట కవసరమగు చర్య నవలంబించుటకును వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికకు భిన్నముగాకుండ డాన్ నివేదికమును అమలులో బెట్టుటకును బ్రిటిషు ప్రెంచి జ్యూరిస్టులు జేప్పిన విధానమును సభవారంగీకరించిరి.

మొదటిసంఘమువారి కంకను పనిని పూర్తిజేయలేదట. జర్మను ఆర్థిక వికృతనుగూర్చి రెండవ సంఘమువారు సమర్పించిన నివేదికము అంగీకరింపబడెను. మూడవ సంఘమువారు తమనివేదికమును అతిశీఘ్రముగ పూర్తిజేసెద రనుచున్నారు.

తెహరాన్ హత్య

అమెరికనుల ఆక్షేపణ

వాషింగ్టన్, జూలై 28:—అమెరికనుల ఆక్షేపక లేఖను కార్నెల్ వెల్లుమంత్రి నేడు తెహరాన్లో విదేశాంగ కార్యాలయమువారి కందజేయును. పెరిషియాలోనున్న అమెరికనులకు ప్రమాదము లేకుండ ఇక ముందువారిని పాడుటకు జాగ్రత్త చేయవలెననియు అమెరికనులు దెలియజేసిరి. కార్నెల్ వెల్లుగారి కంపిన లేఖను అధికారులు చర్చింపకున్నను అమెరికను కాన్సులును, అతని భార్యను జంపుటచే అమెరికనుల విషయమై వారి జాగ్రత్త నిమిత్తము ఎక్కువ క్రౌధ వహించుటవసరమనిరి.

వాషింగ్టన్, జూలై 29:—మేజరు ఇంగ్లిగారి శవమును అమెరికాను అమెరికను యుద్ధ నౌకలో బంపవలెననియు దాని కనవ్యయమును పెరిషియా భరింపవలెననియు అమెరికను రాయబారి కార్యాలయము దగ్గర అవసరమైనంత కాలము వైనికమర్యాదలను జరుపవలెననియు అంతర్జాతీయ కాసనములను సమర్థించుటకు పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు చేయు పనులపై రాజకీయ సంబంధము లేర్పడినందుననియు, యునైటెడ్ స్టేట్సువారు రనుచున్నారని కార్నెల్ వెల్లుగారి లేఖ తెలుపుచున్నది.

పొగయొడ మునిగిపోవుట

ప్రమాణీకులు ఓడసిబ్బంది మునిగిపోవుట

అటూరు, జూలై 27:—ఉత్తరజపాను పొగయొడ 'తయిరుమారు' నటూరో అగ్రమున కావల మునిగిపోయెను. 188 ప్రయాణీకులు, 54 గురు ఓడసిబ్బంది మునిగిపోయిరి. 18 ప్రయాణీకులు, 5 గురు ఓడసిబ్బంది దరిచేరిరి. పడవ మునిగిపోవుటకు కారణము తెలియలేదు.

రైలు డీకొనుట

నలుగురు చనిపోవుట

లండన్, జూలై 28:—ఎడింబరోలో ఒక రైలుబండి ఇంకొకబండితో డీకొనుటచే నలుగురు చనిపోయిరి. 21 మంది తీతగాత్రులైరి. రైలుడీకొని బద్దలగుటకుముందు ఈబండిలోనికి కొందరు బాలికలు ఎక్కిరి. చాలమంది ప్రమాదమును బొందిరి. చాలమందిస్త్రీలు, బాలికలు హతులైరి తీతగాత్రులైరి.

చీనాలోవరదలు

లక్షలకొలది నిలువ నీడలేకుండుట

లండన్, జూలై 29:—ఉదయం 12/30. బహిరీ రాష్ట్రములో ప్రమాదకరముగ వరదలు తీటుశీంచెను. చాల ఘోరముగ నున్నది. 10000 చతురపుమైళ్ళు వరదమయమై యున్నది. 1000 గ్రామములకుపైగా మునిగిపోయినవి. 10 లక్షలకుపైగా జనులు నిలువనీడలేకుండ జేయబడిరి. చాలమంది చనిపోయిరి. ఇతర రాష్ట్రములందుగూడ గొప్పవరదలు వచ్చినవట. ముఖ్యముగ హాసన్లో వరదలు చాల విస్తారముగనున్నవట.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

నెలపుచట్టము

సార్వభౌముని సమ్మతికై ఎదురుజూచుట

లండన్, జూలై 28:—కామన్సు సభవారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నెలపుచట్టమునకు చేర్చిన సవరణలను ప్రభువుల సభవారంగీకరించిరి. ఇక సార్వభౌముని అంగీకారమునుబడ యుటే అవశిష్టము. దీనికై ఎదురు జూచుచున్నారు.

దాసుగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణము

కామన్సుసభలో ప్రస్తావించుట

రూటరు తన తంతువారను సవరించుకొనుట

లండన్, జూలై 28:—జూలై 28 తేదీన దాసుగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణమును గూర్చి ఇట్లు బ్యూరీగారడిగిరి. గ్రేటుబ్రిటనుకు వచ్చుటకు దాసుగారు ప్యాసుపోర్టులకు దరఖాస్తు చేసిరా? ప్యాస్పోర్టులనిచ్చిరా? దాసుగారు ప్రభుత్వ పనిమీద వచ్చుచున్నారా? ఈవిషయమై అధికారరీత్యా తన కేమియు తెలియదని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

ఈవిషయమై ఆలియెయరప్రభువు ఇంకొక లేఖను వ్రాసెనా యనియు లంకాస్టరు డచీవానిలరు దాసుగారి కంపిన లేఖలను దాసుగారు ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నారా యనియు బ్యూరీగారడుగ తనకేమియు తెలియదని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. 24 తేదీన ఇచ్చిన తంతువారలో పార్సరు ప్రభువు బంపినంతటికి బదులు కర్నలు చెడ్డివుడ గారంపిన తంతువారయని యుండవలెను.

సాపాలో తిరుగుబాటు

మామూలుపరిశీతులు ఏర్పడుచున్నవి

మ్యూయార్కు, జూలై 28:—సాపాలో తిరుగుబాటు ప్రభుత్వమువారిచే ఆదరింపబడినదనియు సక్రమ పరిశీతులు ఏర్పడుచున్నవనియు తెలియుచున్నది.

బ్రెజిలులోనున్న విదేశీయపాణములను, సాత్తును గా పాడవలెనని బ్రెజిలులోనున్న విదేశాంగప్రతినిధులు ప్రెసిడెంటును గోరుచున్నారని పార్సరుప్రభువు తెలియజేసెను.

విప్లవకారులు సాపాలో పట్టుమును ఖాళీజేసిరని ప్రకటించిరి.

విప్లవకారులను ధైవరలుసేవలు వెంటాడుచున్నవి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య

వస్తుప్రదర్శనము

విదేశపుకలవను వాడుట

నర్. ఆర్, డొనాల్డుగారి ఆక్షేపణ

లండన్, జూలై 28:—రాత్రి 11/45 వెంట్లీప్రదర్శనమున విదేశపుకలవ నుపయోగించిరని చాలమంది తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునందున్న కలవను తెప్పించుటకు వ్యవధిలేదని లున్ గారు జేప్పిన సమాధానము ఎంత మాత్రము సమంజసముగ లేదని రొనాల్డుగారు రాక్షేపించిరి.

ప్రదర్శనమును జరుపుటకు చాలకాలము క్రిందటనే ఏర్పాటుజేసిరి. వ్యవధిచాలదనుట సమంజసము గాదనిరి. అసలుసంగతులను గొమినియనుటకు తెలియజేయవలసి యున్నదనిరి. సామ్రాజ్యవస్తువులనే ప్రదర్శించుటకు సార్వభౌముని విధానమున ఏర్పాటుజేయబడెను. కాని విదేశపు కలవ నుపయోగించుటచే ఆవిధానము తప్పు అనిరి.

వెంట్లీ ప్రదర్శనము జయప్రదముగ జరిగినది. దీని ఫలితములు మరింత ముందు లాభించును. అధి నివేతప్రజలు బ్రిటిషుప్రజలు ఐక్యతను గ్రహించి సామ్రాజ్యమంతయు స్వయంసహాయము మీద నాధారబడవలెనను తలంపుతో ప్రవర్తించిరని వెంట్లీప్రదర్శనము మరింత లాభించును.

ఒలింపికు ఆటలు

జాతివిద్వేషము

ఒలింపికు ఆటలలో ఆంతర్జాతీయ ద్వేషము అంతరించుటకు బదులు మరింత హెచ్చగుచున్నదనియు వైచుప్రతికా విలేఖరి ప్యారిస్నుండి తెలుపుచున్నాడు.

ప్యారిసులో గగ్గన చిక్కులకు సహజముగ గలిగిన ఉద్రేకము తప్ప మరొకటి గాదనియు ఆటలయం దుత్సాహము తప్ప ఇంకొకటి గాదనియు బ్రిటిషు ఒలింపికు సంఘాధ్యక్షులు కదోగ్ ప్రభువు తెలియజేసెను. అంతర్జాతీయ ద్వేషముగాని రాచకీయములకుగాని సంబంధము లేదనిరి.

రాచకీయములను తాను ఈ విషయములో ప్రవేశజెట్ట లేదనుచు ఇట్లు ట్రుమ్మప్రతికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. రాచకీయముల నాధారము జేసికొని అంతర్జాతీయ విద్వేషము కనబడుచున్నది. ఇదియే మాకు విచారకరముగ నున్న విషయము. దీనివలన ఆటలు పాడగుచున్నవి. ఎఱిగో అధికారవర్గములో నున్నవారు దప్ప ఇతరులు కాదనజాలరు.

ఇండియా సహాయకమంత్రి

గ సర్ ఆర్థు హిర్డి జలుగారిని నియమించిరి.

కస్తూరి

వెల తుల గు 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రకటన నేపాళదేశపు కస్తూరి. ఓడి కొంచెమైనను కలితీతక ఘాటు గలిగి యుండును. వాతమును వారిచి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి విలువలపదార్థము. జ్వరములకు, బాలెంతోగములకు, సన్నిపాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులను స్వచ్ఛమగు దీనిని తెప్పించి వాడిన విజయండును, గుణమునందును లాభము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటిరకం తు. 1-కి రు. 2-8-0 లు.

పచ్చకర్పూరము:—రెండవరకం వెల తు. 1-కి రు. 1-0-0 లు.

కుంకుమపువ్వు:—వెల తు. 1-కి రు. 4-8-0 లు.

రంగుజేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. 3 కి తులముకన్న టెక్కువ పంపబడుదు.

మొమ్మాయి మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

శిలాజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

ఆపిచ్చికాన లేక జాన్ను తు. 1-కి రు. 6-8-0 లు.

జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుకగా పంపబడును. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

స్థానిక వార్తలు

నేషనలుఫండు, ఇంజనీయరు నుభుము:

వైసంఘము వార్షికసమావేశము ఆగస్టు 1 వ తేదీన సాయం కాలము 5 గంటల సమయమున జరిగినది.

నర్. పి. యస్. శివస్వామిఅయ్యరు:

ఆగస్టు 4 వ తేదీన సిద్ధాలో సమావేశముగా నున్న సంస్కరణ మల విచారణసంఘమును జేరటకు నిన్నరాత్రి సిద్ధాలో పయనమై పోయిరి.

ఒక గొప్పవర్తనని మరణము:

గొప్పవర్తనల భాగ్యవంతుడగు వర్తకుడు జములు మోదీను సామ్రాజ్యముగా కొత్తేశ్వరం నిన్నటిరాత్రి పనిపోయిరి. ఆయనకు 80 సంవత్సరముల వయస్సు. ఆయన గొప్పవర్తనకు తొమ్మిది అయ్యే సంవత్సరములు నేడు దిండిగలలో జరిగినది. (అ. ప్రె.)

నూతనప్రయాణసౌకర్యములు:

జూలై 30 వ తేదీనుండి సౌకుంభిని నుండి రైల్వే అధికారులు పోస్టువోనుండి నాగపట్నమునకు దినమువిడిచి దినము ఒక స్త్రీమరుగు బంధువులకు, అచ్చటికిచేరుటకు రైలు ఎగ్జామిన్ డివిజన్ 6-20 గ బయలుదేరును. దీనివలన తిరుచనాపల్లి దక్షిణభాగమునకు ప్రయాణము సులభమగుచున్నది.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవైద్యశాల :

జూలై 21 వ తేదీన ఈవైద్యశాల జూలై 21 వ తేదీన జరిగిన సమావేశమున, పూర్వలగడివద్దకు మార్చబడినది. భిషగ్వర పి. ఎస్. స్వామినాథదేవకు ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారు ఇచ్చట పదాయుండి ముందు లిచ్చుచుందురు. డా॥ ఎ. లక్ష్మీపతిగారు ఆదివారము, బుధవారములపై తక్కినదినములందు సాయంకాలము 7 నుండి 8 గంటలవరకు యుందురు.

ఆగమనము:

గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జేనరలు పి. హానింతుల గారలను, గౌ. సర్ ఆర్థునాథు, రెవెన్యూ కర్నూలు కామిరాను, (ప్రిజన్స్ ఇన్ స్పెక్టరు జేనరలుగారలను, డాక్టరు టి. యం. కే నెడుం గాడిగారలను అభివృద్ధికాళి కార్యదర్శి నాయుగారును, సహాయకార్యదర్శి కున్నగారును, అధికాళి డెప్యూటీ సెక్రటరీ ప్రానుగారును, ఫలికు ప్రాసిక్యూటరు ఆదాముగారును నేడు దయము మద్రాసు చేరిరి.

క్రొత్త గ్రంథాలయమును తెరిచుట:

1924 సం॥ ఆగస్టు 3 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4 గంటలకు టంకశాలిపిడి, 124 నెం॥ కట్టడములో హిందీపుస్తకాలయమును (రైలవేరి) ధర్మవాచకశాలయము క్రొత్తగా తెరవబడును. ఆసమయమున కాశీవాసులగు విద్వాంసులు పండిత నేమిచంద్రశీ అనువారును హిందీ చంద్రశీ అనువారును "బ్రహ్మచర్యమును పూర్వీక ఇండియాను" అను విషయమును ఉపన్యసించెదరు. ఆందును తమ సొంతమేలుకొరకును దేశముయొక్క మేలుకొరకును సదరు పుస్తకాలయమును వాచకశాలయమును ఉపయోగించుకొందురగాక.

నా. రా. కుప్పస్వామి.

మంచీరకము యింగువ

హిమాలయస్టోర్సు, కనూలీ హిల్సు, పంజాబు పంజాబులో కనూలీ హిల్సులో నున్న హిమాలయ స్టోర్సువారు మా కార్యాలయమునకు 5 రకముల యింగువను మాకు పంపిరి. వచ్చిన రకములలో (1) మొదటిరకము 'తాలు' దీనివల పొను రు 4-8-0, (2) రెండవరకము అంగూరీ (1) వల 2-8-0, (3) అంగూరీ (2)-2-0-0, (4) మహబందీ (1)-2-0-0, (5) కాబూలీ (1)-1-8-0. ఇంకను వారివద్ద మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనరకము హిందీ వల పొను 18-8-0, గాల్పిను వల పొను 6-0-0, మిక్కిలి తక్కువధర మహబందీ (2) వల పొను 1-0-0. వారివద్ద మంచీరకగూడ దొరకును, 1 పొను డబ్బా వల రు 1-0-0. కమూరి టులసు 48 రూపాయలు. పచ్చకర్మరము టులసు 3-0-0. వలయువారు వైచిర్యనామాకు ప్రాయవలెను. తంతివార్తను పంపుచు 'హిమాలయ కనూలీ' అని ప్రాసిన చాలును.

ఆంధ్ర ల గాంధీ మహాత్మని హ జాని ది లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను

30.7.24

యథా శక్తి ని తోడ్కుడు

గౌరవనీయ గాంధీజీని నాగేశ్వరరావు వంతులుగారికి చేసిన వనూర్లు ఇదివఱకు మొత్తం రూ. 22730-14-11

నివిలు జన్మింకమిటీ విచారణ సివిల్ జస్టిసు విచారణసంఘమువారు తిరిగి నేడు న్యాయాధికారి అధ్యక్షతన సమావేశమయిరి. ఆర్జిజిల్లా మున సము రంగస్వామి అయ్యంగారు, మదరాసు స్వామికాజ్ఞాధ్యక్ష జస్టి కె. సుందరం చెట్టిగారు, నల్లూరుజిల్లాజడ్జి పి. సుబ్బయ్య ముదలియార్ గార్ల సాక్ష్యములను విచారించిరి. విచారణవివరములు శేపు ప్రకటింపబడును.

కూ నీ కే ను

సెషన్సుకు సంబంధము

భీమ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట, క్రైష్ణప్ప నాయకను అను చూశోని కార్మికునిపై లేబడిన కూనీకేసు విచారించబడెను. కేసు విషయములు: ముద్దాయి తాయారమ్మయను బోగముదాని నుంచుకొనెను. ఆమె ఆతనినివిడిచి గోవిందను అనునాతని గూడియుండెను. ముద్దాయి ఆమెను తిరిగిరమ్మని కోరెను గాని ఆమె నిరాకరించెను. గోవిందను ఆమెను రానీయకున్నాడేమో యని దలచి ముద్దాయి 14 వ తేదీ రాత్రి ఆతని గృహము చొరపడినిద్రించుచుండగా కత్తితో బాడిచి పారిపోయెను. మరునాటిసరికి గోవిందను మరణించెను.

విలేఖరులకు సూచన

మా. పి. పి. చి. తలుకు పురవాసులు, కా. వెం. చ. ము. చి. వా. (డైరెక్టుగా వారికే వ్రాయుడు), వో. కో. పో. ఆ. గు. కం. ల. నా. కా. గు. శ్రీ. చా. యా. నా. (ఆపత్రిక కే బదులు వ్రాయుడు) పు. బ. రె. (ఆపత్రిక కే బదులు వ్రాయుడు) యథార్థరైతు (సంతకము లేదు) క. వేం. స. ధ. ను. పు. శ్రీ. పు. నా. క. సీ. మ. ము. (ఆపత్రిక కే బదులు వ్రాయవలెను, పి. గు. కా. తలుకు పురవాసి, ఒక ఆస్తికు (ఆపత్రిక కే బదులు వ్రాయుడు: ప్రకటింపజాలము. ఆం॥ ప॥ సం॥

చెన్నపురి ప్రభుత్వము

ఉదకమండలమునుండి మద్రాసుకు తిరిగివచ్చుట

ఉదకమండలము, జూలై 29: నేడు సెక్రటరీ యటు ఆఫీసు లిచు మాయబడి మరల మద్రాసులో ఆగస్టు 1 వ తేదీ కుక్రవారము ప్రారంభింపబడును.

భీమ ప్రెసిడెన్సీ మిగిలియున్న పనిని తీర్చుకొనుట కై యింకను రెండురోజు లుండెదరు.

గవర్నరుగారి వర్యటన కార్యక్రమము

గవర్నరుగారు ఉదకమండలమునుండి ఆగస్టు 17 వ తేదీన బయలుదేరెదరు. 18, 19 తేదీలను ఉదయమున కాసన సభ కు పోయెదరు. వాల్మీకి సాయక పంఘ వార్షిక సభ క గృహ త ప హిం చె ద రు. పిదప మద్రాసు భూస్వాముల సంఘము అంగ్లో హైందవ సంఘము, భారత క్రైస్తవ సంఘము, కాథలిక్కు భారతీయ సంఘము, అన్నిద్రావిడ మహాజనసభ లిప్పు సాగరముల బొందెదరు. 20 వ తేదీ ఉదయము ఆఫీసరులకు పుదుచ్చేరి మైదానములో పోలీసు పతకము లిచ్చెదరు. సాయంత్రము మెడికలుకాలేజీ బహుమానోత్సవమున కధ్యక్షత వహించెదరు. 21 వ తేదీ సాయంత్రం 4-30 గంటలకు చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవమునకు జనెదరు. ఈకార్యవిధానము మారిన మారవచ్చును. (అ. ప్రె.)

ధర్మ పాఠశాలలు-బాపట్ల

గుంటూరుజిల్లా బాపట్ల తాలూకాలో నామేనేజిమెంట్ క్రింద వున్న పది ధర్మపాఠశాలలలో బాపట్ల బస్టిలో హైయర్ యెలిమెంటరీ స్కూలు ఒకటి వున్నది. ఈస్కూలు హిందువుల కొఱకు యేర్పడియున్నప్పటికినీ నిమ్మజాతి విద్యార్థులను కూడా యీబస్టిలో చేర్చుకొని అందరికి సమానముగా ధర్మవిద్యనిచ్చుట న్యాయమని నాకుతోచి, ఎరుకల, ఏనాది, పంచములను చేర్చుకొంటున్నారు. గనుకనిమ్మజాతి విద్యార్థివృద్ధి గోరెడువారందరు ఏ గ్రామమునుండి యయినను నిమ్మజాతులవిద్యార్థులనుబాపట్లలో నామేందూహైయర్ ఎలిమెంటరీస్కూలుకు పంపుటకు ప్రార్థితులు. పలకలు, పుస్తకము వగైరా అన్ని పరికరములను యిచ్చి రెవరెండవరకు ధర్మ విద్యనిచ్చుచున్నాను. ఆసెన స్కూలు హైస్కూల తరగతివరకు చదువ కుతూహలముగల బీదవిద్యార్థులను బాపట్లహైస్కూలులో ప్రవేశపెట్టి స్కూలు జీతములు నేనేభరించెదనని యిందు మూలముగా వాగ్దత్తము చేయుచున్నాను.

బాపట్ల } జిల్లా అప్పయ్య 26.7.24 } ధర్మపాఠశాలల మేనేజరు.

వైకంఠస్వామి గ్రహము

సత్యాగ్రహ మింకను జరుగుచునేయున్నది

వెనుక గ్రహము ఎలయతు అను వలంటీరు కనులలో నొకడు గున్నము కొట్టుటచే నావలంటీరు యిప్పటివరకును చికిత్సలో నుండి యిప్పుడు మరల ఆశ్రయమునకు వచ్చెను. ఆతని కను లింకను ఎర్రబారియే యున్నది. ఏవస్తువునుగాని ఏకాగ్రతతో చూడజాలడు.

ఇప్పుడు వర్షములు కొంత తగ్గినవి. పశ్చిమ వీధిలో మోకారి లోతు నీళ్లు మాత్రమే యున్నవి.

సత్యాగ్రహానికి కుశలంతులు మొదలయ్యెను (అయితే కొలు) గారు 58 రూపాయలును అలెప్పే కార్మికసంఘము వారు 35 రూపాయలును, శ్రీమతి జానకమ్మగారు (వనూర్లు) 15 రూపాయలును ఇచ్చిరి. అలెప్పే వర్తకులగు కనకంపెనీ వారు ఔషధములనుచితముగా పంపెదమని వాగ్దానము చేసిరి. వ్షుములు వెనెనందున వీధులలో నిరోధనములవద్ద వలంటీరులు మరల రాట్నములపై నూలువకుసాగిరి. శ్రీలుగూడ సత్యాగ్రహ మొనర్చుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మోసము కేసు

కలకత్తా జూలై 28: గుజ్జపుపండులకు శిక్ష నేర్ప ప్రెజ్డెంటుగారు సి. హెచ్. కాలింగుపుడ్డు అను వర్తకునిపై 10178 రూపాయలకు చెల్లినదావా నేడు హైకోర్టులో జస్టిసు సి. జే. ఘోషగారి యెదుట తీర్పుచెప్పబడెను. 1921 అక్టోబరు 1 వ తేదీన ప్రతివాది తన పంపెపు గుజ్జములకు శిక్ష నీయవలసినదిగ వాదని గోరి అందుకు అగు ఖర్చులన్నిటి నిచ్చెదనని యొప్పుకొనెను. ఈవాది శిక్ష నేర్పిన గుజ్జములపై ఆయనకు హక్కుండుటకు గూడ ఒప్పుకొనెను. ప్రతివాది యాను గుజ్జముల నమ్మి కలకత్తానుండి లేచిపోవుచు ఒక గుజ్జముడు మాత్రము వానికి వదలివేసిపోయెను. ఆగుజ్జము నక్కుగా 500 రూ॥ లు వచ్చెను. జడ్జి షిక్షే యిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకవర్గము

సిమ్లా, జూలై 28: రాజప్రతినిధికార్యనిర్వాహకవర్గము నేను చాలనేపు సమావేశమైయుండిరి. (అ. ప్రె.)

నెల్లూరు

తెలకనిర్యాణదినము. ఆగస్టు-౧ తేది

రంగనామకలపేట ఫిర్యా. కాంగ్రెసుసంఘము:—
ఉదయం రంగనామకలపేట, సంతపేటలలో భజనలు సభలు,
జేవాలయములలో ప్రార్థనలు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:— మధ్యాహ్నము ౩
ఘంటలమీద కార్యాలయములో కాంగ్రెసుసభ్యులు ౧౧ ఘంట
కాలము నూలువడుతుంటు- పూజ, భజన.

శ్రీమతి కాంగ్రెసుసంఘము:—కన్యారీతి బాలికాపాఠశాల
కాలయందు పూజ ప్రార్థనలు జరుగును.

నెల్లూరుటవుణ్ణి ఫిర్యా. కాంగ్రెసుసంఘము:—నూతనం
కాలము 5-౩) ఘంటలకు బహిరంగసభ. పురమందిరమున-
సభాపక్షికపై కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలువడుతుంటు. ఉపన్యాస
ములు. ఈసభారము భాసంగవడును. (స్వకీయవిలేఖరి)

చింతలపూడి

(ఒక విలేఖరి)

గ్రామకంచాయతీ

జూలై 28:— అధ్యక్షుని యెన్నిక సక్రమముగా సవ్య
ముగా ప్రజామోదమున బడయు రీతిని జరుగబడెను. శు. రా.
శ్రీ. నాగిశెట్టి వీరన్నాయుడు గారిని మొదట అందరు టౌక్
గ్రీవముగా యెన్నుకొని గ్రామవాస్తవ్యులకు సాహజ్యమున కలు
గజేసి ప్రశంసాపాత్రులైరి. నూతనముగా నెన్నుకొనబడిన మ.
రా. శ్రీ. నాగిశెట్టి వీరయ్యనాయుడుగారు ప్రజాసరంజక
ముగా తమపదవిని నిర్వహ్యముగా కొనసాగించుచు గ్రామ
ములో నున్న ధర్మార్థవిద్యాభివృద్ధి సంఘము చేయూతనిచ్చి
పోషించు గౌరవము నమృతమునార్చును.

బందరు

[స్వకీయవిలేఖరి]

కలియుగ పత్రిక

కలియుగ ఆనందంలో చెరువవాడ వెంకట నరసిం
హారావుగారు ఒక పక్షపత్రికను ప్రకటింపదలచినట్లు తెలియు
చున్నది. ఈ పట్టణము పత్రికలకేమి లోటులేదు. కాని సం
ఘాన్తత్యమునకు, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడు పత్రిక లేనియున్న
ను యెక్కువ గాబలవు. పత్రికానిర్యాణము చాలబాధ్యతతో
కూడుకొనియున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. కావున ప్రకా
శములు తమ బాధ్యతను గురైరి దేశాభివృద్ధికి, సంఘక్రేయ
మునకును, సోదరభావము పెంపొందించుటకు పాటుబడుచు
వ్యక్తిమామగలు, వైషమ్యములు, నాకేమిందించుచు, దేశ
పురోభివృద్ధి మార్గమున పత్రికను నడిపెదరు గాక యని కోరు
చున్నాము.

డాక్టరు జి. యల్. కాంతారావుగారు

డాక్టరు కాంతారావుగారు మాపుర గవర్నమెంటు
హాస్పిటల్ ఆఫీస్వెంటు సర్జన్ గా రెండు సంవత్సరములనుండి
యుండి యున్నట్లు విలూరుకు బదిలీచేయబడినారు. దయ, కాం
తము, ఓరిమి కలిగియుండి వీరు పురజనుల గౌరవమునకు పా
త్రులయి యుండిరి. వీరు కోగుల సుచితరాక్షిణ్యభావముతో
చూచెదరు. వీరు వచ్చినప్పటినుండి ఆస్పత్రిలో ఆవశ్యకమైన
జాగ్రత్తతో జరుగుచున్నవని వినుమంటిమి. వీరు మాపుర
మును విడిచిపోవు సందర్భమున వారి మిత్రులచే చాల విందులు
చేయబడినవి. ఈ సందర్భముననే కృష్ణాక్షరవారు కూడ వారి
గౌరవార్థము పురమందిరమున అల్పహార విదోసంగి యుండిరి.
ఆ విందుకు జిల్లాజడ్జిగారు, డాక్టరుగారు యింక చాలమంది
ఉద్యోగిగణులు, పురప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. నాటిసాయం
త్రిమి ఇండియన్ డ్రామటిక్ కంపెనీవారు కుశలన నాటకము
ప్రదర్శించిరి. భగవంతుడు వీరికి ఆయురారోగ్యముల ప్రసా
దించి సంఘసేవచేయుట కవకాశ మిచ్చుగాక యని ప్రార్థిం
చున్నాము.

తుంగితంపర అగ్రహారం

ఈ నెల 24 తేదీని మాఫిర్యాసంఘసభ కూడినది.
కలింగపల్లముగారి జరుగు జిల్లాసభకు శ్రీయంత కొండా వెంక
టప్పయ్య పంతులు గారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమైనది.
నారేకారణముల వల్లనేనా అంగీకరించనియెడల శ్రీయంత
డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సేతారామయ్య పంతులుగారిని
గాని ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని గాని
ఎన్నుకొనడమైనది.

దేవకొండ నరసింహం,

కార్యదర్శి.

వెంకటగిరిటవున్

ఒకవిలేఖరి

జూలై 29:— వెంకటగిరిటవును దగ్గరలోవున్న అడ
వులలో నుమారు 10, 15 రోజులనుండియు ఒక పెద్దపుల్లి
తిరుగుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఆపుల్లి పడవటిలో పరవ
తప్పించుకొని కచ్చివట్టుకూడ వాడుకపడినది. యీసంగతి విని
దానిని పరవతోలుటకు శ్రీశ్రీ రాజావారు రెండుపర్యాయ
ములు మాట్టుకట్టించి పరవతోలించినారు. కాని అది చిక్క
లేదు. ఆఖరుకు నిన్నటిదినం తిరిగి పరవతోలించినారు. అప్పు
డుకూడ అది తప్పించుకొనిపోవుటకై ప్రయత్నించెను. కాని
శ్రీశ్రీరాజావారి మాడవమారులగు శ్రీరాజా వెలుగోటి నవనీత
కృష్ణయ్యచేంద్ర బహదర్ వాడు దానిని బహు సేపుతో చంపి
వేసిరి. వెంటనే దానిని గ్రామములోనికి తీసికొనివచ్చి తప్పెట్లు
బ్యాండువాద్యము మొదలై నవాటితో నూరేగించిరి. పులి చిన్న
దైనను అది చాలసాధు తప్పించుకొని పోవుటవలన ఇప్పుడు
దానిని సేపుతో చంపిన నవనీతకృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్రుగారి
ధైర్య సైర్యములను ప్రజలు వేనోళ్ల పొగడిరి. అప్పుడప్పుడు
పులలను బహుసులభముగా చంపుట యిచ్చట వాడుకఅయి
ఉన్నది.

తుంగభద్రానది

శివమొగ్గలో వరదలు

ఈ నెల 17 వ తేదీనాడు గతవత్సరము వచ్చిన ప్రవా
హమును మించి గొప్పప్రవాహము వచ్చినది. అనేకమంది ప్రజ
లకు చాలనష్టము కలిగెను. 25 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు
భయంకర ప్రళయమువలె తుంగభద్రా ప్రవాహము వచ్చి
శివమొగ్గ పట్టణములో సగభాగమును ముంచివేసెను. లక్షల
కొలది రూపాయల నష్టము సంభవించినది. వేలకొలదియిండ్లు
కూలినవి. బీదప్రజలకష్టము చెప్ప నలవిగాదు. సేనుస్వయముగా
చూచిరి. పట్టణములో పది అడుగులనీళ్లు నిండి ప్రవహించు
చుండెను. తీర్దపల్లి టపాలు నిలిచి నాల్గవినములై నది.

శివమొగ్గ గొప్పపట్టణమైననూ ప్రజాసంఘము లేవి
యునలేవు. బీదప్రజలు తమకేళమును ఎచ్చట చెప్పవలెనో
అసంగతిని ఎరంగినవారుకారు. ప్రజాప్రతినిధులై అసెంబ్లీలో
అనేకులకు స్వకర్తవ్యమే తెలియదు. కొందరికి ధైర్యము లేదు.
రాజకీయమువారు స్వయముగా బీదప్రజలకు సహాయము
జేయుట దుర్లభము. ఈ పరిస్థితిలో ఇచ్చట బీదప్రజలకు భగ
వంతుడు తప్ప దిక్కు కనబడుటలేదు.

ప్రతినిధులు తమ కర్తవ్యమును గమనించి అసహాయ
లైన బీదప్రజలు ఇండ్లను కట్టుకొనుటకు ప్రత్యేకసాగులను,
మానుసామానులను ఉచితముగా ఇప్పించుటకు ప్రయత్నించు
టయేగాక భనమును బడులుగాకూడ ఇప్పించుటకు తగినయత్న
ములను జరిపించవలెను. వచ్చికు ఫండుకూడ అవసరముగాఉన్నది.
కర్తవ్యజ్ఞానము గలవారు ధైర్య మవలించి ఈ సంవత్సరము
లో నైననూ బీదప్రజలకు సహాయము జేయించెదరా?
షీమాగా, } విద్యార్థా శేషశాస్త్రి.
26-7-24.

శ్రీ కమలావలస నాటకసభ-తుని

ఈ సంఘము తునిపట్టణవాస్తవ్యులగుకొందలు యువ
కులచే మహాత్మాహుతో నెలకొల్పబడి తుని రైలుస్టేషన్
యెదుట నూతనముగా సదరు సంఘమువారిచే నిర్మింపబడిన
నాటకశాలలో నిన్నరాత్రి (ది 25-7-24) శుక్రవారంరాత్రి
శ్రీయంత వెంపటి సదాశివబ్రహ్మయ్యగారిచే రచియింపబడిన
“వసుంధర” నాటకము ప్రథమప్రదర్శనముగా ప్రదర్శించినది.
ఈ నాటకము “ఇచ్చిశీమూరి” (రవల)లోని కథ ననుకరించు
టచే చారిత్రాత్మకమై చూపవల వృద్ధయముల నాకర్షింపగలిగి
నది. ఇందలి పాత్రములను ధరించినవారు 20 విండ్లులోపున్న
8 ఏండ్లకు పైగావన్న వయస్సుగల బాలురగుటచే సభ్యుల
కానందదాయకతై రనిప్రాయంబు కెంతయు సంతోషించుచున్నా
ము. వీరిదైవ ప్రార్థనా గీతారంభమున శ్రీతునిదవాణము సర్వై
త్వర్యసంయుక్తమగునట్లుగా సంతోషము నొనర్చు మని ప్రార్థిం
చుటచే వారి పౌరధర్మమును సంఘధర్మమును గుర్తించిరనుటకు
సందియములేదు. దీనజనబాంధవుడును ప్రపంచనాటక
నూత్రధారుడు నగు శ్రీ పరమేశ్వరుడును శ్రీతుని దివాణము
వారును యీసంఘమును సర్వదా హాపింప బ్రయత్నించెదరు
గాక! (ఒకవిలేఖరి.)

ఒక మనవి

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్ధమమును ప్రా
రంభించి మాపంచముల యస్పృశ్యతను నివారించ సర్వవిధముల
ప్రయత్నించుచు ముమ్మసరించుచున్నాడు.

పూర్వార్థచారపరాయణులగు బ్రహ్మశ్రీ గణపతిశాస్త్రి
గారు మహాసభలో మాదీనశిలికి కారణమును వెల్లెబ్బచుచు
స్పృశింపవచ్చునని సహేతుకముగా నెలవిచ్చిరి.

ఈ సమయముననే మాగంజాంమండలముందలి పర్రాకి
మిడినివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ వాసా నారాయణశాస్త్రిగారు సం
ఘ సంస్కరణమునకు పూనుకొని కొన్నితరములనుండి జ్యోతిని
కర్మలను పునఃసృష్టించి యాతెగవారి మన్ననకు పాత్రులైరి.
మరియు విదేశీకలమతమును క్రైస్తవమతమును స్వీకరించి వారి
తో యాహారవిహారములు కొన్నివత్సరములు సరిపిన బ్రాహ్మ
ణునకు తమ వర్ణములో చేర్చుకొను ప్రయత్నము ఎక్కువగా
చేయుచున్నాడు.

దైని వ్రాసిన రెండు విషయాలగువారికిని ధర్మశాస్త్ర
రీత్యా ప్రాయశ్చిత్తమును నిర్ణయించిరి.

మేము బ్రాహ్మణ సంకరలమని శ్రీగణపతి శాస్త్రిగా
రు నిర్ణయించిరి. అట్టి స్థితిలో స్వల్పప్రాయశ్చిత్తముతోనే పునీ
తులము కాగలము. మరియు మతాంతరలము కాలేదు. కాన
మాయంతు సంపూర్ణ సోదరభావముంచి, ముమ్మసరించి, వై
దిక కర్మక్రియలు మాకొసంగి, సాగుస్వవాదములకు పాత్రులై,
ఖ్యాతిని సంపాదించగలండులకును, విధిని పత్రికాముఖమున
వెల్లడించుటకును శ్రీనారాయణ శాస్త్రిగారిని పరిపరివిధముల
ప్రార్థించుచున్నాము. వారియనుగ్రహమునకు పాత్రులై యు
ద్ధరించబడినవాణివలె శ్రీ శాస్త్రిగారిని మేము బహూకరించ
జాలము. కాన తమవలనే ముమ్మసరా యుద్ధరింప శ్రీ శాస్త్రి
గారిని ప్రోత్సహింపవలెను యీ సోదర తెగలవారిని ప్రా
ర్థించుచున్నాము.

తుంగభద్రా అగ్రహారం } పలుకు ఎరయ్య,
24-7-1924. } పంచమసాధుడు.

శ్రీ గాంధీ

ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము-ఏలూరు

అంతరంగ సభాసభ్యులు, కార్యనిర్వాహకులు పౌరులు
సంప్రతించి యీపాతశాలకు రు 20000 యిరవై వేలు రూపా
యిలు చెచ్చించి శ్రీదాసువారి యిల్లు ఫలం, మేడకొని క్రయ
దస్తావేజు రిజిస్టరు చేయించినందుకై జాతీయ అభిమానులవందన
ములకు పాత్రులు. జిల్లామీదగాని తాలూకామీదగాని వెంట
నే విరాళములు వసూలు పర్చి శ్రీమహాత్మాగాంధీగారు ఆంధ్ర
దేశమున వచ్చులోపల, ఈ సువార్త తెలియపర్చుటకు గట్టి
ప్రయత్నములు సశ్చి కీరి సంపాదించగలండులకు యాచనంది
పూనుకొనెదరుగాక! అంతవరకు, యిరవై వేల రూపాయలకు
అయ్యే పడ్డి సాముకు, పాతశాల అభివృద్ధి నిమిత్తం యితర
ఖర్చులకు ప్రయోగించుటకు వీలుపడుదు గనుక వెంటనే సాము
ధర్మముగ వసూలుపర్చ వేడెదను. (స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాచ్యపరీక్షా బిరుదాంకిత సంఘసభ. గుంటూరు
26-6-24 తేదీన గుంటూరు మిమికాకాశిలోని రస
వాదశాస్త్రోపన్యాసకు లగు బ్రహ్మశ్రీ ఆకల్ల శుబ్రహ్మణ్యము
పంతులవారి యాజమాన్యమున జరిగిన ప్రాచ్యపరీక్షా బిరుదాం
కిత సంఘసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములు.

1 హైస్కూలు తరగతులలోని విద్యార్థులకు బి. ఎ.
పరీక్షయం దుత్తీర్ణులైనవారు మూత్రమే యుపాధ్యాయులుగా
నుండవలెనను నియమ మెట్లుకలదో అటులనే ఆయాతరగతుల
బాలురకు ప్రాచ్యపరీక్షా బిరుదాంకితులే సంస్కృతమును దేశ
భాషలను బోధించుటకు దగినవారలు అను నియమపా నేత్వ
అవి చెన్న పురి రాజధానిలోని యున్నరేపాకశాలా నిర్వాహక
వర్గములవారి రీతిని నాచరణలోనికిరె దెచ్చునట్లేర్పాటుపఱపినది.

2 బి. ఎ. పరీక్షయందు గృతార్థుడైన పాశ్చాత్యభాషా
బోధకునకు వలెనే విద్యార్థి మొదలగు పరీక్షలయం దుత్తీర్ణ
లైన ప్రాచ్యభాషాబోధకులకును సమముగ వేతనాదుల సేయ
వలెను.

3 ప్రాచ్యభాషాపండితులే స్కూలుపైనలు మొదలగు
పరిశుపరీక్షలకు మాత్రభాషాపు సకస్థితలుగాను బోడ్డు ఆఫ్
ఫడ్డిను మెంబరులుగాను నియమింపబడవలెను.

4 వీరలే స్కూలుపైనలు మొదలగు బహిరంగపరీక్షలకు
హైందవ భాషాపరీక్షకులుగాను నుపపరీక్షకులుగాను నుండ
వలెను.

5 వైత్తిర్యాసములను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికిరె దెలిపి
త్వరతముగ నమలులోనికిరె దెప్పింప మద్రాసు విద్యాశాఖా
సభ్యులు ప్రార్థింతులు.

26-7-1924 }
ఏలూరు } సంగ అమృతసేనమా శాస్త్రి
హిందూహైస్కూలు } కార్యదర్శి.

మనియార్డరు మోసము కేసు

బొంబాయి, జూలై 28:—బొంబాయి గవర్నమెంటు టెలిగ్రాఫ్స్టేషన్ ను డబ్బియం. ఎ. డెకోస్టా అనువాతడు మోసము జేసినందులకు పోలీసు వారిచే అరెస్టు చేయబడి కల్యాణులో 1-వ తరగతి మేజిస్ట్రేటువద్ద విచారణకుబడినది. ఫిర్యాది తరపుకథ యేమనగా ముద్దాయి నాసికనుండి కల్యాణులో ఒకరిపేర 7 వందల రూపాయలకు దొంగ టెలిగ్రాఫు మనియార్డరు వచ్చినట్లు బొంబాయి ఆఫీసులో సృష్టించెను. వెంటనే ఆయన కల్యాణు పోస్టాఫీసుకుపోయి మనియార్డరు నీయమ ని కో ర గా స రి యై న గు రు తు ఆ య న యని తెలియక పోవుటచేత ఇయ్యకపోయిరి. ముద్దాయిఅంతట బొంబాయికి తిరిగివచ్చెను. కాని కల్యాణ్ పోస్టాఫీసు వారు విచారింపగా నాసికనుండి అట్టిమనియార్డరు రాలేదని కనుగొని యుద్ధియమున పోలీసువారిగొప్పగించిరి. ఈమోసము బొంబాయినుండి జరిగినదని పోలీసువారు నమ్మానపడిరి. ముద్దాయిని కల్యాణులోని తపాలా బంట్లోతుగుర్తించెను అంతట ముద్దాయిని శనివారమునాడు కల్యాణు మేజిస్ట్రేటువద్ద హాజరు పెట్టిరి. ఇదేమాదిరిగి కర్ణాటకపోస్టాఫీసుపైజేసినట్లు మరెయ్యక సేరమును గూర్చి ఆయననుడుగగా న్యాయవాదిసహాయము లేనిదే యేమియు వాజ్ఞానమునుబట్టలేదనెను.రెండు మనియార్డరుఫారములను దాఖలు చేయబడినట్లు మాత్రము జూచితినిని ఆయన ఒప్పుకొనెను. ఇంకను విచారణ గురువారమునకు నాయుదా వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి కార్పొరేషను

ఆగస్టు కార్యక్రమము

బొంబాయి, జూలై 28:— బొంబాయి మ్యునిసిపలు కార్పొరేషను ఆగస్టు కార్యక్రమమునందలి కొన్నిముఖ్యములగు తీర్మానములు ఈనెలలో చర్చింపబడిన వానికన్న సేమాత్రమును తక్కువైనవికావు. ఈకార్యక్రమమునందు 176 విషయములు చేర్చబడినవి. డాక్టరు సుఖయాగారు నోటిసీచ్చిన కొన్ని ఉపపాదనముల గూర్చి ఆయనచర్చను ఖండించుచు అసమ్మతి డెల్టాయు కార్పొరేషను తీర్మానించవలె నని జమ్నాదాసు మెహతాగా రుపపాదించెను. పోలీసుగారిపై సుఖయాగారు అభిశంసనతీర్మానము నుపపాదించగోరగా, ముందు నోటిసీయలేవను కారణముచేత దానికి సవరణగ మెహతాగారి నిట్లుపపాదించ నీయలేదని జ్ఞాపకముండవచ్చును. ఈసభ్యుడే రెండుతీర్మానములకు బాధ్యుడైయుండెను. ఒకటి కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకులు ఐదువేలకు పైగా బడ్జెటుమార్పును జేయవలెననుండ మ్యునిసిపలు ఆఫీసు సవరణజేయవలెనని ప్రభుత్వమునకోరుచును, రెండవది కొన్ని ప్రదేశములలో మ్యుపాననిచ్చే ప్రచారమును కాంతముగ జరుపవలెనని కమిషనరుగారిని కోరుచును తీర్మానము లుపపాదించగోరెను. కమిషనరుగారు బిటిషువస్తుబహిష్కారమునుగూర్చి కార్పొరేషను తీర్మానము నెన్నిసార్లు ఆచరణలో తెట్టలేదో నివేదించవలసినదిగ టెయిర్నీగారు కోరిరి. రా|| బి|| ఏ. కే. పాయిగారు స్కూల్ కమిటీవిద్యార్థులు రాజకీయములలో పాల్గొనుటను ప్రోత్సహింపకుండ నిషేధింపవలెనని తెచ్చిన తీర్మానము కార్పొరేషనువారిచే అంగీకరింపబడెను. దానిని భగ్గుముజేయుటకై 'రాజకీయములు' అనుపదమును నిర్మించుటకై విచారణసంఘమును నియమింపవలె నని టెయిర్నీగారు రుపపాదించెదరు. పోలీసుకమిషనరుగారు ఫోర్డు మోటారులనే రెండవతరగతి టాక్సీలుగ అద్దెకు నడుచునట్లు రిజిస్టరు జేయవలె నని నూచించినవిషయము కార్పొరేషను వారిచే చర్చింపబడును. (అ. ప్రె.)

సంస్కరణముల విచారణసంఘము సాక్షుల విచారణ

సిహా, జూలై 28:— సంస్కరణముల విచారణ సంఘమునకు ప్రభుత్వమువారు దెలుపవలసిన విషయములు సిద్ధమైనట్లు చెబియున్నది మధ్యపరగణాలో నిదివరకు మంత్రులుగ నుండిన చిట్టూపీసు కేల్కారుగారు తమయభిప్రాయముల డెల్చిరి. వారి వాజ్ఞానము త్వరలోనే పుచ్చుకొనబడును. కమిటీవారు తమవిచారణను ఆగస్టులో ముగింపలేకపోయిన యెడల మరల అక్టోబరుమధ్యను విచారణ ప్రారంభింపవచ్చును. సాక్షుల విచారణ బహిరంగముగ జరుగవలెనా లేక రహస్యముగా జరుగవలెనా యనువిషయము కమిటీవారు ఆగస్టు 4 వ తేదీని సమావేశమైనపుడు నిర్ణయింపబడును. (అ. ప్రె.)

స్త్రీలకు సహాయచట్టము

గనులలోను, కార్మానాలయందు, అస్సాము లేబరు ఎమిగ్రేషను చట్టముక్రిందనచ్చు ఎస్టేటులలోను నౌకరీచేయు స్త్రీలకు పురుషు సహాయమును కొన్నాళ్లు పూర్వము, తదనంతరము ధనసహాయము జేయుటకుగాను ఎక్. ఎం. జ్యోషీగారు సామ్రాజ్య శాసనసభలో నొకచట్టమును ప్రతిపాదించునన్నారు.

కారణోద్దేశములు

ఈచట్టమునందు రెండు ఉద్దేశములుగలవు. మొదట శాసనములచే కట్టుబడియున్న పరిశ్రమలయందు నియమింపబడు స్త్రీలకు పురుషుడైన 6 వారములలోపున పనిలో చేర్చుకొనకుండుటకును, పురిటికి ఆరువారములు పూర్వము నెలవుపై పని విడిచిపెట్ట గలుగుటకును, గర్భిణియై పురుషు బడుటచే పనికి రాలేకపోయినపుడు ఆ మెకు ఉద్యోగము తీసివేయకుండ యేర్పాటుజేయుటకును ఉద్దేశింపబడినది. రెండవది, ఆమెపైకారణములచే పనిలో లేనపుడు, ఆమెకు, ఆమెబిడ్డకు ఆరోగ్యముగా జీవించుటకు సరిపోవునట్లు ధనసహాయము జేయవలెననియు, ఇందుకు కావసినధనమును ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలో తయారగు వానిపై అల్పముగా పన్నువిధించియో లేక కేరొకవిధముగనో జమచేయవలెను. ప్రతిస్త్రీకి నీయవలసిన మొత్తము వీరితిగా నీయవలసినదియు స్థానిక ప్రభుత్వముల వారు నిశ్చయింపవలెను.

1919 సం|| వాషింగ్టనులో జరిగిన ప్రభుత్వ అంతర్జాతీయ కార్మికసభ సాంప్రదాయమునందలి కొన్ని నూచనల ననుసరించి చట్టము నిర్దేశింపబడినది. ఇండియాదేశము ప్రపంచములోని నాగరిక దేశములన్నిటిలో సరిసమానస్థానమునకు ప్రయత్నించునపుడు తనస్త్రీ కార్మికులను యితరదేశములలోవలె గౌరవించవలెను. ఈదేశములో పరిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రయత్నము లగపడుచున్నది. పరిశ్రమవిధానము పనివారికి సౌఖ్యప్రదముగా నుండవలెనన్న నూతనపద్ధతి నవలంబించుటవలన గలుగు అనర్థములను తొలగించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. స్త్రీలు సంపూర్ణ గర్భవతులై యున్నపుడును, పురుషుడైన వెంటనేయైనను గనులలోను, కార్మానాలలోను పనిజేయుచుండిరేని తప్పక ఆరోగ్యముచెడును. వారిబిడ్డలుగూడ అనారోగ్యులగునే యుండుదురు.

పనిలోనుండి నిర్బంధముగా విరమించవలసి వచ్చినపుడు వారికి ధనసహాయము చేయవలెను. లేకున్న నిషేధించి ప్రయోజనములేదు. వారికి సహాయముచేయవలసిన ధనబాధ్యత అట్టి స్త్రీలను నియమించు పరిశ్రమలపైబడుట న్యాయము. పనులలో నియమింపబడు స్త్రీలలో యిట్టిధనసహాయము గావలసిన వారు ప్రతియేడు ఎక్కువమంది యుండరు గావు నయీ బాధ్యత యెక్కువగాదు. పురిటి సహాయము యివ్వవలసిచ్చుటకు పూర్వమే వారిని పనినుండి పంపివేయు దురపద్ధతిలకుండ జేయుటకై యీధనము పరిశ్రామాధికారులచుట్టూకొనకుండ అందులకై ప్రత్యేకముగా నుండునిధినుండిచ్చించవలెను. కార్మికుల సాధకబాధకములు జూచుట రాష్ట్రీయ విషయము గావున పురుష సహాయ విషయము స్థానిక ప్రభుత్వములకే విడిచిపెట్టవలెను.

ఎక్. ఎం. జ్యోషీ,

మరియొక బందిపోటుగానిని పట్టుకొనుట

రంగూను, జూలై 29:—మాల్యేను ప్రభుత్వప్రకటన:- దొంగతనము నణచివేయుటలో అధికారులు మరియొకనిని సాధించిరి. శనివారముదయమున బోటన్ ప్యూ అను ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక బందిపోటుగానిని అధికారులు ముట్టడించిరి. వాడు వీరిపై తుపానిని పేల్చుచుండెను. అధికారులను తుపానినిపైల్చుగా వానికొక డెబ్బతగిలి వాడుచనిపోయెను. క్విస్ న్ అను వాని సహచరుడొకడు అరెస్టుచేయబడెను. దీనికి సంబంధించిన వారి కందరికిని గవర్నరు అభినందనములను తంతిచేసెను.

(అ. ప్రె.)

ప్రధానసేనానాయకుడు రాలిన్ సన్ క్రభువు

పూనా, జూలై 29:— ప్రధానసేనానాయకుడు రాలిన్ సన్ ప్రభువు నిన్న సాయంకాలము కర్మీనుకువచ్చి ప్రభుత్వమందిరమున సర్ లెన్లీవిల్సను గారు అతిథిగానుండునాడు. వైనికుల నందరిని నేటియుదయమున చూడవలసినది గాని వర్షముగా నుండుటచే అట్లుచూడలేదు. వాతావరణము సరిగా నున్నయెడల బుధవారము ఉదయం 10 గంటలకు చూచును. లెఫ్టెనెంటు కర్నలుసర్ హిరోట్టు వాకరుగారితోను, మేజరు జెనరలు రిచ్చర్డు సన్ గారితోను కలిసిరాలిన్ సన్ ప్రభువు నేటి యుదయమున ఆయుధాగారమును అమ్యూనిషన్ ప్యాక్టరీని తనిఖీ చేసెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యావిధానము

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యావిధానమునకుసభలో నిర్ణీతమైన విద్యావిధానమును గూర్చి కృష్ణాజిల్లా పాపిట్టు నివాసులగు ఘడియారం సాంబయ్యగారును, యానాం నివాసులగు గుమ్మడిదల సుబ్బారావుగారును మతియొక "జాతీయవిద్యాభిమాని"యు వ్రాసినవిమర్శలు "ఆంధ్రపత్రిక"లో ప్రచురింపబడినవి. రాష్ట్రములోనున్న వేర్వేరు జాతీయవిద్యాసంస్థల కవసరమై వెంటనే యాచరణలో పెట్టబగియున్న విద్యావిధానము మాత్రము తయారుచేయుటకే నెల్లూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభుసభ జాతీయ విద్యావిధానోపసంఘమును గత ఏప్రిల్ నెలలో నియమించెను. కావుననే సదరు విద్యావిధానోపసంఘము నియమించిన విద్యా విధానముందు కేవలము విద్యావిధాననిరూపకే చేర్చబడెనుగాని విద్యాసంస్థల యాధికపరిశోధకు లాదిగాగల విషయములుగాని జాతీయవిద్యను గూర్చిన లక్షణవాక్యములుగాని యుదహరింపబడవయ్యెను. కొరవడిన ఈయంతము లన్నియు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యాలయ ప్రేక్షకునిచే రాబోవు ఆగస్టునెలలో ప్రచురింపబడనున్న జాతీయవిద్యా నికేతిలో విపులముగ నుదహరింపబడును. ఈలోపుగ "జాతీయ విద్యావిధానమును" గూర్చి జాతీయ విద్యాభిమానులును జాతీయ విద్యాసంస్థల యుపాధ్యాయులును పత్రికాసంపాదకులును వారివారి యభిప్రాయములను నిర్వాహోపయుక్తముగ సలహాలతో సహా పత్రికాముఖంబున వారివారిపేర్లు చిరునామాలతోడ వెల్లడి నేయుదురని ప్రాశ్నించుచున్నాను.

బ్రహ్మజోశ్యుల సీతారామయ్య,

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యాలయ ప్రేక్షకుడు.

సీతానగరము, కొత్తూరుపోస్టు-గోదావరిజిల్లా, ౨౮-2-౨౪.

మాల్వీంగుగారి అరెస్టు

అమృతసరులో ఖారకుసింగు గారి సోదరపుత్రుడగు మాల్వీంగుగారిని నేడు అరెస్టుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

భార్య భర్త

గమనించవలసిన విషయము

అనేక కుటుంబములలో సంసారముఖములను మాన్చి ఆరోగ్యభాగ్యమును సంతానసంపదనయిచ్చి భార్య భర్తల ఆనందమును వృద్ధిచేసింది 'లోడ్' ఔషధము. ఇది స్త్రీల పాలిటి వరప్రసాదిని యని వాడినవారు జెప్పుచున్నారు. గర్భాశయ రోగము లన్నిటిని బాపి ప్రపంచ నుఖములను అనుభవించునట్లు చేయును. అనారోగ్యతల అబలలకు అమృతమువంటిది. అకాలమృత్యువునుండి దప్పించుకొనిన అబలారత్నములు 'లోడ్' ఔషధమును సదా స్మరించుచున్నారు. ఈ నిజమును తెలుసుకొనుటకు మద్రాసున యుండు కేసరి కుటింగ్, ఆయుర్వేదటపదీభౌషధశాల, ఎగ్మూరుకు, వ్రాసిన దెలిపెదరు.

ఈ'లోడ్'మందు

అన్ని పావులలోను

వికయించబడును.

అనంతపురం జిల్లా రొట్టారేంజి

జ్ఞాపనీ వారణ

అ గ లి

IV

జ్ఞాపనీ వారణోద్యమమున దొరతనపువార గళి ప్రాంతమున పనుల సేర్పరిచి అందు పనికి వచ్చువారికెల్ల కూలి నొసంగియు, తదాగ్రయులై పని కనర్తులైనవారికి అన్న సత్రమున నుదారముగ రెండుపూట లన్నముపెట్టి కాపాడుచుండుట ఇదివరకే తెలిసియున్నానుగా! అట్లు పనివాండ్రపై నాశ్రీతులుగాక, పని కనర్తులై యుండువారి విషయమున కొంతతొందర గలిగినది. పని కనర్తులనగా ముదిమిచేతను, అంగవిహీనతచేతను పని చేయజాలనివారు. ఇటువంటివారనే కులు ఎవరి యాశ్రయము లేకయుండుట ఆరుదుగాదు. మన హిందూదేశమున పుత్రులును, తదితరపోషకులును లేని యనాధులు వేనవేలండులేదా! మన డాక్టరుగారు చట్టముల చూచి యిట్టివారి నన్నసత్రమునకు చేరనియదని చెప్పిరి. ఇదివరకే సహాయము లేకుండినయెడల అందరి యనేకులు గతజీవులగుచుండిరి. దొరతనపువారు అట్టివారి సంతక్షణకై వేరొకరితిని ఏర్పాటుచేసినారు. గ్రాట్యూయిల్ రిలీఫ్—అనగా ఉచిత పరిహార మనుపేర అట్టి యనాధబీదలకు వారమున కొకతూరి ద్రవ్యసహాయము చేయుచున్నారు. రొట్టారేంజిలో రెండు సెంటర్లు ఏర్పరుపబడినవి. అగళిసమీపమున నుండి పల్లెలవారికి అగళిగ్రామమున బటువాడాచేయనగును. లేక సమీపస్థులగు పల్లెలవారికి ఎకాయెకిలో బటవాడాజరుగును. పురుషులకు వారమునకు 18శ్చ అణాలును, స్త్రీలకు 11శ్చ అణాలును దొరకును పనివాండ్రకూలి పాటు నిదిహాడ ననాధులకు దినమున కొక పూటకు మాత్రము సహాయభూతముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును.

ఉచితపరిహారోద్యమము ప్రారంభించిన కొన్నిరోజుల వర కిట్లు జరిగెను గాని తదుపరి యిటీవల అన్నసత్రమునకు రి మెళ్ల దూరములోనుండి, అన్నసత్రమునకు రాజాలవారి కీద్రవ్యపరిహారము తప్పించి అన్నసత్రములో నన్నము పెట్టునట్లు ఏర్పాటుచేసినారు. రి మెళ్లకుమించి నివసించువారికి మాత్రము ప్రతి భానవారము పరిహారద్రవ్యము దొరకుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు రొట్టారేంజిలోని యనాధుల కందరి కీపరిహార మేదాయుకరీతి దొరకుచున్నదిగాని, ఫామిలీకోడుచట్టములకు కట్టుబడి కొన్నిజాతులకు మాత్రము సహాయము చేయబిలుతేకున్నది. వీరిలో మొదటిజాతి బ్రాహ్మణులు. వీరిలో నిదివరకు ఎవరును కూలికి పోలేదుగాన నట్టివారి యాశ్రీతుల కేలాటి పరిహారము తలపను అవసరములేదు. ఒకవేళ కూలికి లేక బ్రాహ్మణులు కూలిపనికై వచ్చిన వారియాశ్రీతబిడ్డలకు దొరతనపువారలాయదా అన్నసత్రము సేర్పరుతురో లేదో తెలియదు. తత్పరీక్ష యిదివరకును సమకూరమిచే ఫామిలీకోడు చట్టములకు మర్యాదగల్గినది. ఇక పరిహారమున కనుకూలము లేని రెండవజాతి మహమ్మదీయులు. వీరిలో బీదలైన మగవారు మాత్రము కూలికి పోవచ్చును. ఆకువారికి ఫోమిలీకోందర. కావున మగవారు తెచ్చిన 2శ్చ అణాల కూలియే ఇంటిలో నతనికి, భార్య మున్నగు నాబాలస్త్రీలకు ఉపయోగము కావలెను. సర్వెంట్యూ ఫీండియా సొసైటీ సభ్యు లిద్దరు ఇక్కడికి వచ్చియుండినపుడు ఫోమిలీకోబడిన స్త్రీలకుగూడ ఉచిత పరిహారద్రవ్య మివలయునని అధికారుల ముందర మొరపెట్టి యుండిరి. ఉచితపరిహారక్రమము నాచరించిన ప్రారంభమున మహమ్మదీయ స్త్రీల కీసహాయ మందుటలో కొంతగలభా జరిగినది. పిమ్మట మా మడకశిరా తహశీల్దారు ఫోమిలీకోలకు కుచితపరిహార మిచ్చుట న్యాయముగాదని యభిప్రాయ మిచ్చిన తర్వాత తద్విషయము జిల్లాకలెక్టరుగారికి తెలియజేసి ఫోమిలీకోలను రాజపోషణలోనికి దీసికొన్నారు. ఇంతైనను పోషణార్హులైన రొట్టారేంజి ఫోమిలీకోలందరికి పరిహారద్రవ్య మియ్యబడినదని నే జెప్పజాలను. అగళిగ్రామమున మాత్రము ఆ స్త్రీలకు బట్టాడా వారివారి యింటియందరనే జరుగుచున్నది. ఇక ఫామిలీకోడు చట్టములకు గిట్టని మూడవజాతి గొల్లలు. వీరిలో పనిజేయగల్గిన మగవాండ్రు ఆడువాండ్రు కూలిదెచ్చుచున్నారు. అనాధలై పనిజేయజాలని వారిలో కొందరుచిత పరిహారద్రవ్యము పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఇక పరిహార మేమియు గొననివారు పనివాండ్రపై నాశ్రీతులుగ నుండువారు. ఇందుకు నిదర్శకులు, 12 ఏండ్ల వయసుకు లోబడి యుండు బిడ్డలు మొదలగువారు. ఈ జాతివారు మరి యేజాతి వారు పండినను భుజించరు. వీరి కలాయదా పంటచేసి పెట్టు

టకై దొరతనపువారి దుబారాఖర్చుకై భీల్లి యిది తలపెట్టుచున్నారు. వీరుగూడ తమ ప్రజలలో నొకజాతియనియు, ఇతరులవలె రాజపోషణ కర్తులైనవారనియు, వీరిజాతిగూడ గౌరవాన్వ మైన దనియు దొరతనపువారికి స్ఫురించు నెడల నీజాతివారివాండ్ర ఆశ్రీతులును అన్నసత్రమునకు పోయి కులముచెడినను ప్రాణ ముద్ధరించుకొండని నక్కడికి దరుమకు వారికిహాడ ఉచిత పరిహారద్రవ్యము నిచ్చి కాపాడుట న్యాయమని తోచుచున్నది.

ఇదివరకు చెప్పినదంతయు బీదల విషయము. ఇక బీదలూకాక ఎక్కువభాగ్యవంతులూకాక వీరిద్దరిమధ్య నుండువారి అనగా మిడిల్ క్లాసువారి విషయము విచారితము. ఏండ్లలోది జ్ఞాపనీబాధ ననుభవించి వీరు బీదలకన్న నెక్కువ దుస్థితికిదిగి యున్నను, ఇదివర కెన్నడుచేయనికూలిపని చేసి మర్యాదరహితులు కాజాలరు. ఇట్టివారి పోషణార్హమై డిస్ట్రీఫ్ తకాపీ తులు కాజాలరు. ఇట్టివారి పోషణార్హమై డిస్ట్రీఫ్ తకాపీ తులు అనగా దుర్భిక్షునివాగలపు అప్పులు ఎక్కువ కంటులపై విరివిగ నిచ్చుటకు తకాపీ ఆస్తులో నాధారమున్నది. ఇదిగాక ఈసంవత్సరము త్రాగుటకు నీళ్లులేకను, తినుటకు గడ్డిలేకను పశువు లేకున్న చనిపోయినవి. చాలపశువులు పశుహంతకులపాలై ఈప్రాంతమునుండి గొంపోబడినవి. పై రెంటికి లోబడక ఇప్పుడు ప్రాణములతో నిలిచియుండునవి చాల తక్కువ. దైవానుగ్రహమున నీసంవత్సరము కొంతవర్షము కురిసి యుండినందువల్ల కృషిపనులకై ఎద్దులుకావలసి రైతులందరు దొరతనపువారిసహాయము కోరుచున్నారు. వీరిప్రలాపములు విని తకాపీ రికార్డులు చేయుటకై రివిన్యూ ఇలాఖా ఇన్ స్పెక్టరు గాక మాతలూకాకు ట్రాక్తర్ తకాపీ ఇన్ స్పెక్టరుగారిని నియమించినారు. వీరు గ్రామములన్నియుతిరిగి వందలకొలది అరీలు రికార్డుచేసియున్నారు. తహశీల్దారువారికాంక్షనుకై అవి సుమారొకమాసమునుండి వేచియున్నవిని విన్నాను. ఇదివరకు కాంక్ష నుఅయిన అరీలపై అప్పుయిచ్చుటకు ఖజానాకు అలా ట్రెంజురు రాలేదని చెప్పచున్నారు. కాలాతీతమైన తర్వాత—అనగా వర్షాకాలము గడచేరి నేవ్యపుకాలము కడచిన తర్వాత తకాపీ అప్పు లివ్వబడునేమో తెలియకున్నది. మాజిల్లాకలెక్టరుగారు ను ఈవిషయమున నేమరియుండుట చాల విచారముగ నున్నది.

మా జిల్లాకలెక్టరుగారు గమనించని మరియొక విచార కరమైనసంగతి ఏమనగా—ఈ తకాపీ అప్పులకై సర్కారుకాధారముచేయు భూముల వెల సిద్దుయొక్క 25 వంతులని నిర్ధారణ చేయబడినది. ఇందులో తకాపీ ఇన్ స్పెక్టరుగారు శ్యాంక్షను చేయునది ముప్పాతిక మొబలగు. పాతిక మొబలగు వడ్డెగత్తులకై పోవునట. ఈముప్పాతిక మొబలగులో తాల్లూకు తహశీల్దారువారు ఖజానాలో దుడ్డున్నదో లేదోచిచారించిశ్యాంక్షను చేయునది సుమారు సగము. అంతూసిక్కు 25 వంతుని సర్కారు నియమితవెలలో ఆధారముంచిన నాభూమిపై అప్పుదొరకునది 8/8 భాగము. సర్కారు వెలకన్న బజారువెల రెండింతలు ఎక్కువగనే యుండును. అంతూ మొత్తముపైన భూమియొక్క న్యాయమైన వెలలో 8/16 భాగము అప్పుగా దొరకుననుటలో సందేహము లేదు. దీనిపై అరీదారునిపైబడు మడకశిరాకు బండిబాడుగ మున్నగు ఖర్చులు. తాలూకా ఖజానాలో తకాపీ అలా ట్రెంజురుపైకే మెక్కువగనుండి తహశీల్దారువారికి దయగల్గి రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారు కాంక్షనుచేసిన మొబలగులో ముప్పాతికపైన యిచ్చినప్పటికి న్యాయమైన భూమివెలలో సుమారు 9/82-వ భాగము దొరకినట్లుగను. సర్కారు నియమిత వెలకన్న బజారువెల రెండింతలు ఎక్కువకాక కొంచెమే ఎక్కువైనచోట నట్టిభూములపైన వెలలో సగముముగణముగా దొరకవచ్చును. ఇట్లుచేయుటవల్ల జనులకు మితవ్యయమునేర్పినట్లునని కలెక్టరుగారి యభిప్రాయ మున్నదేమో చెప్పజాలను. మితవ్యయము ప్రోత్సహపరచుట రైతులకైయోకాంతితు లగు కలెక్టరుగారికి న్యాయమేగాని, ఆవశ్యకతలేనిదే రైతులు భూముల నాధారపరచి ఆ పుడుగరనుటగూడ వారికి తెలియకపోలేదు. న్యాయమైన వెలతోభూముల నాధార ముంచుకొని తకాపీ అప్పుల నిచ్చుట సర్కారువారి కే రీతిగనూ నష్టకరముగాదు. ఒకవేళ మామద్రాసాధిపత్యపు దొరతనపువారి దగ్గర అప్పిచ్చుటకు దుడ్డులేకుండిన ఇతరదేశములలో రుణము దీసి యైన మారీయ్యవచ్చును. వారిచ్చువడ్డెకన్న నెక్కువగనే మాతకాపీ వడ్డెయుండును గాబట్టి అదిగూడ వారికి లాభకరమే. ఇదిగాక ఎట్టెట్టిపనులకో రుణముచేసిన మాత్రపులు రైతుల కాపాడు వ్యవసాయాభివృద్ధికై రుణముచేసిన నిందార్లు కాజాలరు. కావున మా జిల్లాకలెక్టరుగారి సంగతి గమనించి, రైతుల ద్రవ్యావశ్యకత దొరతనపువారికి తెలియచెరిచి, భూముల న్యాయమైన ఖరీదు కాభూముల నాధారముంచుకొని, ఇప్పుడు సకా

లముగాన తగ్గరలో అర్జికారులకందరికి తకాపీ అప్పులనిచ్చి వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడవని నమ్మియున్నాను.
ఎ. కృష్ణమూర్తిరావు, బి. ప.

ఇరోమణి గురుద్వారా సంస్థము

దొరతనమువారచచివేసెదరా?

ఇరోమణి ప్రభుభక్త సంఘసభ్యులలో ప్రముఖునొకని అరెట్టుచేసిరి. తక్కినవారి నందరిని గూడ అరెట్టుచేసెదరని వదంతిగా నున్నదని అకాలీసత్రిక్ వ్రాసినది.

అమృతసరు మ్యునిసిపాలిటీ

గవర్నరుకు సన్మానపత్రము

డాక్టరు కిచలాగా! అభ్యుత్తర క్రింద జలియనువాలా బాగులో సభ జరిగినది. గవర్నరు అమృతసరు వచ్చినపుడు మ్యునిసిపలు సన్మానపత్రమును సమర్పించదలచుచు అక్రమము ఇట్టివారి నిటుపైని సభ్యులుగా ఎన్నుకొనగూడదు. బర్సవుకు సంఘమునకును అకాలీలకును సమాధానము కురుకపోవుట విచారకరము అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. (అ. ప్రె)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ జూలై నెల 30-వ తేదీ బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య పరమము	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము	వీచి వేగము	తేలికము
అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨
అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨
వర్షపాతము	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨
వీచి వేగము	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨
తేలికము	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨	౪౪.౨

గోపాలపురం	86.7	78.2	...	6.46	44.96
విశాఖపట్టణము	85.0	76.8	0.05	2.65	87.09
కాకినాడ	84.8	74.9	1.16	5.42	89.09
మచిలీపట్టణము	95.1	75.8	1.05	7.88	41.69
కర్నూలు	86.1	78.8	...	8.00	25.01
బళ్లారి	94.9	75.7	...	2.89	20.51
దేవ	97.9	82.8	...	4.92	81.28
కృష్ణానది	97.7	81.5	...	4.08	87.98
మద్రాసు	89.1	78.4	...	9.08	70.72
కడపూరు	101.5	81.1	...	2.85	82.04
సీలము	97.1	75.0	...	6.74	89.80
కోయంబట్టూరు	85.6	72.1	...	19.27	22.24
తిరుమనాపల్లి	100.8	78.4	...	0.18	88.14
నాగపట్టణము	96.1	80.5	...	0.67	84.98
చిత్తూరు	98.2	72.8	...	8.79	88.56
పాంబన్	90.8	78.8	...	0.42	87.00
తిరుపత్తూరి	2.29	29.94
తిరువేండ్రము	84.0	75.0	0.03	47.08	84.51
కొచ్చిన్	84.5	76.6	0.19	...	114.51
కాలిక్టు	87.8	74.1	0.95	97.11	117.16
మంగళూరు	87.3	75.6	0.81	98.19	125.88
తెంగునూరు	81.5	66.5	...	8.58	81.81
మేక కార	69.6	63.0	1.08	148.60	125.46
కొడైకానూరు	66.9	50.8	...	17.07	62.18

సర్కారులు—వర్షము సాధారణముగ నున్నది. కాకినాడలో 1.16 మచిలీపట్టణములో 1.05 వర్షించెను. విశాఖపట్టణములో చినుకులుబడెను. మేఘములు దిట్టముగనున్నవి. కాకినాడలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి రిడ్డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో పగటివేడిమియు దక్షిణమున రాత్రివేడిమియు 2శ్చ నుండి రిడ్డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ్—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటి రాత్రివేడిమి రి నుండి రిడ్డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి నెల్లూరులో ఆర్ద్రతతక్కువ. కడపూరులో పగటివేడిమి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 8శ్చ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2శ్చ నుండి రిడ్డిగ్రీలు ఎక్కువ.

యస్. ఆర్. సామ్రాథు.
భారతదేశ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

గౌతమీగ్రంథాలయము

శ్రీలక్ష్మణ గ్రంథాలయోద్దేశములకు భిన్నముకాదా?

గౌతమీగ్రంథాలయము ఇన్ని సుపేటనుండి లక్షీవారం పేట భవనమునకు మార్చక పూర్వము 8-12-28 తేదీని గ్రంథాలయసభ్యులగు ఓరుగల్కి సుబ్బారావు, బి. యె. బి. యల్, వెంకట అచ్యుతలింగం, బి. యె. బి. యల్, భాషరాజు వెంకట కృష్ణారావు, బి. యె. బి. యల్, కర్తా సోమేశ్వరరావు బి. యె. బి. యల్ మున్నగువారు శ్రీ కంచుమర్రి శీతారామ రావుగారి విరాళము నంగీకరించుటలో చట్టముప్రకారము వర్తింపలేదని నూచించుచు సడదువిషయవిచారణకు సాధారణసంఘ సమావేశము జరుపవలెనని రిక్విజిషనునంపిరి. ఈ రిక్విజిషనును జవాబుసంగ్రహించునట్టి గ్రంథాలయమును లక్షీవారం పేటకు మార్చివేసిరి. గౌతమీగ్రంథాలయమును పిమ్మట యీ రిక్విజిషనులో కోరబడిన సభ అసభ్యులను కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు రిక్విజిషను పెట్టిన సభ్యులకు జవాబు నొసంగిరి. రిక్విజిషనును కార్యదర్శి శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసి యిచ్చిన అగ్రిమెంటును యాక్రింద ప్రకటింపబడెను.

రిక్విజిషను నకలు

గౌతమీగ్రంథాలయ ప్రధాన కార్యదర్శిగారికి రాజమహేంద్రవరం.

శ్రీ కంచుమర్రి శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళము నంగీకరించుట గూర్చి

అయ్యా, ఈ క్రింద సంతకముచేసిన మేము, ఈక్రింది విషయముల మీకు తెలియజేయుచు వెంటనే వానిని విచారించుటకు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘమును సెడుటను, శీఘ్రకాలములో సాధారణసంఘము యెదుటను పెట్టవలెనని పార్థించుచున్నాము.

మనకందరకు తెలిసినట్లు గౌతమీగ్రంథాలయమునకు పునాది 1900 సం॥లో స్థాపింపబడిన వీరేశలింగ గ్రంథాలయమును, 1910 సం॥లో నెలకొల్పబడిన వసురాయ గ్రంథాలయమునై యున్నవి. ఆ మొదటిరోజులలో వీరేశలింగ గ్రంథాలయము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము, రాజమహేంద్రవర శ్రీ పురుషులకుండు జ్ఞానమును వెదజల్లుటయైయున్నది. ఆ జ్ఞానమును వెదజల్లుటకు నాల్గువిధములు నిరూపింపబడినవి. ఉద్దేశమును సెరవేర్చుటకు నిర్ణయింపబడిన యీ నాల్గువిధములను 1910 సం॥లోని గ్రంథాలయోద్దేశముల తెల్పు పటికయందు తెలుపబడినవి. ఆ నాల్గువిధములలోను ఒకవిధము 4 వ పేరాలో నీక్రిందివిధముగ నూచింపబడినది. “ఇందలి గ్రంథములను చదువుకొనగోరు ప్రత్యేక ఛందాగై కొనకయే వలయుచు ప్రకటనలు వారిగృహములకు సేవకులచే బంపి ప్రేమిద్య ప్రోత్సహపరచుట.”

అయినను వసురాయ గ్రంథాలయోద్దేశములలోను కార్యనిర్వాహకములందును అట్టివాక్యమేమియు లేదు. ప్రైవేట్ కమిటీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించుచు ఉత్సాహవంతులగు పురస్కృత గ్రంథాలయ సేవకులద్వారా పుస్తకముల తమ గృహములకు తెప్పించుకొనుట కవకాశమిచ్చి ప్రోత్సాహపరచుటకు తోడ్పడుట గ్రంథాలయము యొక్క ముఖ్యోద్దేశమని తెలుసు. కొంతకాల ప్రాంతర్యాదగ్రంథాలయమువిస్తారముగ వృద్ధిచేసి గ్రంథాలయ వర్తకతప్రజలకుబాగుగా గోచరించినపుడు, కాలపరిస్థితుల ననుసరించి గ్రంథాలయోద్దేశములను మార్చవలసినవచ్చెను. వీరేశలింగ గ్రంథాలయము 1915 సం॥నుండి సర్వజన పుస్తకభాండాగారముగా మారినది. తుదకు యీ సర్వజనపుస్తకభాండాగారము వసురాయ గ్రంథాలయముతో సమ్మేళనమై గౌతమీగ్రంథాలయముగా మారినది. కాలపరిస్థితులు మారుటచే సర్వజన పుస్తకభాండాగార కార్యనిర్వాహకులు శ్రీలక్ష్మణుడునుగా నింటికి పుస్తకములనంపు సదుపాయము నింకను చేయుట అవసరమని భావించిరి. పైనిబంధననుమార్చి గ్రంథాలయము నువయోగింపదలచుకొన్నచో శ్రీలక్ష్మణుడ చందాను చెల్లించవలెనని నిర్ణయించి శ్రీపురుషుల భయము సమానీతిలోనికి తెచ్చిరి.

దీనిబట్టి వసురాయ గ్రంథాలయోద్దేశములలో గాని సర్వజనపుస్తకభాండాగారోద్దేశములలోగాని శ్రీలక్ష్మణ ప్రత్యే

కకాళును నిర్మించుటకుగాని, గ్రంథాలయములో కొంతభాగమును ప్రత్యేకించుటకుగాని, శ్రీలక్ష్మణుడు రాండుకును, ఇష్టమున్న ప్రత్యేకపథుల గ్రంథాలయభవనములో నేచదువుకొనుటకు ప్రత్యేకపథుల సేర్పరుచుటకుగాని యేవిధముగ అభిప్రాయమును గ్రంథాలయ స్థాపకులకు లేదని స్పష్టమగుచున్నది. అట్టియేర్పాటుచేయుట కవసరములేదనియు, చేయుట వ్యర్థమనియు గ్రంథాలయస్థాపకులు తలంపుటచే గ్రంథాలయోద్దేశములలోగాని అచరణ పద్ధతులలోగాని మార్పుగాని విస్తరణగాని జరుపలేదు. పిమ్మట వసురాయ, సర్వజన గ్రంథాలయములు సమ్మేళనమై గౌతమీగ్రంథాలయముగా మారినపిమ్మటకూడ యీయవసరము కలుగలేదు. అందుచే నట్టియేర్పాటు జరుగలేదు.

దీనిబట్టి గ్రంథాలయ భవనములో శ్రీలక్ష్మణ అవసరపుసౌకర్యముల కలుగజేయుట గ్రంథాలయోద్దేశములలో నొకటికాదనుట స్పష్టము. గ్రంథాలయ ప్రస్తుతభవనములో స్థలములేనందున నది యసాధ్యము. కాని ఒకవేళ స్థలమున్నదని యనుకొని నను నది గ్రంథాలయోద్దేశముల నిరూపించువాక్యముల యర్థములో నిమగ్నము. గ్రంథాలయభవనములో శ్రీలక్ష్మణ ప్రత్యేకపథుల మందిరమును స్థాపించు అవసరము నేమనవలెననచో, ఆయుద్దేశమును సెరవేర్చుటకు మార్గముల వెదకుటకుముందుగా దానిని యుద్దేశములలో చేర్చవలసియుండును.

ఇప్పుడు ముఖ్యోద్దేశ మేమనః— శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళమునంగీకరించుట గ్రంథాలయోద్దేశముల విస్తరించుటయగును. ఏలయున గ్రంథాలయకార్యదర్శి సదరు శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటులో యాక్రిందివాక్యము గ్రంథాలయ జీవితమునందును కార్యములందును స్పష్టమగుచున్న నూచించుచున్నది. (అగ్రిమెంటులోనివాక్యము:— సదరు ఆరువేలరూపాయలు మీరు ఇచ్చినపుడు గ్రంథాలయము నందలి శ్రీసభ్యులందఱు గ్రంథాలయ భవనమునందు ప్రత్యేకముగ నుండునటుల యుచితకీర్తిని సౌకర్యములు కలుగజేసి రమారమి సగము వారి యుపయోగాగ్రాహ్యులు కేటాయింపు చేయుటకును.....etc.) దీని నంగీకరింపక పూర్వము ఇది ప్రతిగ్రంథాలయ సభ్యులను జాగ్రత్తగా ఆలోచింపవలసిన ముఖ్యవిషయము. గ్రంథాలయ నియమములు, తాత్కాలిక నిబంధనల నతిక్రమించి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు గావించుచువచ్చియు, గ్రంథాలయోద్దేశములలో మార్పును కల్పించు నుకాన న్యాయవిరుద్ధమును చెల్లబడదనియు నగును. ఇక రెండవ విషయ మేమన శ్రీసభ్యులందఱు తక్కిన శ్రీలక్ష్మణుడు రాండుపురుషులలో సభ్యులు ప్రేక్షకులకులేని ప్రత్యేక సౌకర్యములుకావలయునని శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసి యిచ్చినవరకు గ్రంథాలయోద్దేశములకు న్యతిరేకముగానున్నది.

గ్రంథాలయము 1860 సం॥ రపు 21 చట్టముక్రింద రిజిస్టరుచేయబడి యుండుటచే గ్రంథాలయమునకు సంబంధించిన సర్వవ్యవహారములును యీ చట్టముయొక్క నియమములప్రకారము జరుపబడవలయును. గ్రంథాలయోద్దేశములలో త్రొత్తమార్పులను కల్పించుచున్న యీ విరాళమును స్వీకరించుటలో గ్రంథాలయమువారు చేసిన చర్య యాక్రింద నుదహరింపబడిన 12 వ శ్లోకము ప్రకారము చెల్లబడదనియు చట్టవిరుద్ధమనియు, అకాశ్రీయమనియు స్పష్టపడగలదు.

“ఈ చట్టముప్రకారము యే యుద్దేశముతో గాని యుద్దేశములతోగాని స్థాపింపబడిన యేసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆసంఘముయొక్క యుద్దేశములను ఈ చట్టమునకు లోబడి మార్పుటకుగాని విస్తరింపజేయుటకుగాని, తగ్గించుటకుగాని యెంచినయెడలను, మరి యొక సంఘముతో కొంతవరకుగాని పూర్తిగాగాని సమ్మేళన మొనర్చుకొనన ఆ కార్యనిర్వాహకవర్గము ఆ తీర్మానమును వ్రాతమాలకముగా గాని అచ్యుతావకముగాగాని సభ్యుల కందఱచేసి ఆ సంఘముయొక్క నిబంధనలప్రకారము ప్రత్యేక మీటింగుయొక్క నొక సభజరుపవచ్చును. కాని యీ తీర్మానము ఆచరణలోనికి రావలయునన్నచో సభ్యులకు 10 దినముల పూర్వమే నోటిసును పోషుద్వారా అందజేయవలయును. తరువాత గ్రంథాలయము నందు సభ్యులగు నున్నవారిలో 3/5 మంది సభ్యులు స్వయముగాగాని వ్రాతమాలకముగాగాని యీ మార్పును కంగీకరింపవలయును. ఇట్లంగీకరింపబడిన తీర్మానము తరువాత నెలదినములకు ప్రత్యేకముగ మార్పుచేసిన సభకు హాజరైన సభ్యులలో 3/5 మందివేత అంగీకరింపబడవలయును.”

దీనిబట్టి గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళమును పుచ్చుకొనుటలో చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటయేగాక చట్టముయొక్క 12 వ

శ్లోకముప్రకారము సభ్యులకున్న హక్కును కూడ భంగముగ వర్తించినారు.

ఈ ప్రైవేటుయములబట్టి మీరు కార్యనిర్వాహకవర్గము వారితో నాలోచించి శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళవరతులబట్టి గ్రంథాలయోద్దేశములలో కల్లుమార్పులను చట్టముప్రకారముగ ఒప్పుకొనుటకు సాధారణసంఘసమావేశము త్వరలో మార్చవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాజమండ్రి, 8-12-28 } సం॥ ఓరుగల్కి సుబ్బారావు

వేలివలి అచ్యుతలింగం

భావరాజు కృష్ణారావు

కర్తా సోమేశ్వరరావు

మున్నగువారు.

అగ్రిమెంటునకలు.

1928 సం॥ యేప్రిల్ 22 వ తేదీని రాజమండ్రి కాపురస్థులు తెలంగాలు జమీందార్లు శ్రీ కంచుమర్రి వెంకట శీతారామచంద్రరావుగారికి రాజమండ్రి గ్రామములో ఉన్న గౌతమీ గ్రంథాలయ కార్యదర్శి ద్రోణరాజు పెదకామేశ్వరరావు వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటు:—

గౌతమీ డిస్ట్రిక్టు రాజమండ్రి సబ్బుడి సీ కులచేరిన రాజమండ్రి బస్టి మ్యునిసిపల్ 7 వ వార్డులో 407 డోరు నెంబరు కలిగినటువంటి గరిమెల్ల బాపన్నగారు వగైరాల తాలూకు నివేశన స్థలం అందులో నున్న యిల్లు వగైరాలు గౌతమీ గ్రంథాలయము నిమిత్తం రు 18500 లకు క్రయమునకు పుచ్చుకొని యీ తేదీని సదరు బాపన్నగారు వగైరాలవల్ల క్రయస్తావేజు వ్రాయించుకొని సదరాస్తి గ్రంథాలయమువారు స్వాధీనపరచుకొనవలెనని. సదరు యిల్లు గ్రంథాలయమునకు కొనడమనిమిత్తం మీరొసంగిన విరాళము రు 6000 ఆరువేల రూపాయలును యింపిరియల్ బ్యాంకుకు సొమ్ము చెక్కు మూలముగా ముట్టినది. సదరు దస్తావేజు రిజిస్ట్రేషన్ కాలముందు సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకు యిచ్చి సీగిన క్రయధనం 1928 సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీలోగా గ్రంథాలయమువారు యిచ్చుటకు యేర్పర్చుకొనవలెనని. సదరు రు 6000 ల విరాళము మీరు యిచ్చినప్పుడు గ్రంథాలయమునందలి శ్రీసభ్యులందఱు గ్రంథాలయ భవనమునందు ప్రత్యేకముగ నుండునటుల యుచితకీర్తిని సౌకర్యములు కలుగజేసి రమారమి సగము మీరొసంగిన యుపయోగాగ్రాహ్యులు కేటాయింపు చేయుటకును, సదరు భాగమును, మీధర్మపత్ని శ్రీ వెంకట సుబ్బాయమ్మగారి జ్ఞాపక చిహ్నముగ వారి పేరునుంచుటకును, మరిన్ని, మిగిలిన క్రయధనం రు 7500 లును సదరు దస్తావేజులో వ్రాసిన వరతులప్రకారం గ్రంథాలయమువారికి సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకు 1928 సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీలోగా వసూలు ఇయ్యనియెడల మీరొసంగిన రు 6000 లు విరాళముతోను గ్రంథాలయమునకు నిమిత్తము లేకుండా గ్రంథాలయము వారు వసులుకొగలదులకున్నా, సదరు 6000 లుగాక అంతకు పైగా సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకు గ్రంథాలయమువారు యిచ్చినసొమ్ము గ్రంథాలయమువారికిన్ని రు 7500 లు ప్రాప్తిమిగతాసొమ్ము సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకున్నా, మీరు యిచ్చి మీధర్మపత్ని గ్రంథాలయమువారివల్ల సదరు క్రయ ఆస్తికి మీరు 1924 సం॥ జనవరి 1 వ తేదీని క్రయస్తావేజు వ్రాయించుకొని మీరు స్వాధీనపరచుకొనుటకున్నా, మీరు వరతులు కొనినందున సదరు వరతులకు గ్రంథాలయమువారు అంగీకరించి మీవిరాళము తీసికొనియున్నారు. కావున సదరు వరతులప్రకారం జరుపుటకు అంగీకరించి యీయగ్రిమెంటు మీపేర వ్రాసియియ్యడమైనది:—

(సం॥) ద్రోణరాజు పెదకామేశ్వరరావు.

గ్రంథాలయ సాధారణ సంఘసమావేశము త్వరలో కూడనున్నదిగాన ప్రైవేటుయములు సభ్యులయొద్దయేగాక పంపబడినవి. రాజమహేంద్రవరం పౌరులను గ్రంథాలయ సభ్యులును ప్రైవేటుయముల గవనించెదరు గాక!

మ్యునిసిపలు వ్యవహారములు

మ్యునిసిపలు డెయిర్ ముగారి చర్యలను విమర్శించుట కొక ప్రత్యేకసభను మార్చుమని 11 గురు మ్యునిసిపలు కాన్సిలర్లు రిక్విజిషను పంపియున్నారు. సభ 28 వ తేదీని జరుపవలసినదని పై కాన్సిలర్లుకోరిరి. కాని డెయిర్ ముగారు సభను జరుపవక్కరలేదని సదరు కాన్సిలర్లకు తెలియచేసిరి. డెయిర్ ముగారి చర్యల విమర్శించుటకు పూనిన కాన్సిలర్లకు అవకాశమునుగూడ చెయిరుముగారియకున్నారు. కాన్సిలర్లు ముందేమి చేయుదురో చూడవలసియున్నది.

కాంగ్రెసువ్యవహారములు

ఇచ్చటి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయములో నూలువడుకుట నిత్యము చురుకుగా జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యులు పలువురిచ్చట దీక్షతో నూలుచుకుందున్నారు. ఆగష్టు 15 వ తేదీకి పంపవలసిననూలును అప్పుడే కొందరు సభ్యులు తయారుచేసిరి. మహాత్ముని కార్యక్రమము పట్ల కొంతయుత్సాహము చూపబడుచున్నది.

ఆంధ్ర నాటక సాహిత్య పరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులగు శ్రీ శతావధాని
కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారిలో సంభాషణ

ప్ర:—విమర్శకుడు ప్రదర్శనము నేర్పితియందు తిలకించుచుండును?

ఉ:—నటుడు సమర్థుడగునేని యాతడు కల్పించు భ్రమకును, కాదేని తానుపడిన భ్రమకును పాల్పడిన స్థితియందు.

ప్ర:—ఈ భ్రమద్యయమునకును, నమకాళ మెద్ది?

ఉ:—మొదటిభ్రమకు, నటదర్శనము ప్రారంభము; రెండవదానికి, నటదర్శన మంతము

ప్ర:—అట్లుగనెని, పాల్పడియుండు తెట్లు?

ఉ:—ఓమికపట్టి కూర్చుండుటచేత, నటప్రవేశావసరమున నెల్ల, నేమివిశేషము చూపట్టుకో యను భ్రాంతి, యావహించుచుండుటవల్ల.

ప్ర:—నటకల్పితమగు భ్రమకు పాల్పడిన, విమర్శకునకు, ప్రమయెట్లుకలుగును?

ఉ:—అట్లు పాల్పడలేననియు ప్రమకులుగకుండవలెననియు నటుని యభీప్రాయము. అట్లుగాక ప్రకలిగినేని, లతక్షణమే, నాటకమున కుపసంహరము. విమర్శకునకు ప్రమము.

ప్ర:—అట్టి దర్శనము, భ్రమయని గ్రహించుటే, నటునకు, భంగకరమా?

ఉ:—దర్శనము భ్రమయెన్నటికిని కాజాలదు. దర్శనము భ్రమ కారణమగుచున్నది.

ప్ర:—పోనిండు అది భ్రమకారణమని గ్రహించుటేని విరసమా?

ఉ:—ప్రదర్శనసమయమున గ్రహించబడుట విరసము. అనంతరము గ్రహించబడుట సరసము.

ప్ర:—ఎట్లుగను?

ఉ:—కల్పింపబడినది భ్రమయగుటని అయ్యది ప్రమకవకాశమిచ్చుట విరసముకాదా?

ప్ర:—నాట్యసందర్భమున, భ్రమ, ప్రమాదిభేద మెట్లు?

ఉ:—నాట్యమాలకమగునది భ్రమ. అది భ్రమయని గ్రహించబడుట ప్రమ.

ప్ర:—చిత్తము. తాము నెలవిచ్చిన, రెండవభ్రమ, కల్పితమగునేని, భ్రమయెట్లుగను?

ఉ:—భ్రమ, కల్పితముగాక, ఏమగును?

ప్ర:—కాదు. స్వయంకల్పితమని నాయూహ.

ఉ:—స్వయంకల్పిత మగునేని యాహార్యమగును.

కాని భ్రమయెట్లుగను?

ప్ర:—తాము నెలవిచ్చిన దదియేగదా?

ఉ:—కాదు. 'పడిన' భ్రమయని.

ప్ర:—పారపదితిని. ఈభ్రమ యెవరిచేకల్పింపబడినది?

ఉ:—చేయుడు, నారాజులు, శ్రవణముచేత.

ప్ర:—ఆరాజులమేయని తెలిసినభ్రమ నేమికతము.

ఉ:—తెలిసిన భ్రమయేలయగును? తెలియకుండు యే కారణము.

ప్ర:—ఇదియును భ్రమకాదుగదా?

ఉ:—భ్రమనుండి జనించినది భ్రమకాక, ప్రమయగునా?

ప్ర:—దాని కొక్కదానినే పేర్కొననేల యని నామనవి.

ఉ:—అదియొక్కటియే సాక్షాత్కారణ మగుట చేత.

ప్ర:—తత్కారణమును గూడ నిరూపింతురేమో యనుకొంటిని.

ఉ:—(ఏతస్య కారణమగు) జగత్కారణమునుగూడ నిరూపింపగూడదా యని మరయొక డనుకొనవచ్చును.

ప్ర:—ఈ యూహావరంపర భ్రమమాలకమనుటకు మార్గ మెద్ది?

ఉ:—వచ్చినమార్గమే. స్వానుభవము. కార్యమునుండి కారణము నూహించుమార్గము.

ప్ర:—నటుని యాహార్యస్థితియందు పట్టుబడుపులను గ్రహించు తెట్లు?

ఉ:—భాగవత నటనయందు గుర్తింపుపొగడే ఓలభావాయము మాతాత్మకుల కది చెప్పనవసరము లేకయే తెలియను.

ప్ర:—చెప్పెదలను బట్టియని నాయభిప్రాయము.

ఉ:—శ్రవ్యనిర్దేశములను భావనే, సత్యభావనే, యను వాక్యములబట్టియేని గ్రహింపవలెను. (సశేషము)

(ఒకవిలేఖరి)

స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములు: నిర్మాణ కార్యక్రమములు

ఆంధ్ర దేశములోని అన్ని మున్సిపాలిటీలు సంఘముల అధ్యక్షులకును జిల్లా తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులకును.

విన్నపము

ఆర్థిక, మన మాతృభూమికి శీఘ్రకాలములో స్వరాజ్యము రావలెనని మనమందరము కోరువారమే. స్వరాజ్య సంపాదనకై దేశీయమహాజనసభ అవలంబించెడి పద్ధతులలో కొన్నిటిలో మిగిలినవి మిగిలినవి లేక బోర్డులలోని కొందరు సభ్యులుగాని ఏకీభవింపకపోవచ్చును. కాని స్వరాజ్యసంపాదనకై కృషిచేయు సంస్థలలో దేశీయమహాజనసభ ప్రధానమయినదని మిగిలిన అంగీకరించెదరని నమ్ముచున్నాను. మఱియు మన దేశములోని హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, పంచములు మొదలగు సమస్త జాతులలో ఐక్యత్యము, సోదరభావము పెంపొందజేయుటను గూర్చిగాని చేతితో నూలువడుతుటను నేయుటను ప్రోత్సహించుట విషయముగాని, అస్పృశ్యతా నివారణమును గురించిగాని, మన విద్యార్థులకు దేశాభిమానము జాతీయభావము నేర్పబడు గూర్చిగాని, త్రాగుబోతులను పోగొట్టుటను గురించిగాని, మనదేశీయుల కందరకును హిందూస్తాని జాతీయభావము గా ఉండుట విషయములోగాని, మనదేశపు విద్యావిధానములో మాతృభాషల కెక్కువప్రాముఖ్య మిచ్చుటనుగురించిగాని దేశవిషయములను గూర్చి ఆలోచించు భారతీయుల కెవరికిని అభిప్రాయభేదములు లేవనియే నేను చెప్ప సాహించుచున్నాను. ఇదియే గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు అవలంబించిన నిర్మాణకార్యక్రమము (Constructive Programme) అని మనవిచేయుచున్నాను. నిర్మాణకార్యక్రమముగా (1) హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యత (2) ఖద్దరు (3) అస్పృశ్యతా నివారణ (4) త్రాగుడునిషేధము (5) జాతీయవిద్య (6) గ్రామపంచాయితీలు, మున్సిపాలిటీలు జిల్లాతాలూకా బోర్డులు-విటిద్వారా నిర్మాణకార్యక్రమమును సాగించుటకే కాంగ్రెసుసభ్యులు సదరు సంస్థలలో సభ్యులుగా ప్రవేశింప వచ్చునని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు కూడా అట్టితీర్మానము చేసియున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమమును తమకొన్నిట లేక బోర్డులకు పెట్టి చచ్చించి ముఖ్యముగా ఈక్రింది విషయములలో పనిచేయవలెనని కోరుచున్నాను.

(1) ఖద్దరు:—(అ) మియాజమాన్యమున నున్న పాత కాల లన్నిటిలోను రాటములు పెట్టించి 2వ తరగతి మొదలు పైతరగతులన్నిటిలోని విద్యార్థులందరిచేతను ప్రతిదినమును ఆరగంటకు తక్కువగాకుండా రాటముమీద నూలువడికించు ఏర్పాటుచేయుట. (ఆ) విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, మిగిలినవారు లేక బోర్డుసభ్యులు, మిశాకర్లు, మి ఉద్యోగస్థులు అందరను ఖద్దరునే ధరించునట్లు ప్రోత్సహించుట. (ఇ) నూలు వడుతుట వచ్చినవారి నే ఉపాధ్యాయులుగ నియమించుట. (ఈ) నేత, నవారచేయుట, బట్టలకు రంగులువేయుట, ఈమొదలగు పరిశ్రమలను మిహాతకాలలలో నెలకొల్పుట.

(2) అస్పృశ్యత:—(అ) ప్రతిపాతకాలలోను పంచము విద్యార్థులను తప్పక చేర్చుకొనుట. (ఆ) పంచము సోదరులను ఇతర జాతులకుడ చదువుకొను పాతకాలలలో ఉపాధ్యాయులుగా నియమించుట. (ఇ) ఉద్యోగస్థులుగను బంధ్రాతులుగను కొందరు పంచములను నియమించుట. (ఈ) మియాజమాన్యమున నున్నట్టిగాని లేక మీవల్ల ధనసహాయమును పొందునట్టిగాని సమస్త జాతులలోను చెరువులలోను పంచములు గూడ వీర్లు తెచ్చుకొనుపాట్లను కలుగజేయుట. (ఉ) మియాజమాన్యముననున్న లేక మీవల్ల ధనసహాయమును పొందిన అన్ని సత్రములలోను పంచములు దిగుటకుమాడ ఏర్పాటు చేయుట. (ఊ) పంచమువిద్యార్థులకు మిహాతకాల లన్నిటిలోను ఉచితముగా విద్యచెప్పట.

(3) జాతీయవిద్య:—మిబస్టీలో లేక బోర్డులకు చెందిన గ్రామములలోనున్న కాంగ్రెసుసంఘపు యాజమాన్యమున నున్న లేక వారిచే నిర్వహింపబడుచున్న జాతీయపాతకాలలన్నిటిని మిగుల పూర్తిగా పోషించుట లేక తగిన ధనసహాయము చేయుట.

(4) హిందుస్తానీ:—మిహాతకాలలన్నిటిలోను విద్యార్థులకు హిందీగాని ఉర్దూగాని కొంచెము న్రాయుటను చదువుటను మాట్లాడుటను నేర్పుటను మునిషీలను ఏర్పాటుచేయుట.

(5) త్రాగుడు:—మిహాతకాలలలో కల్లు సారా అంగళ్లు అసలే ఉండమాడవని తీర్మానము చేయుట.

(6) దేశాభిమానము:—మిహాతకాలలన్నిటిలో విద్యార్థులకు దేశాభిమానము జాతీయభావము బోధించునట్లు ఏర్పాటుచేయుట. (ఆ) జాతీయకీర్తనను విద్యార్థులకు నేర్పుట.

మర:—(ఆంధ్రరాష్ట్ర) కాంగ్రెసు జాతీయవిద్యోగ సంఘమువారి నివేదికమునందు విద్యార్థులు నేర్చుకొనతగిన జాతీయకీర్తనలు (ప్రకటించివారు.) (ఇ) భారత జాతీయపతాకమును మిహాతకాలలమీదను మిహాతకాలలమీదను ఏర్పాటు. (ఈ) గాంధీ తిలకు మహమ్మదాలీ దాసు మొదలగు దేశనాయకుల పటములను పాతకాలలలో నెలకొల్పుట. (ఊ) మిహాతకాల విషయక ఉపసంఘములవారు దేశాభిమానమును పులికొల్పుగ్రంథముల నేరి వాటిని పఠనీయగ్రంథములుగా పెట్టించుట.

(7) జాతీయకళ (హిందూమహమ్మదీయ సంగీతము):—హిందూమహమ్మదీయులకుగాని హిందూ క్రైస్తవులకుగాని హిందువులలో జాతులమధ్యగాని పంచుల సందర్భమునగాని లేక ఇతర సందర్భములగాని కలహములు కలుగకుండ నివారణచేయుటకై మిహాతకాలలలో లేక బోర్డులలోను మిశ్రమ పంచాయితీలను నియమించుట.

(8) మాతృభాష:—మిహాతకాలలముల చర్చలు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు మాతృభాషయగు తెలుగులోనే జరుపుట. ఇట్టిపనులను మిహాతకాలలలో లేక బోర్డులవారు చేసిన మిగుల సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనకు మిగుల తోడ్పడినవారగుదురు. భారత వర్షమునకు రానున్న స్వరాజ్యములో కొంతభాగమును మిహాతకాలలలో లేక బోర్డులవారు మనదేశమునకిచ్చినా మని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. మిగుల ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడినవారు. కావున నిర్మాణకార్యక్రమమునకు తోడ్పడి స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థలు స్వరాజ్యమునకు నిజమైన పునాదులగునగాక యని కోరుచున్నాను. దయచేసి ఈవిషయమునుగూర్చి చెంటనే మిహాతకాలలలో లేక బోర్డులకు పెట్టి మిగుల ప్రజలను ఎంతవరకు ఏవిధముగా నిర్వహింపవలెనని నాకు తెలుపవలెనని కోరుచున్నాను. మిహాతకాలలను రాబోవు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభయెదుట పెట్టదలచినాను. కావున దయచేసి త్వరలో జవాబు దయచేయ ప్రార్థితులు.

చిత్రించవలెను.

మిహాతకాలలము,

అ. కాశీశర్వరావు,

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి.

మల్లూరు (వరంగల్లు జిల్లా)

శ్రీ శ్రీనివాసాంధ్ర భాషానిలయము

1-7-1924 తేదిని సాయంత్రం 5 గంటలకు మహాజనసభ కావించబడినది. 30 మందిసభ్యులు నేటిసభకు విచ్చేరిరి. సభాధ్యక్షులు మహారాజ రాజ శ్రీ ఆర్కాడు శ్రీనివాసరావు మొదల్యారు జమిందారుగారు. ఉపసభాధ్యక్షులు మహారాజ రాజ శ్రీ బ్రహ్మ తుంగతూరి నర్సింహారావు వకీలు గ్రంథాలయము స్థాపన అయి కొలదికాలమే ఆయనంగన అధ్యక్షులవారు ఉపసభాధ్యక్షులవారి ఆగమన మిచటికి కానందున నేటివరకు చట్టములు మొదలగునాటి విమర్శన మింతవరకు జరుగనందున నేటి సభలో విమర్శింపబడినది. ఇదివరకు ఈ గ్రంథాలయస్థాపనాది నచ్చుచున్న ఆంధ్రదేశిక, కృష్ణ, నీలగిరి, తెనుగు, వారపత్రికలు, సుజ్ఞానచంద్రిక మాసపత్రిక యివిగాక, ఒక ఉర్దూపత్రికకూడా తెప్పించుటకు సభవారిచే అంగీకరింపబడినది. చట్టములు అచ్చుచేయుటకై మరియు ప్రతిసభ్యునికి పంపుటకు తీర్మానింపబడినది ఈ గ్రంథాలయ మిప్పటికి 167 గ్రంథములచే నలంకరింపబడినది. ఇదివరకు మహారాజ రాజ శ్రీ బ్రహ్మ తుంగతూరి నరసింహారావు వకీలు వమోదె ఆహమరుగారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధినిగురించి మరియు నిలయస్థాపనవిషయమై చాలావరకు మృదుమధురతైలిని ఉపన్యసించినారు. తదనంతరం సభాధ్యక్షులవారి ఆనుమతిపడసి వారిప్రతినిధిగ వారి అభిప్రాయమును ఉపాధ్యక్షులవారు ఉపన్యసించి నిలయనిర్మాణమువారు మహాన్ముఖిగ నెరవేర్చెదరని నెలపు యిచ్చిరి. సభికులందరు సభాధ్యక్షులవారి శ్రేయోభివృద్ధికి భగవంతుని ధ్యానించుచు నేటిసభ ముగింపబడినది.

అక్షింతల లక్ష్మీనారాయణ

కార్యదర్శి.

మార్కపురం తాలూకాబోర్డు

గిద్దలూరునందు జూలై 21-వ తేదీ పగలు 2 ఘంటలకు జరుగవలయు సభను అవసరపరిస్థితులచే ఆనాడు పగలు 12 ఘంటలకు జరుగవలసినది అధ్యక్షులచే పంపబడిన నోటీసును ఆనాడు అచట చేరినమొదట్ల చూచుకొని టీవల్లకు మార్చి లగా యతు తీర్మానం లంకనంతులు, కొందరు దురదృష్టులకు మార్చితే ములుకూడా ముట్టకపోవుట, బోర్డువారితీర్మానము లొక కొన్ని ఆచరణలో... లేకపోవుట ఇత్యాది విషయములకు కొందరు మొదటే ఆడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబందుకొని, విద్య కొరకు వెచ్చించుద్రవ్యము సాధకమందుట, క్రయమును కొంత తగ్గించుట, యిందుకొరకు కొందరు మొదటే ప్రవేశపెట్టబడిన తీర్మానములు చర్చచేయుటకు ఈతూరికూడ అవకాశ ముండ దేమోయను సంశయముతో మొదలగునందరు 12 ఘంటలకే నిర్ణీత ప్రదేశము చేరిరి. కాని మొదట ఉద్దేశించినట్లే యథావిధిగ 2 ఘంటలకే అధ్యక్షులు మ-రా-రా-శ్రీ, కే. శరభారెడ్డిగారు యం. యల్. సి. అధిపత్యముకింద సమావేశమై ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరముల విషయముగ అధ్యక్షులను మొదలు అ. వెంకటేశ్వరస్వామిగారిని యీ క్రిందివిధముగ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగెను.

మొదట:—అయ్యా, కొన్ని ప్రశ్న పత్రములకు జవాబు ఇయ్యలేదు. దయచేసి యిప్పించండి.

అధ్యక్షులు:—జవాబులు నిదానముగా అందుకొన వచ్చును. నేను ఫారెస్టర్ మిటీసమావేశములకు వెళ్లవలెను. త్వరగా పనిజరుగనిండు.

మొ:—తమ కథ్యంతరము కల్గించుటగాని శ్రమ యి చుట్టగాని మా అభిప్రాయముకాదు. నేటి కార్యక్రమములో ముఖ్యము అడ్మినిస్ట్రేషన్ పోర్టు. దానిని ముగించి మిగతకార్య విధానము ఆపియుంచవచ్చును.

అ:—కానివ్వండి అని ముక్తసరిగా చదివినపించబడిన 1928.24 సంలి పాలనావిభాగ ఆమోదించినతోడనే మరియొక రోడ్డు యెట్టిమెంటును ప్రవేశపెట్టిరి.

మొ:—కార్యవిధానము సాగించుట కవకాశము కల దేని మొదలచే నోటీసు ఇయ్యబడిన తీర్మానము లున్నవి. అవి తొలుత ప్రస్తావించబడుతున్నాను.

అ:—కొంచెమలోచించి,విూపంపినతీర్మానము నేను ప్రవేశపెట్టను. కానలసియున్న గవర్న మెంటుకు వ్రాసికొన వచ్చునని యిదివరకే ఆర్డర్ ఇచ్చియున్నాను.

మొ:—అయ్యా, తాము ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షు లగుటచే ఈ విషయమున మేము గవర్న మెంటువారికి వ్రాసి కొనుట సమచితముగలేదు. మేమే మాగ్నాంతరము వెదకుకొన వలసియుంటుంది. ఆర్డర్ దయచేయుదురా?

అ:—ఇదివరకే పంపియున్నాము.

మొ:—మాకు అందలేదు.

అ:—హెడ్ క్లర్కువైపు చూచి పంపలేదా?

హె:—తాము యింతార్హ యివ్వమనలేదు గనుక పంపలేదు. లాడ్జి అనివార్యులచే రికార్డులో నుంచితినీ.

అ:—మొదలవైపుచూచి మేముచెప్పనదే ఆర్డర్ గ భావించి గవర్న మెంటువారికి వ్రాసికొనవచ్చును. అని మరల రోడ్డుయెట్టి మెంటువిషయం ప్రస్తావించిరి.

మొ:—ఈవిషయమున గవర్న మెంటువారికి వ్రాసి కొనుట మా అభిమతముకాదంటిమే. పోనీ దయచేసి ప్రశ్నపత్ర ములకు జవాబు దయచేయుదురా?

అ:—హెడ్ క్లర్కువైపుచూచి యేమిటాపొన్నలు?

హె:—నాకు తెలియదు. కాకితమేమియు రాలేదండీ.

మొ:—నేను 12 లేక 18 తేదిన టిప్పాలవ్వారా పంపినానండీ.

హె:—అలగాయరు బప్పలు అధ్యక్షులవారివద్దనే యున్నవి ఆఫీసుకు రాలేదు.

అ:—తొందరపనులవల్ల తీరిక లేక చూచుటసంభవింపలేదు.

మొ:—పోనీ కొద్దికాలములకింద సోదరభ్రాతృలడిగిన ప్రశ్నలకును జవాబులేదటనే.

అ:—హెడ్ క్లర్కువైపుచూచి యేమిట?

హె:—వచ్చినవి జవాబు తయారుపరచితిని. వారు అడుగలేదు. నేను యియ్యలేదు.

మొ:—ఇప్పుడు దయచేయుదురా?

అ:—ఇప్పుడు మీలులేదు. మాకు జరూరుపను లున్నవి అని మరల రోడ్డుయెట్టి మెంటువిషయం ప్రస్తావించిరి.

మొ:—తొందరపనులన్న ఆపవచ్చును. అవసర మేమి యు లేదంటిమే.

అ:—కానివ్వండి. నేను వెళ్లవలసియున్నది. ఈయెట్టి మెంటువిషయ మేమి?

మొ:—అయ్యది కాంక్ష కోచేయ మీలుండదు. అని కారణము చెప్పబోవుచుండ.

అ:—మీలులేదండీ. అని మరియొకమొదలు మొగల్ మహ్మదుబేగుగారివైపుచూచి తమఅభిప్రాయము చెప్పండి అని అడుగగా వారు కాంక్ష కోచేయవచ్చు ననిరి.

మొ:—అయ్యా, త్వరపడి కాంక్ష కోచేయవలదు. చర్చ వినకున్న వోటయినను తీసికొనండి.

అ:—నేను వినను. వోటుతీసికొనను. వోటు తీసికొను ట లేకపోవుట నాయువ్యమేకాని మీ రడుగకూడదు.

మొ:—మొదలగునందరు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టక పోతిరి. చర్చఅయినను వినకపోతిరి. చివరకు వోటుఅయినను తీసికొనక పోనది. ఇంతిరిమ జపమేనా?

అ:—అవును. అంతే అని పేపర్లుచదువ నారంభించి వారికి తోచినట్లు పరిష్కరించుచుండిరి.

మొదలగునందరు కాంక్ష కోచేయవచ్చుననియు మరికొం దరు చేయరాదనియు వారివారికితోచినట్లు చెప్పకొనుచుండిరి. ప్రవేశపెట్టిన విషయము లెవ్వి? ఆమోదించినవారెందరు? వ్యతి రేకులెందరు? పర్యవసాన మేమిటి? అని గుర్తించుటకే మీలు లేకపోయెను. ఇట్లు కొంతవరకు జరిగినవెనుక మరల అధ్యక్షులు నేను జరూరుగా వెళ్లవలెను. తా విూస్థానముననుండి పనిజరిగించుడని హెచ్. యం. డి. మహ్మదుబేగుగారిని కోరిరి వారు మొదలగునందరు ఒప్పనిది నేనెట్లుజరుపగలను? వారందరు యిష్టపడిన వచ్చెదననిరి. మొదలగునందరువదలగాక యెవరితో నిమిత్తములేక మీరే అన్ని జవాబుదాటలు వహించి పని జరుపు చున్నార. అందు మరియొకరిప్రమేయ మెందుకనిరి. అంతేట అధ్యక్షులే యథాస్థాన పధిష్ఠించి 10-15 నిమిషములలో కార్యమును ముగించిరి. తాలూకాబోర్డువారి యీ సమావేశము యీరీతిగా పూర్తిఅయినది. యీచర్చ సమృత్తికాని మొదలగు సాధనాంతరము మున్నందు కాననగునగాని పదవి లభించిన మీద ప్రజాప్రతినిధులు తమ యెన్నికదారుపట్ల నెట్టిభావము తో నుందుకో కనుగొనుటకు చక్కటిమార్గ మేర్పడినది.

ఒక వోటు రు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి శాస్త్రభాషానము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక భూతనైద్యము, తమా నాలు విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీముతో నమాధియుగుట, కీరములేని తలకాయచేత మాకలాడించుట భూమిపైన గజముయెట్లున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిట్టుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ ములు చదివిన ఆత్మదృఢతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888-6 పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs.as. Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

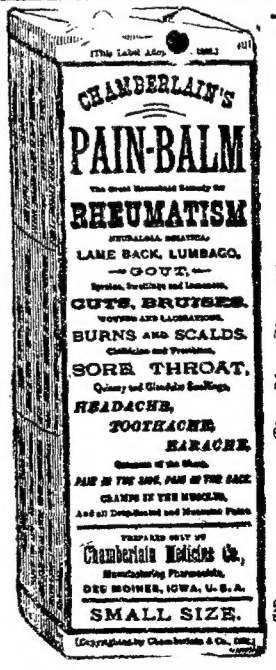
RAJARAM TUKKARAM.

1490 29 Hummam Street, Fort Bombay.

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూలై నెల 30-వ తేదీ బుధవారము

(1) భాగ్యములు			
కనియాల కా 1-1	రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0	మొదల
లియ్యము బస్తా		మొదలు, వరకు	
కునుమ లెనాలి	,, 48 గలది	రు 18-0-0	14-0-0
నెలూరి	,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 48 గలది	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-1	,, 8-12-0	9-0-0	
నవ్వులు	,, 24-0-0	26-0-0	
(2) వస్త్ర భాగ్యములు			
కందులు బస్తా 1-1	రు 208	రు 11-0-0	రు 12-0-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-8-0
నెనలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11 4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0	18-12-0
ఉలము	రు 16	,, 9-4-0	10-4-0
(3) నూనె చెన్నపులు			
నవ్వులు నూనె కా 1-1		రు 160-0-0	170-0-0
నెయ్యి కు 1-1		,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం నేరునెనగవచ్చుకా 1-1		,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రవేశము		,, 55-0-0	58-0-0
నేరునెనగనూనె గానుగ కా 1-1	రు 142	మి.న.నూనె 185	
అమాదము నూనె కా 1-1		రు 175-0-0	177-0-0
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాచుకుపు కా 1-1		రు 205-0-0	210-0-0
కూరపసుపు		రు 140-0-0	160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) కా 1-1	రు 90-0-0	120-0-0	
గుంటూరుపాచుకట్టు నీలిమయ మునుగు 1-1	రు 45,	50	
కాళనా నీ పాచుకట్టు		రు 60, 70	
లెలము కా 1-1		రు 85-0-0	50-0-0
శింకలండు కా 1-1		రు 26-0-0	42-0-0
(5) ఇనుము			
కట్టలు రఖం కా 1-1		రు 85-0-0	86-0-0
చదరం		,, 84-0-0	87-0-0
రత్నండు		,, 84-0-0	88-0-0
(6) లోహములు			
నెండి 100 కులంజ		రు 78-0-0	82-0 0
బంగారము, కులము 1-1		రు 25-6-0	25-8-0
నవరస 1-1			15-10-8
ఇత్తడి కా 1-1		రు 280-0-0	285-0-0
రాగి డిటా		రు 820-0-0	885-0-0
అస్కా చక్కెర 1-1		రు 41-8-0	42-4-0
(7) రంగులు ఎలిజరైను			
అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 85-0-0	
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా	
సింహం	డిటా	డిటా	
గుర్రం	డిటా	రు 88-0-0	

చేంబరైన్ గారి వెయిన్ బామ్ వాత నొప్పులు, నడుము గొప్పి, కాలినగాయములు కలనొప్పి, వండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీని వలన తప్పక గుణ మగును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును.

కలరామాత్రలు

డబ్బి 1-1 12 మాత్రలు వెల రు 0-6-0. కలరా శోకులలే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. కలరా తగిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అమృతాంజనము

శిరోవేదన మూత్రము

20 మూత్రముల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మూత్రము నుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి, ఓంటితలనొప్పి పెంటనే బోవును.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విరేచన మూత్రము

20 మూత్రముల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమూత్రము నేవించిన తల్లెవారి పెండువీరేచన ములుకాకలవు. వికారము నైత్యములేదు చేపాళముచేర్చబడలేదు.

నుఖభోగి మూత్రము

20 మూత్రముల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0

బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూనాని వైద్యు దీనిన విశేషముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.

కఫహరిచూరము

ఇన్ని డబ్బీ 1-కి 0-8-0 (8 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు. 2-0-0

ఈ చూరము మహాలింగచే చేయబడినది. దిగ్గు, ఉబ్బునూ, కాశపీన, కైత్యజ్వరము మొదలగువానికి విగుల ఉపయోగించును. దీని పెంటనుచుకొనుట మంచిది.

గజికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జల మొదలగునవి నశించును. తద్వక్పనిచేయును. వెలకన్న పోష్టుఖర్చు లధికమగును గాన ఇతరమందులతో కలిపి తైలమిచ్చుట యుక్తము.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆర్ధరు చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడును

పట్టెలుతీర్చిన దైమండుగాజులు

3 న-7 నవములలో తయారగును జత 1 కి చేదారము నహా మజారి రు. 10.

బోలు చేతి గొలుసులు

4 న-8 నవములలో తయారు చేయవచ్చును. తరుగు నహా మజారి జత 1 కి రు. 14

గెట్టి గొలుసులు

5 న-10 నవముల వరకు తయారు చేయవచ్చును జత 1 కి మజారి రు. 10, 15 వరకు గలదు.

(4) 172 పుటల మా అందమైన గొట్టలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 చైన్వాబజార్, మద్రాసు.

ఇ న నా ఫె లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

అమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము నచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని తేయాకు రబ్బరు తోటలలో ముఖ్యము ఈ ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారిణిని జిప్సీయం దుంచుకొనుదు. ప్రతిగృహమునందును ఇది ముఖ్యముగా నుండును. అతి స్వల్పకాలములో కుదుర్చుగల నచ్చుక మైన ఔషధము. జేహానండు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానియక అటంకపడుటకు రాత్రిపూట ఒకమాత్ర, ఉదయము ఒక మాత్రవోషన, పుచ్చుకొనినచాలును. మలేరియాజ్వరము రాజేరాకు.

పసిడిడ్డలకు ద్రవముగానున్న ఇసనాఫెలిని వాడుదు

ఇండియా, బర్మా, అందునిలోనును సోల్పజంటు,

Gorio Ltd, Post Box 59, Fort Bombay.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్వక వాడతగినది !!

సాగ్యపు పెంటటాచలపండితులు వారి లోకామయవార కస్తూరిమూత్రము:—ఈ దివ్యమధము మిక్కిలి విలువైనదనకనూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన మహాలింగచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదనారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రముల డబ్బీ 1-కి ధర 0-4-0 కే యవ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోష్టుఖర్చు చేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినది ఆత్యద్వితమగు గుణమిచ్చును.

వృద్ధరాజసాయనము:—బలహీనత, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాశము వలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణముగ 18. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధి, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగామలకతైలము:—కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విశువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిశో, నేత్రశోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

వృద్ధపరహరిణి:—ఎట్టిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

వారికేలాంజనము: కండ్లలో ఎటుపు, నీళ్లు కారుట, మసక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవిమూడును 0-8-0

ఈ ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. నీవినిజము ఒకసారి మామోషధములు కొనినవారికే తెలియును.

సాగ్యపు పెంటటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

(594)

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుడవారింపిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బులోనున్నూ, ఖద్దరు నూలులలో నున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, నకలమైనపట్టు, పున్నె, ప్రత్తి, పగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తమలకు (హోలుకేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిల్ల కల్లుకేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీలేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, రు. 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,

(1458) తెజవాడ, దక్షిణఇండియా.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమూత్రము

అన్ని జాతులవారును ఏమయ్యునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలస్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుదు.

32 మూత్రముల డబ్బీ 1-కి ధర రు. 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన గొట్టలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతోకలిపి పోయ్యెడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గజ్జిపరచును. రతిలో అతి శ్రమరేతఫలనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతిదార్శన్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలునకు బలముకలుగును. వెల రు. 3-5-0 తహలాఖర్చులు ఉచితము.

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోవానరిజల్లా)